

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
AUGUST 6

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXVII Nr. 29 (5774)

2016. gada 6. augusts – 12. augusts

Heritage Latvia 2016 viesojas redakcijā

28. jūlija rīta pusē *Laika* redakcijas telpās Rīgā, Ģertrūdes ielā valdīja patīkams sarunu gars. Ciemos bija ieradušies 13 bērni no dažādiem ASV štatiem, kas ieradušies Latvijā, lai iepazītu

savu senču zemi un tās kultūru. Uz redaktora jautājumu – vai pazīstat šo avīzi? – gaisā pacēlās itin visas rokas. Tātad *Laiks* ienāk viņu mājās un joprojām ir vajadzīga saikne starp tautiešiem

dažādās zemes malās. Raisījās ieinteresētas sarunas, atradās kopīgi paziņas. Ar lielu interesi jaunieši klausījās redakcijas viesnās Vairas Pelēķes (no Sietlas) stāstījumā par to, kāpēc viņa jopro-

jām lasa *Laiku*. Emma Sombers no Ņūdžersijas bija sagatavojusi priekšlasījumu par avīzi *Laiks*.

Heritage Latvia 2016 šogad ceļoja Tylor Addison, Emma Sombers, Elena Pocs, Jake Addison,

Cullen O'Hara, Aleks Eglitis, Kristen Brutans, Krista Rodgers, Ava Lauzums, Nikolai Tigeris, Erik Motykowski, Paul Moeller and Cal Olins.

Pirmajā rindā no kreisās – grupas Latvijas koordinatore Polina Šķinķe, *Laika* redaktore Ligita Kovtuna, audzinātāja Rasma Motykowski un Vaira Pelēķis kopā ar jauniešiem pie Helmara Rudziša portreta

TAIRA
ZOLDNERE,

Konferences mērķis ir veidot dialogu par latviskās identitātes saglabāšanu un sadarbības veicināšanu starp ārvalstīs dzīvojošajiem latviešiem un Latvijas sabiedrību izglītības, kultūras un tautsaimniecības jomās.

Šogad karstā jūlija nedēļas nogalē pasaules latviešu sadzīves aktivisti atkal pulcējās ikgadējā konferencē "Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai", kas notiek jau sesto gadu. Tradīcija aizsākās ar semināru "Latviešu emigrācijas un diasporas problēmātika un risinājumi", kuru 2011. gadā organizēja Kultūras ministrija (KM) sadarbībā ar Eiropas Brīvo latviešu apvienību (PBLA) un ELA. Konferenci organizē Kultūras ministrija sadarbībā ar Ārlietu ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, Pasaules Brīvo latviešu apvienību (PBLA) un ELA.

Konference strādāja vairākās darba grupās, bet šoreiz īpaši nozīmīga likās tema "Latviskā izgli-

Konferences "Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai. 2016" darba grupā Mārtiņš Andersons no Ziemeļkalifornijas, ASV, stāsta par sadarbību ar Latvijas Universitātes Atbalsta fondu. No kreisās: Gatis Eglitis, Ilze Garoza, Mārtiņš Andersons, Mikus Losāns, Laine Madelāne // FOTO: Taira Zoldnere

tība diasporā". Dr. Inta Mieraņa, Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūta pētniece, prezentēja plašu pētījumu par latviešu valodas prasmēm diasporas bērnu vidū. Plašais pētījums aptver aptuveni 2000 ārpus Latvijas dzīvojošu bērnu gan no latviešu, gan jauktām ģimenēm. Vispirms jāteic, ka vēlme, lai bērns runātu ne tikai mītnes zemes valodā, bet arī latviešu valodā, ir vairāk

nekā 85% vecāku. Savukārt praktiski šo vēlmi realizē daudz mazāk ģimeņu. Pētījumā pierādīts – jo jaunākā vecumā bērns pamet Latviju, jo valodas zināšanu līmenis ir vājāks. Tāpat arī jauktajās laulībās bērni sliktāk zina un mazāk lieto latviešu valodu, it īpaši, ja latvietis ir tēvs. Ir skaidrs, ka ģimenē valodas "nesēja" ir māte. Vislabāk bērniem veicas ar latviešu valodas saprašanu, tad ar runāšanu,

mazāk ir tādu, kas var arī lasīt, un pavisam maz to bērnu, kas latviski var izteikties arī rakstiski. Tomēr latviešu valodas skolas apmeklē tikai apmēram 13% diasporas bērnu ar latviskām saknēm. Bieži vien vecāki nav motivēti, ir noguruši vai izjūt finansiālas grūtības, un latviešu valodas apguve tiek pamesta novārtā. Tomēr, pat neapmeklējot skolu, ir iespējams apgūt un uzturēt latviešu valodas zināšanas. Pētījums pārliecinoši pierāda to, ka pats galvenais priekšnoteikums, lai bērns saglabātu latviešu valodu, ir valodas lietošana ģimenē. Tas ir liels izaicinājums vecākiem, jo, nonākot savā sociālajā vidē, bērni automātiski tiecas adaptēties un integrēties tajā un vēlas arī mājās lietot mītnes zemes valodu. Tomēr, kā atzīmēja visi runātāji – gan pētnieki, gan pedagogi, valodas lietošana ikdienā ģimenē ir noteicošais faktors, lai bērns saglabātu spēju runāt latviski. Liela nozīme ir iespēja vasarās pavadīt laiku Latvijā, latviski runājošā vidē, kā arī mācīties latviešu valodu dažādās nometnēs kopā ar vienaudžiem,

vienlaikus ar citām nodarbēm, kas arī norisinās latviski. Jaunieši augstu vērtē prasīgus skolotājus un apzinās cītīgas mācīšanās pozitīvo iespaidu.

Latviešu skolas skolotājs, ilggadējs direktors, PBLA Izglītības padomes loceklis Māris Pūlis no Lielbritānijas, kurš strādā nedēļas nogales skolās jau vairāk nekā trīsdesmit gadu, atzina, ka darbs skolās ir izaicinājumu pilns. Ir jāmotivē vecāki, lai regulāri vestu bērnus uz skolu, ģimenes bieži pārceļas, maina dzīvesvietu savās mītnes zemēs, skolām ir nepiemērotas telpas, arī skolotājiem bieži vien zūd motivācija, cilvēki jūtas noguruši, negrib uzņemties papildu slodzi. Esošās izglītības programmas arī ir nepietiekamas un neaptver dažādos valodas līmeņos runājošu bērnu vajadzības. To apzinoties, ar latviešu valodas apmācības izstrādi un novērtējumu nodarbojas tādas Latvijas valsts iestādes kā Latviešu valodas aģentūra, Izglītības un Zinātnes ministrija, Valsts Izglītības satura centrs un citas.

(Turpināts 12. lpp.)

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 149.00;
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.**Redakcija Rīgā**, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.

Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784

e-pasts - redakcija@laiks.usmājaslapa - www.laiks.us**Redaktore:** Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Administratore ASV: Rasma Adams
114 4th Ave NW, Largo, FL33770
Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543
e-pasts: rasma@laiks.us**Kanadas ziņas:** Mārtiņš Štauers
104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1
Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@yahoo.ca,**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adresei
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.com**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00
1 gadam.....ASV \$ 149.00**Floridas iedzīvotāju ievēribai! Lūdzu pievienojiet 7% Floridas
nodokli par laikraksta abonēšanu!**

Gada abonenti saņems bez maksas:

- četrus JAUNO LAIKS pielikumus;

Laiks pa gaisa pastu Amerikā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā

Gadā ASV \$260.00.....6 mēneši \$140.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs

Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements četras avīzes

Gadā.....ASV \$20.00

Kanadā gadā.....ASV \$23.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

LASĪTĀJU BALSIS**No Trampa – jo tālāk, jo labāk**

JĀNIS BOLIS, advokāts un publicists

Kad veselu gadu biju baudījis ASV prezidentūras kampaņas traģikomēdiju ar Trampu epicentrā, kad Tramps kļuva par katru otro vārdu televīzijas raidījumos un kad par Trampu varēja dzirdēt pat Amtraka vilciena klusā vagonā (*quiet car*), skaidri zināju, ka ir pienācis pēdējais laiks bēgt.

Tad radās jautājums, kur tad mūsu pasaulē var izsprukt no šī murgainā, bīstamā un, acimredzot, Putina atbalstītā demagoģa?! Nācu pie slēdziena, ka jo tālāk, jo labāk. Tādēļ izvēlējos Antarktīdu. Tur, uz jūras ledus aktīvi atpūšoties, par šo prasto pāvu no pingvīniem un roņiem, cerams, neko nedzirdētu. Bet tūdaļ radās problēma. Parastiem tūristiem Antarktīda ir pieejama tikai turienes vasaras sezonā – no novembra līdz martam, kad jūras ledus ir pietiekami izkusis.

Ko nu? Nākamais tālākais punkts likās Austrālija. Tur arī aizbraucu. Un tiešām izrādījās, ka Austrālija bija ļoti laba izvēle. Nevarēja jau cerēt, ka par Trampu austrālieši nebūs dzirdējuši. Lai gan, aukstumā sarāvušies, sidnejieši un melburnieši tomēr nebija kaunīgi, un visi, ar kuņģiem runāju, teica, ka Trampu nevarot ciest. Austrālijā Tramps tiek nopelts ne tikai verbāli, bet arī vizuāli. Vizuālā pelšana parādās visādi, bet tūristam tā ir prominenti redzama ielu mākslā; tas ir, mākslā, kas attīstās uz ielas kā plakāti, grafiti un pat skulptūras. Lai kaut cik novērstu rupjos grafiti, kas rodas no prastas aerosola krāsošanas, Melburnas pašvaldība ielas mākslu atbalsta un tā ir izplatījusies visā pilsētā (skat. foto). Vienā sevišķi atbilstošā grafiti smaids Tramps tiek spilgti „atjaunots” ar velna ragiem un čūskas mēli (skat. foto). Un lai nebūtu šaubas, autors attēla stūrī ir uzrakstījis DUMP TRUMP.

Es piekritu tiem, kas domā, ka

šigada ASV prezidenta vēlēšanās mums ir binārā izvēle: kuņģis no šiem diviem nepopulāriem kandidātiem (Tramps vai Klin-

Melburnas ielas māksla

Tramps Melburnas mākslinieku skatījumā

tone) valstij un sabiedrībai būs mazāk kaitīgs?

Arī tad, ja Trampa biežā publiskā alēšanās tiešām ne-traucē, viņš tik un tā nav ASV prezidenta „materiāls”. Viņam nav vēlēšanu (*electoral*) pieredzes. ASV Konstitūcija viņam neinteresē, un tās izpratne

viņam ir sveša. Trampam arī nav valdīšanas pieredzes ne iekšpolitikā, ne ārpolitikā. Par NATO kā nepieciešamu iestādījumu viņš, redziet, nav pārliecināts. Viņam patīk flirtēt ar Putinu un Krieviju. Padomnieki viņam nav svarīgi. Viņš pats zina visu. Arī lasīt viņam nepatīk, izņemot varbūt īsos *twitter* burbuļus, uz kuņģiem viņš tik cītīgi reaģē. Turpretim Klintonē, vienalga cik daudz viņa var katram personīgi krist uz nerviem, vismaz ir vajadzīgā pieredze.

Tad man vēl ir cits, pavisam savtīgs iemesls Trampu neredzēt prezidenta amatā. (Un es domāju, ka Tramps, pats būdams īpaši savtīgs, manu savtību noteikti saprastu un pat atbalstītu.) Proti, es esmu saderējis uz vakariņām, ka Tramps zaudēs. Lai to

Cita veida Melburnas ielu māksla

momentu attiecīgi un cienīgi atzīmētu, esmu jau nopircis jaunu sarkanu šlipsi ar baltu NOT TRUMP logo, izmeklējis dārgāko restorānu mūsu apkārtnē un iztaisījis rezervāciju uz 9. novembra vakaru. Ceru, ka citi vēlētāji to ņems vērā, par Trampu nebalsos, un atļaus man dārgās vakariņas baudīt.

Riga Ven Travel Inc.

Čiles vīni, Argentīnas tango ritmi, eksotiska daba un
silti vakari lielisku ceļabiedru – savējo pulkā...
Pievienojies mums braucienā uz Čili un Argentīnu
nākamgad no 31. marta līdz 10. aprīlim.

Zvaniet – INESE ZAKIS
Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: rigen@aol.com
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

ULDIS GRAVA,
ALA bijušais valdes priekšsēdis

Pirms 76 gadiem, 1940. gada jūnijā, ASV ārlietu ministra vietnieks Samners Velss (*Wells*) parakstīja nozīmīgu ASV dokumentu, nosodot Baltijas valstu okupāciju un apliecinot ASV nostāju, ka Igaunijas, Latvijas un Lietuvas iedzīvotājiem ir tiesības uz savu neatkarīgu valsti. Kopš tā laika katra ASV valdība, gan ar republikāņu, gan ar demokrātu prezidentu, gan visi šo abu partiju prezidenta amata kandidāti ir apliecinājuši turpināt vēsturisko Samnera Velss doktrīnu. Tādēļ Amerikas Latviešu apvienība, apvienojot ASV dzīvojošos latviešus, visu savas pastāvēšanas laiku ļoti pareizi ir ieturējusi neitrālu nostāju ASV prezidenta vēlēšanās. Latviešu domas var dalīties dažādos iekšpolitikas jautājumos, bet nedrīkstējām nostāties pret kandidātu, kuŗš apliecinājis savu atbalstu Velss doktrīnai.

Šī gada ASV vēlēšanām ALA valde apstiprinājusi deklarāciju, kas pārliecinoši izskaidro, ka šobrīd latviešiem vissvarīgāk ir iestāties par transatlantisko saišu saglabāšanu. Tātad, NATO dalībvalstīm nedrīkst būt ne mazāko šaubu, ka nolīguma 5. pants nozīmē, ka militārs uzbrukums vienai NATO valstij ir uzbrukums arī parējām valstīm. Tieši šādu NATO panta izskaidrojumu ir apstiprinājusi pašreizējā ASV

valdība, un to ir darījusi arī demokrātu partijas kandidāte Hilarija Klintonē (*Clinton*). Bet kur ir republikāņu kandidāta Donalda Trampa (*Trump*) piekrišana šai ilggadejai NATO dalībvalstu nostājai?

Tādas nav. To redzēšot pēc apstākļiem un pēc pārbaudes, vai visi rēķini ir samaksāti. Nekāds draudus viņš no Krievijas nesaņemat, jo viņš ar Putinu, izcilo valstsvīru, varēšot visu sarunāt. Bez tam, saka Trampa atbalstītājs Gingričs (*Gingrich*), Igaunija jau tikai tāda Pēterburgas priekšspīlēšana vien esot. Pats Tramps aicina Krievijas drošības dienestus ielauzties Klintones datorā, lai visi zinātu, ko viņa tur ir rakstījusi. Pirmo reizi ASV vēsturē par prezidentu var kļūt kāds, kuŗš ir gatavs nodot Baltijas valstis otrreizējai Krievijas okupācijai, izsaukt kaŗu Eiropā. Bet Amerikas Latviešu apvienības valde aicina ieturēt neitrālu nostāju! Šajā Latvijai vislielāko draudu laikā kopš Otrā pasaules kaŗa?

Mosties, ALA! Pirms Latvija pirms 25 gadiem atguva savu neatkarību un tauta savu brīvību, Atmodas laika cīnītājs Dainis Irvāns bieži citēja ASV prezidenta Tomasa Džefersona (*Jefferson*) vārdus: "Lai brīvības koks augtu un plaukstu, tas šad tad jāpļauj ar asinim." Šodien vēl asinis nav

jāzleļ, bet brīvības koks nav arī jāpmetē ar nepārdomātām pāpīra deklarācijām, ka mums vairs nav svarīgi, vai tādu Latviju kāds aizstāv vai ne. Vienīgais, kā ALA spētu izlabot šo pāvīrību, ir saaukt pirms ASV prezidenta vēlēšanām ārkārtas kongresu un atcelt valdes pieņemto rezolūciju.

Latviešu centrālās un vietējās organizācijas ASV visu savas pastāvēšanas laiku ir cīnījušās, lai mūsu tauta savu brīvību atgūtu un tad to arī noturētu. Tas nav bijis viegli, jo pārējā amerikāņu sabiedrība jau nav bijusi pārāk ieinteresēta mūsu rūpēs. To apliecina arī demokrātu un republikāņu kongresu tikko pieņemtās t.s. "kampanju platformas". Ārpolitikai atvēlēti tikai dažī teikumi, un tie arī ļoti vispārīgi.

Republikāņi raksta: "Savienotām Valstīm jāsekmē demokrācija ārzemēs. Republikāņi vēlas pārliecinošu Administrāciju, kas neatkāpjas no mūsu principiem un nodrošina nepārprotamu atbalstu Izraēlai un mūsu sabiedrotajiem ārzemēs." Sākumā melnrakstā pieminēto atbalstu Ukrainai, republikāņu kongress svītvoja.

Demokrātiem ir tikai mazliet labāk: "Mēs uzticamies stiprām savienībām un atturēsim Krievijas agresiju, būvēsim Eiropas elastīgumu (*resiliency*) un aizsargāsim savus NATO sabiedrotos."

Ne Tramps, nedz Klintonē ir tie priekšzīmīgākie cilvēki. Viņu saimnieciskie darījumi pietuvojās oligarchu līmenim. Trampa ieguldījumi Krievijā neapstājas tikai ar skaistumkaralieni sacensībām Maskavā. Savukārt Klintonēni piesien lietu, ka viņa palīdzējusi kādai Kanadas firmai ar tiesībām urāna raktuvēs ASV līdzīgas tiesības iegūt arī Kazachstanā, un beidzot šī firma pārdota Krievijas uzņēmumam, tādā iegūstot pat urāna krājumus ASV.

Ir daudz svarīgu jautājumu katras valsts prezidentu vēlēšanās ārpus ārpolitikas, kā, piemēram, izglītība, veselība, nodarbinātība, nodokļu politika, imigrantu plūsma, utt. Bet latviešiem šie svarīgie jautājumi kļūst sekundāri, ja apdraudēta ir mūsu valsts pastāvēšana un tautas brīvība. Es pats, kā daudzi ASV dzīvojošie latvieši, katrās iepriekšējās ASV prezidenta vēlēšanās esmu balsojis tikai par republikāņu kandidātiem. Bet, ja šogad republikāņu kandidāts Latviju ir nodevis, par nodevējiem savu balsi atdot nedrīkst. Tad varbūt nebalsot par nevienu? Nē, tas arī neder, jo tad zūd viena pretbalss pret eventuālu Latvijas atkārtotu okupāciju.

Šobrīd Latvija ir vēl tāda miera saliņa pasaulē. Bez kaŗa, bez teroristu uzbrukumiem. Bet to var nodrošināt tikai, ja kaimiņvalsts

Krievija saprot, ka Baltijas valstis nebūs tik viegli ieņemt kā Krimu vai Ukrainas austrumus. Kas to var garantēt? Nopietna pieeja militārajam budžetam.

Kopš „aukstā kaŗa” beigām ASV savu kaŗavīru kopskaitu ir samazinājusi par 75%. Turpretim, Krievija savu militāro budžetu pēdējo desmit gadu laikā ir dubultojusi. Toties, kā nesen lasīju kādā domnīcas nopietnā NATO analīzes rakstā, NATO “uzlecošās zvaigznes” ir Igaunija, Latvija, Lietuva un Polija, jo tās pēdējos piecos gados ir savus aizsardzības militāros budžetus pavairojušas par 45%.

Latviešu tautas pirmajā Atmodā Kronvaldu Atīs bieži savus rakstus nobeidza ar dzejas vārdiem: “Tēvu zemei grūti laiki, dēliem jāiet palīgā!” Pašreiz pirmais solis būtu katram apzinīgam ALA biedram un organizācijai kopumā pieprasīt Amerikas Latviešu apvienības ārkārtas kongresa saaukšanu, lai izlabotu savu kļūdaino uzsaukumu, lai tēvu zeme atkal nenonāktu grūtos laikos.

Pirms dažiem gadiem, kad ASV uzbūvēja Rīgā savu jauno vēstniecību, tad Okupācijas muzeja biedrība panāca, lai vēstniecības ielu nosauca Samnera Velss vārdā. Ielu ar jauno vārdu atklāja tā laika ārlietu ministere un, cerams, nākamā ASV prezidente Hilarija Klintonē.

ASTRĪDA JANSONE

Esmu noskatījies un noklausījies kā republikāņu tā demokrātu konventos notikušo un, ņemot vērā redzēto un dzirdēto, esmu tuvāk papētījis pieejamo informāciju par republikāņu kandidātu Donaldu Trampu, un vēl nesaprotamāks kā iepriekš man liekas izglītotu pazīstamo latviešu atbalsts viņam. Tramps saka, ka viņš vadījis Ameriku tāpat kā viņš vada savu biznesu. Lai Dievs pasarga no tādas vadības! Vajag tikai ielikt Google portālā jautājumu “Trump’s bankruptcy”, un tur atrodamā lapa pēc lapas par viņa bankrotiem. Tādi viņam bijuši vairāki: 1991. gadā Atlantic City ar kazino “Taj Maha”, 1992. gadā turpat ar Trump Plaza Hotel, 2004. gadā ar Trump Hotels and Casino Resorts un 2009. gadā ar Trump Entertainment Resorts. Un tas vēl nav viss, tur var atrast informāciju par vēl citiem viņa bankrotiem. Ar tiem viņš saviem kreditoriem ir palicis parādā daudz vairāk par miljardu dolaru. Ja tā var tikt pie bagātības, tad nu nevajadzētu lielīties ar biznesa mākslu, kur nu vēl – kandidēt prezidenta amatam. Es to noteikti nesaucu par labu biznesa praksi. Ja turpat Google portālā pameklē informāciju par Trump University, tad par piemēru parādās informācija ar virsrakstu “Trump University: It’s worse than you think – The New Yorker”. Tur 2016. gada 2. jūnijā ir John Cassidy raksts ar šādu rindkopu:

“Following the release earlier this week of testimony filed in a

federal lawsuit against Trump University, the United States is facing a high stakes social science experiment. Will one of the leading democracies elect as its president a businessman who founded and operated a for profit learning annex that some of its own employees regarded as a giant rip-off, and that the highest legal officer in New York State described as a classic bait-and-switch scheme? If anyone still has any doubt about the troubling nature of Donald Trump’s record he or she should be obliged to read the affidavit of Ronald Schnackenberg, a former salesman for Trump University. Schnackenberg’s testimony was one of the documents unsealed by a judge in the class action suit, which was brought in California by some of Trump University’s disgruntled former attendees”.

Turpat šai portālā var atrast ārkārtīgi daudz interesantas lasāmvielas par šo kandidātu, bet, jo vairāk lasa, jo mazāk piemērotas prezidenta amatam liekas šīs kandidāts. Un šodien TV es dzirdu, ka šis kungs saka: “I built an unbelievable company!” Tas ir neticami, ka viņš jau sen nav cietumā. Par to viņš laikam var pateikties saviem ārkārtīgi labajiem un labi apmaksātiem advokātiem. Man nav jābrīnās, kāpēc demokrātu konventā viens no bijušajiem Ņujorkas mēriem Michael Bloomberg teica: “Trump is a dangerous demagogue.”

Man uztraucošs liekas tas, ko Trampa Ghostwriter, Tony

Schwartz, kuŗš sarakstīja Trampa autobiografiju “The Art of a Deal”, ir teicis žurnālistei Jane Mayer, kuŗa savā rakstā par sarunu ar autoru 25. jūlijā portālā ir ielikusi šo rindkopu:

“I put lipstick on a pig,” he said. “I feel a deep sense of remorse that I contributed to presenting Trump in a way that brought him wider attention and made him more appealing than he is.” He went on, “I genuinely believe that if Trump wins and gets the nuclear codes there is an excellent possibility it will lead to the end of civilization.” Savās ilgajās intervijās ar Trampu Tony Schwartz min divas viņa īpašības, kuŗas noteikti nedrīkstētu būt lielvalsts prezidentam: He has no concentration span and he would lie about anything. Izklaušās, ka Trumps var nospiest liktenīgo pogu, un pēc tam teikt: „Sorry, es ar krieviem gribēju tikai pajokot.” Ir neiespējami šeit minēt visas viņa lielvalsts prezidentam nepiedodamās īpašības, kas atklājas informācijā, ko par Donaldu Trampu saka cilvēki, kam ar viņu ir bijusi saskare. Vienīgais, ko es pēc šiem pētījumiem varu teikt, ir tas, ka viņš ir bīstams. Šo un daudz vairāk informācijas var iegūt Google portālā, tā nākusi no žurnāla New Yorker un citiem informācijas avotiem ar labu reputāciju, kuŗi noteikti neraksta muļķības. Ar nolūku citākus liku angļu valodā, jo baidījos tulkojumā kaut ko pazaudēt. Taču bez bailēm varu teikt – man nav citas izvēles, I’m with her!

I’ m with her!

Es, man, mēs, mums...

Dzirdēts, ka aiz katra titula esot tikai – cilvēks. Otrs novērojums – aiz katra titula esot – tikai cilvēks. Kāda starpība? Stingrāk palūkojoties uz pēdējo mēnešu notikumiem, uz to, kas notiek uz vietas, tuvākajā apkārtnē, visā valstī un pat pasaulē, liekas, ka dominē tikai divi uzskati: es, man! mēs, mums! Vienaļa, vai esam cilvēki vai tikai cilvēki.

Mēs katrs esam citāds, atkarībā no iedzimtības, apstākļiem, kādos esam auguši un veidojušies, kādu izglītību ieguvuši utt. Un tomēr – par spīti visiem blakus apstākļiem, ko parasti nevaram kontrolēt, dominē šīs divas ievirzes – vienskaitlis: es, man; un daudzskaitlis – mēs, mums.

Šīs divas ievirzes vairāk vai mazāk dominē arī katras valsts vadītāju. Tās atspoguļojas gan veidā, kā tas rūpējas par valsti un tās iedzīvotājiem kopumā, gan veidā, kā vairo savu personīgo slavu, bagātību, ietekmi uz citiem cilvēkiem un valstīm. Tuvojoties jauna prezidenta vēlēšanām ASV, dēvētu ļoti nopietni apsvērt abas ievirzes un to variantus, un mēģināt prognozēt to ietekmi uz vismaz nākamajiem četriem gadiem. Mums katram ir sava pieredze dzīvē, katram savas ilūzijas, cerības, skepticisms un pat bailes par nākotni. To ne vienmēr var precīzi pareģot. Ir dzirdēti dažādi vērojumi, kritikas un plāni, ja balsojuma rezultāti būtu šādi vai citādi. Par varbūtējiem nākotnes plāniem ir zilēts plašās sabiedrības aprindās. Viens populārs jautā-

jums: uz kuriem doties, ja balsojuma rezultāti neapmierina. Ne jau uz kādu kūrortu, lai islaicīgi nomierinātu saspringtinātos nervus, gaidot rezultātus. Iet runa par daudz nopietnākām maiņām jaunās dzīves vietas izvēlē, piem., Fidži salām, Jaunzēlandi, Kanadu, Ziemeļpolu u.c.

Nepatīkama balsojuma rezultātā mana personīgā izvēle būtu Tasmānija. Tur es katru dienu varētu apskatīt Tasmānijas velnu no pārliecinātis, ka viņš vēl tomēr nav vispasaules valdnieks. Viņš ir melns – kā jau velns, paliela sivēna lielumā, stāvām, spicām un, protams, melnām ausīm, kuŗām iekšpusē ir spilgti sarkana. Tasmānijas velns ir ļoti uzstājīgs, patmilīgs, vienmēr grib būt pirmais arī pie ēdiena trauka, un, ja kaut kas nenotiek viņam pa prātam, tad atpleš muti visā platumā, parāda spilgti sarkano rīkli un baltos, asos zobus un skaļi izsaka savas domas. Melnais kažoks, spicās, sarkanās ausis un sarkanā mute ir krāsu kombinācija, kas, kopā ar viņa rakstura īpašībām, perfekti atbilst paša nelabā iemiesojumam. Ne par velti vietēji šo dzīvnieku tik labi noraksturojuši: Tasmānijas velns. Ar vēl vienu problēmu tomēr jāreķinās. Proti, ja atliek lidojumu rezervācijas uz pēdējo minūti, tad var gadīties, ka visi lidojumi izpārdoti...

Cerībā, ka nebūs jāmaina dzīves vieta, bet tomēr bailēs un uztraukumā par balsojuma rezultātiem grauž nagus

SMĪNS

OJĀRS CELLE

ASV 45. prezidenta vēlēšanas ir neparastas tāpēc, ka abi dominējošie kandidāti ir netradicionāli. Demokrātu partija vēlētajiem pirmo reizi valsts vēsturē piedāvās sievieti – Hilariju Klintoni. Arī republikāņu kandidāts Donalds Tramps nav parasts republikānis, bet "autsiders", kuŗš šo godu saņiedza, pastumjot malā visus savus konkurentus, kas pārstāvēja tradicionālas republikāņu vērtības. Bez saraustajiem miljardiem, debesskrāpjjiem, golfa laukumiem un kazino Tramps savā kabatā iebāzījis arī tradicionālo republikāņu partiju.

Hilarija Klintonē jau gandrīz kļuva par šīs partijas kandidāti 2008. gada vēlēšanu cīņās, bet tad viņu, par lielu pārsteigumu visiem, kampaņas gaitā apsteidza melnādainais Baraks Obama, kļūstot par vēsturē pirmo savas rases ASV prezidentu. Viņu kopā ar viceprezidentu Džo Baidenu atkal ievēlēja otram termiņam 2012. gadā. Nu pienācis Klintones lielais brīdis. Bet vai viņu atkal negaida nepatīkams pārsteigums, ko, iespējams, šoreiz sagādās republikāņu kandidāts Donalds Tramps? Dažādas aptaujas, kas pēta, kam pašlaik ir lielākās cerības, vairāk vai mazāk pārliecinoši pareģo Klintoni. Taču jāievēro, ka gada sākumā, kad uz starta nostājās 16 pārliecināti republikāņi un ārpusnieks Tramps, neviens viņam uzvaru nepareģoja, bet spriedēlēja, cik tālu šajā konkurencē viņš vispār noturēsies.

Tramps ne tikai noturējās, bet visus savus konkurentus pārliecinoši sakāva. Kas bija viņa panākumu atslēga? Pretim taču

stāvēja citu starpā vismaz pusducis panākumiem un amatiem bagāti pretspēlētāji. Politiskajiem pētniekiem tiešām nav viegli atrast Trampa panākumu atslēgu, jo Tramps līdz šim nav izteicis kādu konkrētu piedāvājumu, kā viņš visu darīs labāk un efektīgāk nekā citi. Trampa argumenti patiesībā reizēm atbaida. Augsta sēta gar Meksikas robežu, kas nepieļautu neviena nelegāla pārnācēja ieķļūšanu Amerikā. Turklāt viņš meksikāņus nosaucis par laupītājiem un izvarotājiem. Tramps piedraudēja Ķīnai un citām valstīm, ar ko ASV ir tirgošanās deficīts, ka tās vairs nevarēs Ameriku izmantot, šādi iegūstot priekšrocības, bet visus līgumus pārstrādās tā, ka priekšrocības pienākas Amerikai. "America first!" Līdzīgā garā viņš solīja Ameriku atkal padarīt varenu, it kā tā tāda nebūtu.

Trampam raksturīgi pārspēlējumi, apšaubāmi apgalvojumi un solījumi, kas labākā gadījumā ir pilnīgi tukši. Un tomēr lielākā daļā štatu republikāņu priekšvēlēšanās Tramps ieguva vairāk balsu nekā viņa konkurenti, kas klāstīja tradicionālās republikāņu vērtības un viedokļus. Un Tramps lepojās ar to, ka viņš atradījis miljoniem jaunu vēlētajū, kas tagad stiprinās partiju.

Kas tad ir šie miljoni, kas Trampu izraudzīja par republikāņu partijas prezidenta kandidātu? Ir izpētīts, ka liela daļa no Trampa atbalstītājiem patiesām nāk no tādām aprindām, kas ne par vienu citu republikāni nebūtu balsojuši. Viņu vairākums ir cilvēki, kas ar pašreizējo dzīvi Amerikā nav apmierināti. Viņi jau ilgu laiku nav saņēmuši pienācīgas algas, daudzi ir spiesti strādāt sliktāk

apmaksātus darbus vai pat kādu laiku bijuši bez darba. Šis neapmierināto slānis Amerikā pieņemas spēkā, to veido mazāk izglītoti un zemāk kvalificēti ļaudis, kuŗi agrāk strādāja, piemēram, rūpniecības nozarēs, kas Amerikā vairs nepastāv. Pētījumi liecina, ka pēdējos gadu desmitos ir sarukusi tā daļa no Amerikas darba tirgus, kas pārstāv labi pelnošos rūpniecības sektorus, ko lielās ASV firmas ir pārcēlušas uz valstīm, kuŗās ir lētāks darbaspēks vai modernizējošas ražošanu tā, ka spēj ievērojami samazināt darbaspēku.

Pēdējo gadu valsts iegūto bagātību sadale rāda, ka tikai pats bagātākais Amerikas iedzīvotāju procents ir ieguvis vairāk nekā 95% no klātnākušās bagātības, kamēr pārējā Amerika ir slidējusi atpakaļ. Šo neapmierināto slāni, apzināti vai neapzināti, savu vēlētajū pulkam ir pievienojis Tramps, kaut kādu daļu no tā sev „nozvejoja” arī demokrātu zaudējošais pretendents Bērnijs Sanders, kuŗš vēlēšanu kampaņas laikā gandrīz bīstami pietuvojās uzvarētāji Klintonē. Taču Sanders savus piekritējus ir mudinājis atbalstīt Klintoni, kamēr zaudētāji republikāņu pusē gandrīz neviens nav mudinājis savus piekritējus atbalstīt Trampu.

Patiesi, Tramps savā uzvaras gājienā nav pateicību parādā šai partijai, jo "grand old party" – republikāņu "establishments" vēl arvien Trampu uzskata par iznīrēli un ārpusnieku un pašreizējā mulsumā par viņu veco vērtību ignorēšanu un malā nostumšanu, ko savā kampaņā paveica Tramps, viņam vēl nav piedevuši. Ir gan notikusi prātošana, kas tagad notiks ar

republikāņu partiju situācijā, kad tradicionālā veidā tā Trampam nemaz nav vajadzīga.

Vienā versijā republikāņi pagriezta šīgada vēlēšanām murguru prezidentūrai un koncentrētos Senāta un Tautas vietnieknama republikāņu sastāva glābšanai no sakāves. Šāda taktika novestu pie Trampa pamešanas novembrī un demokrātu ievēlētas prezidentes, bet varbūt novērstu smagus zaudējumus Kongresā.

Šāda stratēģija tomēr riskē ar to, ka, ja Senātā pārākumu atgūst demokrāti un iegūst arī lielāku iespaidu vai pat pārsvaru zemākajā palātā, pašu republikāņu cirstās rētas nesatricības dēļ var arī Kongresā palikt uz ilgāku laiku un ietekmēt to, kas notiks 2020. gadā.

Tā vien šķiet, ka par Trampa uzvaras gājienā republikāņu partijā priecājas Putins Maskavā, jo Tramps ir kritisks NATO vērotājs un viņš uzskata, ka šajā organizācijā ASV ir spiesta nest daudz smagāku nastu, nekā tai pienāktos. Jautājumā par varbūtēju Baltijas valstu aizstāvēšanu Krievijas agresijas gadījumā Tramps it kā nekā nav dzirdējis par NATO līguma 5. punktā dotajām garantijām arī Baltijas valstīm. Ja tās būšot apdraudētas, Tramps vispirms skatīšoties, cik tās labi pilda savu pienākumu daļu, un tikai tad lemsot – aizstāvēt vai ne.

Ši atbilde parāda, cik Tramps maz saprot, kādi ir prezidenta pienākumi un saistības. Viņam ir sava veida akteŗa dotības, milzīga enerģija, uzņēmība un arī iedomība, ka viņš visu zina un saprot labāk nekā citi. Bieži savās runās, ko sarakstījuši prasmiģi, algotie runu sacerētāji, viss izklausās labi un

skaisti, līdz Tramps noliek sagatavoto tekstu sāņus, un pats sāk improvizēt. To var krasi manīt, jo tūliņ atklājas lielie robi viņa valstiskās zināšanas un gudrība. Tonis kļūst skaļš, valoda – prastāka, reizēm pat nesavaldīga un rupja. Atklājas, cik tālu zināšanās un emocijās viņš stāv no valstsvīra, pat vienkārša politiķa nepieciešamās amata prasmes un kvalitātes līmeņa.

Politiskajos kuluāros un inteliģences aprindās valda bažas, ka Tramps ne emocionāli, ne mentāli, ne kā personība nav piemērots prezidenta amatam un var pat būt bīstams. Savas iedomības un arī lielummānijas iespaidā viņš varētu izraisīt starptautiskus konfliktus un pat atomkaŗu. Cik šīs rūpes ir pamatotas, par to, protams, var debatēt. Neviens taču nav spiests par viņu balsot. Tiem, kas nevar ieredzēt Klintoni, tādā gadījumā derētu vienkārši novembrā prezidenta vēlēšanās nepiedalīties. Tomēr ir jāievēro, ka Donalds Tramps ir oficiāli atzīts prezidenta kandidāts un republikāņu partija ir līdzatbildīga viņa uzvedībā un izdarībās.

Žurnāliste Barbara Valtere 1987. gadā esot jautājusi Trampam, vai viņš vēlētos tikt iecelts par prezidentu, nevis censtos izcīnīt to vēlēšanu kampaņā. Tramps atbildējis, ka amata medišana esot tā, kas viņam patīktu. Tagad šajā medību laukā viņš ir ieguvis republikāņu nomināciju un ir gatavs mesties pēdējā kaujā ar Hilariju Klintoni. Mums visiem, kas gaida novembrī un piedalīsies šajā balsošanā, starplaikā šis neapbrīnāmais kandidāts sagādās gan par ko vajautrināties un arī šausmināties.

ARMANDS BIRKENS

Nav

Nav.

Nav vietas.

Vienkārši nav vietas.

Nav ne mazākās vietas.

Nav ne vienas vietas.

Nav nekādas vietas.

Tu varbūt sagaidī,

ka būs vietas.

Tu varbūt gribi

lai būtu vietas,

Bet tās

Vienkārši nav

Un nebūs.

Neceri. Negaidi. Nesapņo.

Jo nebūs.

Vietas nav un nebūs

Nav, nav, nav.

Nebūs.

Vienkārši.

Taviem uzskatiem

Vietas nav

Un nebūs.

LASĪTĀJU BALSIS

Atklāta vēstule ALA valdei

Nemot vērā, ka gan ALA gan PBLA, ir publiskas un demokrātiski pamatotas organizācijas, katram darbiniekam un biedram ir tiesības ieturēt un izteikt savus personīgos viedokļus. Bet līdzās tam, mums, biedriem, ir tiesības vērtēt mūsu sabiedriskos vadoņus, pamatojoties uz šiem izteiktiem viedokļiem.

Lasu avīzēs un dzirdu citos medijos, ka esošais PBLA priekšsēdis Jānis Kukainis ir atkārtoti izteicis publisku atbalstu ASV prezidenta vēlēšanās Donaldam Trampam. Turpretim Trampa kungs ir atkārtoti deklarējis, ka ASV atbalsts NATO un specifiski ASV atbalsts Baltijas valstīm ir mazsvarīgs un pat ka to vajadzētu atcelt. Tramps arī runā par Vladimiru Putinu kā labu cilvēku, ar kuru pats varētu labi sastrādāt.

Trampa kampaņas vadītājs Pauls Manafortš ir sens Putina draugs un bijis arī Ukrainas bijušā despota un Putina lupatlelles Viktora Janukoviča padomdevējs. Pat Trampa ārpolitikas padomdevējs, Kārterš Peidžš (*Carter Page*), ir arvien cieši finansiāli un politiski saistīts ar *Gazprom* un Putina vistuvākiem padomdevējiem. Saistībā ar visu augšminēto, Trampa vadībā ASV republikāņu partija ir sākusi pieņemt lēmumus, kuŗi ir labvēlīgi Putina agresijai pret saviem kaimiņiem. Šādus viedokļus atbalstīt ASV latviešu izcelsmes balsotājiem ir krasā pretrunā ar Latvijas interesēm.

Tāpēc, būdams ALA Zelta mūža biedrs un kongresa delegāts, aicinu ALAai neatbalstīt Jāni Kukaini un aicināt viņu atteikties no PBLA priekšsēža amata. Mūsu diasporas organizāciju sadarbība ar Latvijas valdību un, vēl svarīgāk, ar

Latvijas iedzīvotājiem ir viskritiskākais elements mūsu spējam turpināt palīdzēt latviešiem ārzemēs un Latvijas valdības eksternai reprezentācijai. Ar savu viedokļu izteikšanu, atbalstot politiskus teicienus, kas naidīgi Latvijas eksistencei, Kukaiņa kungs liek man un daudziem latviešiem pasaulē šaubīties par viņa atbalstu brīvai Latvijai un tādēļ arī šaubīties par viņa kvalifikācijām turpināt darbu šai postenī. Šādas šaubas savārdzinās ALA un PBLA spējas rīkoties tālāk. Ir laiks pienācis Kukaiņa kungam iet pensijā un izvērtēt, vai viņš pirmā vietā liek savu ASV politiku vai neatkarīgās Latvijas pastāvēšanu.

Ar cieņu
EDGARS ZĀLĪTE,
ALA Zelta mūža biedrs
Ņujorkā

Par vienpusību

Liekas, ka Astrīda Jansone no Rīgas ir kritusi Vašingtonas melu ziņu slazdos. Vismaz atzīstas, ka vienmēr skatās CNN.

ABC, CBS, MSNBC, NBC visi pauz liberālo-kreiso-progresīvo Vašingtonas viedokli. Nav labi balsot par *Donald J. Trump*, bet kāda tad ir otra iespēja? Atliek balsot par melu un krāpšanas karalieni *Hillary Clinton*. Vai Astrīda Jansone no Rīgas pielietotu tādu pašu dedzību, lai uzzinātu, cik šodienas *Hillary*šas ASV demokrātu partija darbos un centienos ir līdzīga komunistu partijai? Vismaz *Bernie Sanders* atzinās, ka ir komunisti. Reliģijai Pārlika ticība Vašingtonas ziņu plūdiem ir vienpusīgs neprāta darbs.

ILMARS VILMANIS

GUNDEGA SAULĪTE

Nākamajā dienā pēc šīs sarunas Pauls Berkolds, divas spraiņas un iespaidiem bagātas nedēļas aizvadījis Starptautiskajos mūzikas meistarkursos, lidoja pāri okeānam, lai vēl divas nedēļas strādātu Gaņezera Vasaras vidusskolā.

Gribu jautāt, kā aizritējis pagājušais darba posms, mūsu iepriekšējā saruna notika pirms gada pavasarī.

Es piedalījos eksperimentālā iestudējumā – operā „Hop Scoch”, tā tika atskaņota 24 limuzīnos. Pamatdoma – Losandželosa ir pilsēta, kurā visi brauc ar mašīnām, visās skan kāds radio, spēlē mūzika. Bija doma pagriezt šo situāciju otrādi – kā būtu, ja mēs kontrolētu to, kas skan automašīnās. Šī koncepcija tad arī tika īstenota. Tika noīrēti 24 limuzīni un sadalīti pa trim maršrutiem, katrā maršrutā – astoņas pietātnes. Katrā limuzīnā autoru grupa izveidoja sižetu, atsaucoties uz Orfeju un Eiridikes mītu. Vēl pievienoja arī citas sižeta līnijas. Es nemaz nevaru izstāstīt visu to stāstu, jo katrā limuzīnā bija iedalīta tikai viena aina.

Savā līdzšinējā dzīvē daudzus žanrus esmu dziedājis, bet vienmēr profesionāli atdalījis vienu darbības veidu no cita. Bet izskatās, ka iespējams apvienot savu latvisko pieredzi ar to, ko daru savā profesionālajā dzīvē.

Bet kur tad bija skatītāji?

Limuzīnā. Kā tas notika? Mēs, izpildītāji, sēdējām automašīnā, klausītāji kāpa iekšā un ārā. No pieturas līdz pieturai bija apmēram 10 minūtes, tad mūsu četri klausītāji izkāpj, jauni četri iekāpj, braucam tālāk. Mēs tikai braucam un dziedam vienu un to pašu ainu 10 minūšu garumā. Lai vienu pilnu riņķi nobrauktu, tas būtu 10 reiz 8, kopā kādas 90 minūtes ar visu klausītāju pārsēšanos. Bija trīs riņķi – dzeltens, zaļš un sarkans. Šim darbam bija daudz komponistu, katrs rakstīja savu ainu vai pat vairākas, kopā 24 ainas. Mūzika ļoti daudzveidīga. Šad tad darbība raisījās arī ārpus limuzīna. Katrā limuzīnā ievietots telefons, ar kuŗu uztvēra atsevišķos sižetus. Bija uzbūvēta speciāla celtnē tālāk no šiem trīs braucieni apliem. Tur visapkārt bija izvietoti 24 ekrāni, apmeklētāji varēja uzlikt austiņas un klausīties pēc izvēles vienu vai citu ainu. Neapmierami, kā tehniski to varēja atrisināt! Dažā ainā spēlēja dzīvu mūziku, citā pavadījums skanēja elektroniski. Mūsu lomas bija divi vecāki cilvēki, kas atskatās uz

dzīvi. Mana partnere bija kantri dziedātāja Mišela Šokta no Teksasas. Viņa bija uzrakstījusi mūsu ainu – lēnu, nostalgisku dziesmu par pagātnes atmiņām. Es piespēlēju akordeonu, kas sabalsojās ar elektronisko pavadījumu. Tas bija pagājušā gada novembrī. Šo eksperimentālo darbu spēlējām vesela mēneša garumā. Grandiozs projekts, šaubos, vai to maz jebkur citur iespējams atkārtot. Kopā bijām 125 dalībnieki, mūziķi un tehniskā apkalpe. Iestudējums dabūja labu publicitāti – radio raidīja, avīzēs rakstīja.

Kā šai laikā veicies darbs ar studentiem?

Studenti darbojas, tiek īstenoti dažādi interesanti projekti. Manai kolēģei bija interesants projekts par *dada* kustību, arī es tajā iesaistījos. Studenti vispirms apguva teoriju, filozofiskās nostādnes, tad mūzicēja šajā stilā. No pedagoģiskā viedokļa tas bija vērtīgi – studenti apguva visu – no teorētiskiem pamatiem līdz praktiskai darbībai.

Kādi ir jūsu pienākumi šovasar Gaņezērā?

Šogad koŗdirigēšanas darbus dalām ar jelgavnieci diriģenti Agiju Piziku. Šīs divas nedēļas, kamēr biju Siguldā, viņa pārņēma manus darbus, bet mēs kopīgi vadām kori. Gaņezera Vasaras vidusskolas vadība

dzēkņiem stāstīšu par latviešu mūzikas pirmsākumiem, par klasiķiem. Man jau ir bijušas pāris sarunas par Cimzes Jāni, par Andreju Jurjānu, par Jāzepu Vitolu. Plaši un sīki šajās sarunās jau nevar izvērsties, galvenais, lai jauniešiem paliek atmiņā šie mums visiem tik nozīmīgie vārdi. Mēģinu atrast saskares punktus ar to, ko viņi, iespējams, jau zina. – Vai esat dziedājuši „Pūt, vējiņi”? Vai

Pauls Berkolds starp divām Šmitēm – Gundegu (pa kreisi) un Zani

Mūzicēšanas līmenis bija neticami augsts! Mani sajūsmināja, ka jaunie mūziķi, ja nebija jābūt lekcijās vai stundās, visās malās vingrinājās. Nevienš „netusēja”, bet gan ieinteresēti un aktīvi dzīvoja mūzikā.

Meistarkursu devīze šogad bija "Krustceles mūzikā"

nozēma, ka koris kā vienība nākamvasar piedalīsies Baltimoras Dziesmu svētkos. Līdz ar to mums jau ir piesūtīta programma, pirmās notis, esam paņēmuši kādu pusdci dziesmu, kas šovasar jāiemāca jauniešiem. Tās arī nodziedāsim nobeiguma koncertā. Jāatceras, ka šai kori darbojamies ar 14, 15, 16 gadus veciem dziedātājiem, un dziesmas, kuŗas mums jau šķiet zināmas, viņi lielākoties dzird pirmo reizi. Un tās ir jāiemāca. Iznāk, ka koristiem jāiemācās viss. Mēs, protams, darīsim, ko varēsīm.

Agija vada dziedāšanas klasi, bet es šogad nolēmu, ka au-

zināt, kas ir apdares autors? – lai kaut kādā veidā var „ieķerties” šai materiālā. Vienu lekciju es veltīju mūsu komponistiem – iebrucējiem, izbraucējiem, iedzīmtajiem. Stāstīju par Tāļivaldi Ķeniņu, par Andreju Jansonu un Lolitu Ritmani. Visus jau nevar pat pieminēt, jāizvēlas tie vārdi, kuŗus nāksies dzirdēt vēl kādreiz.

Atskatīsimies uz tikko aizvadītajiem mūzikas Meistarkursiem! No malas skatoties un sekojot publikācijām, radās iespaids, ka tas ir vērienīgs notikums un ļoti labi noorganizēts. Vai tā bija?

Jā, jau sagatavošanas posmā

Siguldas Mūzikas skolas direktors Guntars Zvejnieks darbojās uz vietas, Dacīte Aperāne iedvesmoja no okeāna otras puses. Šogad pirmo reizi direktors bija Ventis Zilberts. Neiedziļinoties, ko kuŗš paveica, jāatzīst – viss notika ļoti augstā līmenī. Jāapsveic jaunieši, kas bija sabraukuši no visas Latvijas – kopā pāri par simtu, pat no Daugavpils, Liepājas, Cēsīm, no Mūzikas akadēmijas. Mūzicē-

listi, latviešu koŗi brauc pa visu pasauli visur izcīna pirmās godalgas.

Es šogad nestrādāju ar vokālistiem kā citkārt. Darbojos kopā ar Zani Šmiti pie tradicionālās dziedāšanas, kas Meistarkursu programmā bija pirmoreiz. Pagājušajā gadā iepazinās ar Zani, ar to, kā strādā viņa. Mani arvienu vairāk sāka interesēt šī kustība – pasaulē vērojama tendence dažādiem žanriem arvien vairāk saplūst. Cilvēki mēģina atrast to, kas ir kopīgs visiem, – dzied tradicionālā manierē, spēlē autentiskus instrumentus, un arī akadēmiskā vidē arvien vairāk tiek pētītas šīs lietas un to mijiedarbe.

Interesanti, ka Zane, kuŗas specialitāte ir tradicionālā mūzika, taisni otrādi – cenšas interesēties par mijiedarbību ar akadēmisko mūziku. Šogad es biju vairāk klausītājs, kaut skaitījos vadītājs. Mēģinājām sadarboties, es stāstīju par vokālo tehniku, par balsis pārvaldīšanu, izdevās sadarboties katram no savām pozīcijām, bet ar dziļu ieinteresētību par otra pieredzi. Es guvu pārlicību – tradicionālā dziedāšana nav vis balsis maitāšana, tikai savādāka estētika, atšķirīgs balsis pielietojums, kas pamatots dziesmas tekstā. Šobrīd, ieejot jaunā dzīves posmā, šis ceļš mani saista. Savā līdzšinējā dzīvē daudzus žanrus esmu dziedājis, bet vienmēr profesionāli atdalījis vienu darbības veidu no cita. Bet izskatās, ka iespējams apvienot savu latvisko pieredzi ar to, ko daru savā profesionālajā dzīvē. Es vēl nezinu, kur šie meklējumi mani aizvedīs, bet es zinu, ka tas pašlaik ir ceļš, kas mani vilina.

Savu sešdesmit gadu jubileju šovasar sagaidījat Latvijā. Vai tā bija neparasta dzimšanas diena?

Es nemaz nejūtos tik vecs! Bet tagad, kad visur tas bija drukāts, kad mani intervēja *Radio Klasika*, gadus vairs nav iespējams noslēpt. Visur man jautāja – kā jutāties, kad uz Dailes teātra skatuves spēlējāt Raini izrādē „Tango Lugāno”? Tas taču bija gandrīz pirms trīsdesmit gadiem! Toreiz biju viesis, tagad jūtos Latvijas dzīvei piederīgs, man ir daudz draugu un paziņu mūzikas aprindās. Un ne tikai – jauka ciemošanās bija pie Dimantu ģimenes, tie ir jauni zinātnieki, kas pusgadu dzīvoja Losandželosā. Sadraudzējāties.

Par savu dzimšanas dienu esmu ļoti priecīgs – visi gribēja mani apsveikt. Šoreiz pašam bija ļoti maz jādara, lai saņemtu tik kuplus apsveikumus. Parasti jau man kaut kur ir jādzied vai jāuzstājas, tagad vienīgi bija jābūt šeit.

Atliek tikai novēlēt arī turpmāk radošu degsmi un spēju aizraut dažādu paaudžu cilvēkus ar savu mūzikas mīlestību. Lai drošs un iedvesmīgs diriģenta žests, gatavojot jauniešus nākamā gada Dziesmu svētkiem!

GUNARS
FRICSONS

ANOTHER ROUND OF TAX CUTS IN 2016 REPUBLICAN PLATFORM

With another presidential election only months away, more tax cuts for the wealthy are at the front of the Republican platform as they were under President Reagan and Bush Jr. While the tax cut package includes everyone, the tax cuts for \$40,000 to \$70,000 income level historically have been less than \$1,000. The tax cuts for the wealthy, around the \$500,000 annual income level, have been around \$20,000 to \$25,000 per year and more at higher income levels. (I refer to history as I've read that Mr. Trump's plan is not finalized)

In the Theory of Supply Side Economics, embraced by the Republicans since the Reagan years, large tax cuts are expected to be invested in corporations and provide the corporations with the investment dollars to fund business expansion, create jobs and fuel the American Economy. The theory goes that corporations are held back from expanding by a lack of investment funds and that the tax cut dollars fill the investment dollar void.

Yes, the wealthy do invest their discretionary income and have a lot to invest. But the tax cuts for the wealthy that we saw with the Reagan and the Bush Jr. Administration did little to fuel the American Economy. Why didn't they and what about now?

Tax cuts for the wealthy in America can be important when the Investor Economy, roughly upper 20% income starting around \$150,000 to \$200,000, and the American Employee Economy, the other 80%, are coupled, both trend up and down together (See the essay, A Tale of Two Economies). But even then certain issues have to be recognized.

One, what is the availability of capital for corporate investment before the next round of tax cuts? Two, what is the Demand for goods in the marketplace and will there be sufficient future growth in Demand to justify expansion, build plant, buy equipment and hire more employees?

AVAILABILITY OF CAPITAL INVESTMENT DOLLARS (FIRST ISSUE)

Let's look first at the availability of capital investment dollars in the financial marketplace. For the past forty years, the prime interest rate, an indicator of capital availability has been low and has been lowered continuously over that time. Interest rates are usually low when investment dollars are available

in the financial marketplace. In other words, capital is available to corporations to expand, build plant, buy equipment and hire more employees and, given a low prime rate can be borrowed at a low interest rate. So, it would seem that capital investment dollars are available today even before the next round of tax cuts.

Another indicator of capital availability is how much cash corporations hold. Right now, corporations hold billions in cash in overseas accounts. That cash could be used for corporate expansion if corporations wanted to expand in America. (The tax issue of bringing these dollars back from overseas is a different essay).

A third indicator of capital availability is interest rates for us, the small investor. Our savings accounts and Certificate of Deposit (CD) dollars are sources of investment dollars. Today, and for many years now, interest rates for our accounts have hovered around 1%. Our savings would get higher interest rates in an expanding economy where competition for investment dollars would drive interest rates higher. It would seem that no one needs our money today.

Given the low prime rate and low interest rates on savings, it doesn't seem that there is a shortage of investment dollars for corporate expansion (small businesses, new starts and risky ventures face a tougher road borrowing from lenders that is more related to risk than capital availability). And this is before another round of tax cuts for the wealthy. So, why aren't corporations expanding in America?

IMPORTANCE OF DEMAND (SECOND ISSUE)

Corporate expansion decisions are based on projected future sales growth (potential Demand for the good) and profitability. In other words, before expanding operations and producing more widgets (increasing the Supply of widgets), the corporation would like to know if they can sell more widgets. And is the projected Demand sufficient to expand operations to produce more widgets profitably? (Supply and Demand at the macroeconomic level, not moving customers back and forth between competitors)

What does the Demand for goods look like in America today? Let's start at the supermarket. We don't see a line of customers standing by empty shelves waiting for the next shipment of baked beans. In the next aisle, it looks like the toilet paper section is full. The long cereal aisle which seems to go on forever is filled with fifty brands of cereal. There are more corn chips, puffs and potato chips than I can count. No one

is by the meat counter fighting over the last pound of ground chuck or pork loin.

As we wander through other stores, showroom floors or on the Internet, we see plenty of couches, refrigerators, stoves, computers, clothes, shoes, snow shovels and sticky notes. We can probably conclude that if we looked at consumer goods across the spectrum, we would not see a shortage of goods. We have plenty of Supply of goods today in America but it doesn't seem that Demand is overwhelming.

Sure, new product introduction, an iPod or Air Jordan shoes can create a waiting line for a few days, weeks or even a month but those are exceptions not the rule.

That we have an abundance of goods in the supermarket bodes well for American consumers but it also should tell us that we don't need more goods (Supply) on the shelves or automobiles on the car lots. Somehow, it would seem, we would have to increase Demand if we were to even want to increase Supply.

We could say that at the Macroeconomic level, Supply and Demand for most goods in America is in equilibrium today. There is no lack of Supply of goods at current Demand levels. And Demand doesn't seem to be growing dramatically. America is not a booming country in terms of skyrocketing population or creation of new households. And the annual median income in America has been relatively flat, \$45,000 to \$50,000 per House Hold (HH) over the past forty years. In other words, the purchasing power of around 80% of Americans, those in the Employee Economy (the workers) has been fairly stagnant for forty years.

This should not be construed as meaning that there is zero growth in America. There just isn't consistent growth across all business sectors, certainly nothing close to a fueling of the economy and significant job growth, which is always part of the rationale for giving the wealthy large tax cuts. Without a dramatic increase in Demand, the tax cut dollars for the wealthy go elsewhere which will be discussed in the next section.

It would seem that another round of tax cuts for the wealthy is not going to spur significant corporate expansion in America and create new jobs. Corporations are reluctant to expand, increase Supply, if they can't forecast an increase in Demand (And make a profit).

WHERE DID ALL THOSE PAST TAX CUT DOLLARS FOR THE WEALTHY GO?

With the Republican's promising another round of tax cuts which include significant tax

cuts for the wealthy, it is not unreasonable to wonder what happened to the Reagan and Bush Jr tax cut dollars.

At the middle class income levels pretty much all of the tax cut dollars go back into the economy directly. The middle class uses tax cut dollars to purchase goods such as replacement, upgrade or second or third unit of a good from Automobiles to groceries to an extra day of vacation.

For the wealthy, some of the tax cut dollars may go back into the economy directly. A franchise owner might buy equipment, re-model or increase work hours for an employee (s). The wealthiest might put the tax cut dollars toward a third home in Montana or build a garage for the fifth limousine.

Passive Investments, which don't directly benefit the economy, might include gold or oil or wheat futures.

But most of the tax cut dollars for the wealthy go into the financial marketplace, to be invested for them, or are invested in corporate stock (Investor Economy). What did the corporations do with the money?

One, corporations bought back a lot of their stock and have been doing that for years. Buying back their stock decreases the shares outstanding. Less shares outstanding can and usually do increase dividends and raises stock value. The CEOs and their senior staff who make this happen receive millions in bonuses. This helps grow the Investor Economy but does nothing to create jobs and help the American Employee Economy.

Two, the corporations invest in overseas operations. Starting in the 1980s, American corporations moved out of America to countries like Mexico and then China. Dayton, Ohio where I live, lost four automobile plants and the associated American jobs. As another example, Flint, Benton Harbor and Detroit Michigan were decimated by corporate expansion overseas and the loss of jobs in their communities.

For corporations, moving operations overseas (or retailers buying goods from overseas instead of America) is a tremendous opportunity to slash labor costs and increase profits. For example, labor rates of \$2 per hour in China versus, say \$20 or more in America dramatically decreased the cost of labor (often 50% or more of corporate expenses) and skyrocketed corporate income and dividends. This earned more performance bonuses and higher income for CEOs and their staffs. The American Investor Economy boomed some more. The stock market is an indicator of that.

Moving operations overseas for cheap labor brought cheaper goods to America from overseas. But cheaper goods came at the sacrifice of millions of jobs, starting with manufacturing

and later call centers and information technology much of which went to India and the Philippines. Ten to twelve million American jobs according to some estimates have been lost from the 1980s to today. This is a significant drain on the American Employee Economy.

Job growth overseas, not in America is the decoupling of the American Employee Economy from the American Investor Economy. While the American Investor Economy shot up like a rocket, the American Employee Economy has been treading water for close to forty years.

SUMMARY

Another round of tax cuts for the wealthy, a signature part of the Republican platform, won't do much to stimulate the economy and create jobs in America. Nor did that happen in the last forty years under Reagan and Bush JR. To summarize:

One, investment capital judged by the low prime rate and savings interest rates seems to be available for expansion without another round of tax cuts for the wealthy. There are other reasons why corporations aren't expanding in America.

Two, Demand for goods in America is relatively flat and not growing significantly, not a good sign for corporate expansion and creation of jobs in America. Without visible future growth in Demand, corporations are loath to expand. There is no mountain of unsatisfied Demand for goods in America. There is no projected population or household boom in America that would explode Demand.

As discussed above, at current income levels, there also seems to be sufficient Supply of goods in America and more Supply without a significant increase in Demand means that more goods will be stuck in inventory.

The next round of tax cuts for those at the \$40,000 to \$70,000 income levels, which is around the median income level and where tax cut dollars would go directly into stimulating the economy might need to be at least \$4,000 to \$5,000 per year or more to significantly raise Demand.

Three, even if Demand grows, the American Investor Economy and the American Employee Economy are still decoupled. The next round of tax cuts for the wealthy will contribute to the Investor Economy through their overseas investments and corporate buy back of stock but will do little to create jobs in the Employee Economy.

Without the Investor Economy and Employee Economy decoupling and under the right conditions, another round of tax cuts for the wealthy would help the economy.

(Turpināts 7. lpp.)

ANITA
OZOLINS

Anita is a writer, photographer and a High school Teacher. She loves to travel the world, to learn from others, write, and photograph amazing places and capture beauty. Anita is an Australian born writer, with a Latvian Father and Australian Mother, who have both passed away in recent years. She aims to share with her readers inspirational travel stories, and to motivate everyone to make the most of their lives. In her spare time she enjoys beach swims, long walks, gardening and reading.

(Look at her blog at www.anitaozo.com for more articles.)

I flew from Manchester to Riga without a glitch. In fact I had the smoothest transitions ever when I discovered I had somehow without realising booked a fast track ticket, and managed to get the exit seat, always a bonus. I booked it so long ago I had for-

natural and flavoursome, it was like something your Latvian Grandma would cook, if you had one...

We headed back upstairs with full and satisfied bellies and not long after finished the paperwork process for the passport. I

of the language, except a few key phrases and greetings. My Dad didn't persist in teaching me and for this I am very disappointed! I always wanted to learn more but it was tricky. None the less, my friend who I had met online through my blog, could speak Latvian and Russian so we had all bases covered! She was also on a mission to explore her roots, as her Father had lived in the splendid and picturesque town of Kuldiga most of his life.

We stayed in the home of a famous Latvian sculptress called Livija Rezevska. She has made well over 200 sculptures and

– which are little parcels of bacon and onion and are delicious; cheese with caraway seeds, and the most delicious aromatic and tasty strawberries. My Dad used to talk about these strawberries from Latvia and now I know exactly what he means!

Ligo festival approached, and this was a much anticipated event for the both of us. Latvia has rich cultural traditions, and I was beginning to learn just a few of them. Ligo is a celebration of Summer Solstice and a time when everyone heads out to the countryside, picks flowers, makes a bbq, drinks beer, eats plenty of

and poppies in the gardens and fields, has made me feel great. Walking the pebble stone roads as my ancestors once did, makes me feel I have come full circle. If it was not for the war, my Dad would not have come to Australia, and I dare say I would not exist! But for this reason, returning to experience my Latvian heritage and roots has been a fantastic experience so far, and one I would highly recommend.

And thanks to my blog I met my travel companion Violetta! She made the whole experience so much more fun for me, experiencing all the Latvian things

This is the waterfall called Ventas Rumba in the town of Kuldiga

gotten all these pre-arranged perks!

I met my new friend Violetta at the airport, she came to meet me in the hired car and we drove straight to the passport office to get my new Latvian passport! It was so good to have her there because no one spoke English and I did need to fill in one form, all in Latvian of course. The queues were massive, but rather than wait, we hunted down the cafeteria on the ground-floor and stumbled across one of the best lunches we have ever had! I had the pork rissoles with some kind of creamy chicken sauce, with a salad and roast potatoes. Those little balls of joys stayed with me for the rest of the day, and I enjoyed every repetitive minute of it! I will endeavour to make them when I get home! They were so home-cooked and

would return in 5 days to collect it, hopefully not needing any more communication!

We drove straight out to Kuldiga, not spending any time in the city just yet; that we would save until the weekend. I discovered only recently my Grandmother was born in Kuldiga and was even married in the church there. I was really looking forward to reconnecting to my roots and seeing where she was born all those years ago. We were excited to get out to the countryside, smell the pine and birch tree forest, see the flowers and have as much of an authentic Latvian experience as possible. We were in for quite the treat!

With my jingly ring and other Latvian plait ring, and very Latvian name, I appear very Latvian. However I speak none

many are displayed here all over the town. She had a studio out the back of the house where we stayed, with more of her lovely sculptures. It was a privilege to be in the home of such a creative spirit. She left this house and her studio to another lovely lady named Antonia. She was like a Latvian Grandma for us both! She was very lovely and looked after us, she even gave us a little gift of chocolates and had a photo printed from town, which was very thoughtful.

It is really awesome to be immersed so richly in Latvian culture. Hearing the language all around me, eating amazing food, and walking the cobblestone streets, retracing the footsteps of my ancestors is a surreal experience. I have been eating pickled herring, excellent meats, pierugs

We picked these amazing flowers to make the wreaths for Ligo

food and stays up all night sitting and singing by an openair fire. We were lucky to participate in a bbq/picnic in a countryside setting, and it was lovely! We ate way too much food, again, and chatted away happily enjoying the warm summer evening. I really like this Ligo festival, I love that Latvians are so connected to the outdoors and love spending time in the countryside.

This trip to Latvia has really reconnected me to my roots as I hoped it would. Spending time eating all the foods my Dad loved, seeing and enjoying the birch and oak trees and peonies

together made it so much more special. And she was obsessed with trying all sorts of weird stuff like bulls testicles! Seriously! And I ate them! They were kind of gross and kind of like a spongy mushroom. When in Latvia... one must try all these random things! A huge thank you Violetta for making my trip to Latvia so memorable and enjoyable!

In my next post I will share with you my experiences in Riga, the capital of Latvia.

Hope you are enjoying my travel posts so far! I am just on half way now through my trip so a few more posts to come dare I say!

A TALE OF TAX CUTS FOR THE AMERICAN WEALTHY

GUNARS FRICSONS

(Turpināts no 6. lpp.)

There is no easy answer as how to stimulate the Employee Economy in America. The Investor Economy is doing quite well. Mr. Trump talks about tariffs on goods imported from China and Mexico. He believes that will bring corporations and jobs back to America. Tariffs

can start trade wars between nations that raise prices, lead to inflation and erode the buying power of everyone and drastically hurt those on fixed incomes. So, before any significant number of jobs come back to America more harm may have been done than good.

Ms. Clinton platform shows

nothing exciting in terms of stopping jobs from continuing to disappear from America. But at least she doesn't propose another round of large tax cuts for the wealthy like Mr. Trump.

What once held America together in an economic sense was that that the two economies Investor and Employee, moved

up and down together. The Investor Economy provided the funds for corporate expansion in America which led to jobs for Americans. There was some sense of balance between the two.

To even come close to something like that again, there would have to be a corporate consciousness of rebuilding the

Employee America. Most of the corporations in the oligopolies that control the major business sectors in America are multinationals. They have fading loyalty to specific nations.

What the future holds, I'm afraid might be some equilibrium between rising wages, say, in China and India and falling wages in America.

SANDRA KALVE
Milvokos

Pārdomas pēc Latvijas apciemojuma

Ikkatru ceļojumu uz Latviju, uz mājām, gaidu ar patīkamu satraukumu, jo zinu, ka varēšu samīļot savējos un satikšu jaukus cilvēkus, kas ieguls manā atmiņā.

Šoreiz ceļojums bija jo sevišķi nozīmīgs – LELBĀL pirmā Sinode Latvijā, latviešiem, draudzēm, kuŗas tagad LELBĀL sauc par savām garīgām mājām. Vēlējos, lai ne tikai būtu klāt vēsturiskā brīdī, lai ne tikai iepazītu sinodāļus un paustu atbalstu, bet arī, esot klāt, gribēju apliecināt šīs, viņiem jaunās, dzīvās baznīcas esamību un darbību.

Biju Ventspils Sv. Nikolaja luterāņu draudzes dievkalpojumā. Mazliet biju satraukusies pirms turp gāju, kaut īsti nezināju kāpēc – Dieva namā taču tā nevajadzētu būt. Pirmais, kas mani mazliet pārsteidza bija tas, ka nebija dziesmu grāmatu. Katrs baznīcēns līdzī nes savu, tāpēc visu dievkalpojuma laiku mēģināju lūkoties pāri priekšējā rindā sēdošās dievlūdžējas plecām. Liturģijai varēju sekot, bet tad... tad nāca kaut kas tāds, ko man bija ļoti grūti pieņemt. Cik daudz reižu

vietēm vairs nebūs iespēja būt ordinētām par mācītājam. Varēja arī just, ka cilvēki īsti nemaz neiedziļinājās, kāpēc šāds lēmums pieņemts. Ar kādiem gan Bībeles vārdiem tas pamatots? Tas man atgādināja padomju laiku pelēko un bezpersonisko pakļautību. Daži no draudzes locekļiem jautāja, ko es domāju – gan par dievkalpojumu, gan par nule apstiprināto lēmumu? Es tiešām centos uzklāst un izprast cilvēkus, jo, dzīvojot Rietumu pasaulē, esmu iemācījies ņemt vērā citu viedokli, ieklausīties, mēģināt izprast, bet tajā pašā laikā turēties pašai pie savas pārlicības.

Es bieži domāju par to, kā mēs varam vienlaikus pielūgt Jēzu, bet Dieva vārdu, Bībeli pieņemt tikai burtiskā nozīmē? Vienu gan sapratu diezgan drīzi – es laikam nekad nebūtu Dievu atradusi Latvijas baznīcās, nu, vismaz tajās, kuŗas valda mācītāju, ne Dieva pielūgšana. Es esmu pateicīga archibīskapei Laumai, kuŗa saredzēja mani kaut kur dziļi apraktu, ticīgu un – varbūt – pazudušu kristieti, kuŗa gribēja ticēt, bet

Vanags arī pagodināja ar savu klātbūtni. Pēc svinīgās atklāšanas, dievkalpojuma un fotografēšanās sinodāļi devās uz Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultāti, kur pēc tam, kad baudījām pusdienas universitātes Profesoru klubā, devāmies uz fakultātes telpām lemt par jauno Latvijas apgabalu.

Bija tik labi atkal redzēt jau pazīstamās sejas – mācītāju Gundaru Bērziņu, bija arī prieks iepazīties ar Valtaiku draudzes priekšnieku Tāli Lagzdiņu, jauniem LELBĀL mācītājiem – Ievu Puriņu, Guntaru Reboku, Vari Bitenieku, kuŗš aprūpē gan Val-

būtnē archibīskape Lauma ieveda amatā prāvestu Kārlī Žolu un mācītāju Ivo Rodī kā apgabala Virsvaldes kasieri. Pēc svinīgās ievēšanas amatā visi Aizputes draudzes locekļi tika lūgti uz svētīšanu un sakramenta saņemšanu. Tas bija mirklis, kad mēs, visa LELBĀL, neatkarīgi no tā, kuŗā pasaules malā esam, bijām vienoti.

Gandrīz jau biju piemirsusi, cik Latvijas cilvēku sirdis ir plašas un mīlošas – pacienāja un aprūpēja tā, ka negribējās braukt prom, tomēr bija jādodas tālāk uz Liepāju, kur mūs gaidīja Svētā Krusta draudze ar mācītāju Mār-

diena bija karsta un jau vakars, man tā negribējās braukt projām. Esmu tik pateicīga, ka Dievs man deva šo iespēju un es to izmantoju, esot klāt vēsturiskajā brīdī Latvijas Baznīcas dzīvē!

Bija ļoti patīkami Draudžu dienās iepazīties ar vienu no Lutera draudzes mācītājiem Linardu Rozentālu. Zinu, ka Lutera draudzē kalpo ļoti spēcīgi mācītāji, bet arī viņu atklātā izteikšanās pret LELB Sinodes lēmumu sakarā ar sieviešu ordinēšanu nav palikusi nepamanīta.

Trīs dienas un divas atšķirīgas Baznīcas. Ir grūti uzlikt uz papīra

Archibīskape Lauma Zušēvica svēta baznīcēnus Valtaiku baznīcā // FOTO: Ieva Puriņa

mūsu Milvoku draudzes dievkalpojumos gadījies, ka sprediķa laikā ieraudas bērni vai kāds kaut ko skaļāk pasaka vecākam draudzes loceklim. Parasti tiek pārprasīts, vai dievlūdžējs ir pareizi sapratis. Archibīskape Lauma nekad nevienu neapsauc un neliek nevienam justies vainīgam, ka viņa bērna balstiņa ir iztraucējusi. Pretēji man pierastajam, mācītājs apsauc cilvēkus, kuŗi uzdrīkstējās sarunāties sprediķa laikā, jautājot, vai viņš saprot, ka ir baznīcā... Mani pārņēma neērtības sajūta, nezināju, smaidīt vai klusēt, bet visu laiku pie sevis domāju, cik gan cilvēkam jābūt par sevi nedrošam, lai cilvēku balss skaņa spēj „izsist no sliedēm”? Pēc dievkalpojuma nemanīju pacilājumu, drīzāk kaut kādu bijību nospiesību. Protams, tika vēstīts par LELB Sinodes lēmumu, ka sie-

mana iepriekšējā dzīve, izmisums neļāva vai liedza pašai rast atklāsmi. Es atradu ticību, bet arī zinu, ka mana Baznīca ir mīlestības pilna – pirmām kārtām pret cilvēkiem.

31. maija rītā, svinīgam ērģeļu pavadījumam skanot, biju lieciniece garīdznieku ienākšanai Anglikāņu baznīcā, atklājot LELBĀL Sinodi. Klāt bija ne tikai archibīskape Lauma Zušēvica, LELBA priekšnieks prāvests Gundars Lazdiņš, Eiropas pārstāve no Zviedrijas Prāveste Ieva Graufelde, bīskape Jāna Jēruma-Grinberga, bet arī nu jau ievēlētais un amatā ievestais LELBĀL Latvijas apgabala prāvests Kārlis Žols, prāvests Klāvs Bērziņš, mācītāji Juris Čālītis, Ivo Rode, Ieva Puriņa, Varis Bitenieks, Rinalds Gulbis un viesi no citām Eiropas valstīm. LELB archibīskaps Jānis

Aizputes baznīca, kuŗā tika ievests amatā prāvests Kārlis Žols // FOTO: Richards Puriņš

taiku, gan Aizputes draudzi, gan Rinaldu Gulbi, kuŗš kalpo Vācijas draudzēs, gan Ivo Rodī, kuŗš palīdz Zvannienu saimei. Talantīgi, dvēseliski Dieva kalpi ir šī jaunā LELBĀL Latvijas mācītāju paaudze.

Sinodes pirmā diena bija rūpju, jautājumu un pateicību pilna. Otrā diena droši vien ne tikai man, bet arī daudziem citiem, bija tā, kas visspilgtāk palikusi atmiņā. Agrā rīta stundā satikāmies pie Latviešu biedrības nama, un mūs tur gaidīja autobuss, lai dotos uz Kurzemi. Pirmā pietura Valtaikos. Gan draudzes priekšnieks, gan pērminderis, gan mācītājs Varis Bitenieks bija gatavi stāstīt un stāstīt par šo skaisto dievnamu ar pāris gadsimtu veciem vitražas logiem, kuŗi pārdzīvojuši kara laikus un vēl šodien vēsta Bībeles stāstus.

Tālākais ceļš mūs veda uz Aizputi, un draudžu locekļu klāt-

tiņu Urdzi priekšgalā. Pēc dievnama apskates devāmies blakus telpās, kur mūs sagaidīja draudzes ļaudis ar cienastu un atklātām sirdīm, lai stāstītu, ko viņi dara. Stāstījuma laikā nespēju vien nobrīnīties, cik daudz šī draudze dara, un ik pa laiciņam izskanēja – nu, mums jau mācītājs neļauj stāvēt ar klēpi saliktām rokām, vienmēr mēģinām kādu projektu veikt. Tē darbojas veikaliņš, kuŗā tiek pārdotas pašu draudzes locekļu darinātas lietas, piemēram, svecas. Peļņa tiek draudzei, kuŗu dod tālāk, tāpat kā tālāk tiek dota iespēja gan draudzes, gan apkārtnes cilvēkiem izmantot žēlsirdīgākas māsiņas pakalpojumus un vienreiz mēnesī pat ārstes konsultācijas par brīvu. Esam pagodināti, ka tagad šī darbīgā draudze ir mūsu vidū...

Klāt laiks teikt ardievas un doties atpakaļ uz Rīgu. Kaut gan

tās izjūtas, kuŗas pārņēma 3.jūnijā, kad dzirdēju, ka Latvijas Evaņģeliski luteriskā baznīca pieņēmusi rezolūciju, kuŗa maina LELB Satversmi, apliecinot, ka tikai vīrieša dzimuma kandidāti varēs lūgt pēc ordinācijas. Tobrīd man vienkārši sāpēja sirds līdzī tam sievietēm, māsām Kristū, kuŗas ir bijušas neatņemama daļa no Dieva mīlestības sludināšanas. Man zēl, ka Latvijas ļaudīm, kuŗi nav LELBĀL, nebūs iespēja viņas dzirdēt un kopā lūgt. Un vēl man ir kauns par tiem sinodāļiem, kuŗi pēc balsošanas rezultātu paziņošanas aplaudēja un viens otru apskāva, kliegdami *urā!* Gluži kā hokeja spēles līdzjutēji.

Ceru, ka pienāks diena, kad Latvijas ev. lut. Baznīca atspoguļos Dieva gribu un Viņa sludinātāju rindās redzēsīm tos kalpus, kuŗus Viņš pats ir uzrunājis, neskatoties uz dzimumu.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latviešu diasporas pārstāvji tiek ar Lielbritānijas vēstniecības vadību

Pasaules Brīvo latviešu apvienības (PBLA) ģenerālsēkretāre Ilze Garoza, Eiropas Latviešu apvienības (ELA) priekšsēdis Kristaps Grasis un politikas referente Ēlīna Pinto, kā arī Latviešu nacionālās padomes Lielbritānijā (LNPL) priekšsēde Lilija Zobens tikās ar Lielbritānijas vēstniecības Rīgā vadītāju Timu Kolliju, vēstniecības vadītāja vietnieci Sāru Hārperi un politiskās sekcijas vadītāja vietnieku Elmāru Sveķi, lai apspriestu latviešu diasporai aktuālos jautājumus pēc Lielbritānijā notikušā balsojuma par izstāšanos no Eiropas Savienības.

Tims Kollijs sarunā apliecināja, ka Lielbritānija arī turpmāk būs ciešs Latvijas sabiedrotais drošības jomā. Attiecībā uz Lielbritāniju dzīvojošo Latvijas valsts piederīgo statusu un iegūtā sociālā nodrošinājuma kontinuitāti nākotnē vēstniecības vadītājs norādīja, ka iecere ir saglabāt pirms *Brexit* iegūtās Eiropas iebraucēju tiesības ar nosacījumu, ka Eiropas Savienības līmenī rastais risinājums to pašu paredzētu arī citviet Eiropā dzīvojošajiem Lielbritānijas pavalstniekiem. Vienlaikus viņš pieļāva iespēju, ka imigrācija pēc izstāšanās no ES varētu tikt regulēta stingrāk, ar uzsvāru uz augstas kvalifikācijas profesionāļu piesaisti.

Lilija Zobens pauda bažas par neiecietības izpausmēm pret iebraucējiem, tajā skaitā no Latvijas, un uzsvēra iecietīgas sabiedrības veidošanas nozīmi. Tims Kollijs stingri nosodīja ksenofobijas izpausmes kā nepieņemamas un pauda Lielbritānijas gatavību pret tām vērsties ar policijas un tiesu iestāžu palīdzību, aicinot cietušos ziņot par gadījumiem ar Lielbritānijas varas iestāžu, latviešu organizāciju vai vēstniecības starpniecību. Vēstniecības vadītājs aicināja latviešu organizācijas veidot pozitīvus stāstus par latviešu veikumu Lielbritānijā, kas palīdzētu Lielbritānijas valdības centieniem vairot savstarpējās iecietības gaisotni sabiedrībā.

Konference "Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai"

30. jūlijā Rīgā, LNB *Gaismas pili* diasporas konferencē "Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai", Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks diasporas jautājumos Pēteris Kārlis Ēlferts uzrunāja Latvijas diasporu.

Tuvojoties Latvijas valsts simtgadei, vēstnieks aicināja dokumentēt Latvijas pēdas pasaulē. "Jūsu stāsti ir mūsu stāsti. Neviens mūsu vietā šos stāstus nedokumentēs," minēja vēstnieks,

atzīmējot, ka Latvijas diaspora dzīvo aptuveni 150 pasaules valstīs.

Grupai Helsinki-86 aprīlī 30

Jūlijs Latvijas jaunāko laiku vēsturē ierakstīts kā Latvijas cilvēktiesību aizstāvības grupas *Helsinki-86* dibināšanas mēnesis. Pirms 30 gadiem izveidotā grupa bija pirmā, kas atklāti sāka cīņu ar okupācijas režīmu, par savu mērķi izvirzot varas maiņu. Helsinkiešu drosme iedvesmoja sabiedrību neatgriezeniskām pārmaiņām un neatkarības atjaunošanai. Helsinkiešu grupu 1986. gada jūlijā jau bija nodibinājuši trīs liepājnieki – Linards Grantiņš, Raimonds Bitenieks un Mārtiņš Bariss, aicinot PSRS ievērot cilvēktiesības. Vēstulē PSRS līderim Mihailam Gorbačovam viņi lūdza ievērot Konstitūcijā garantētās tiesības Latvijas Padomju Sociālistiskajai Republikai izstāties no Padomju Savienības.

HELSENKI-86 grupas biedri 1987. gada pavasarī Liepājā. No kreisās: Raimonds Bitenieks, Guntis Andersons, Eva Biteniece, Mārtiņš Bariss un Linards Grantiņš.

"Jums arī kosmosā pieder – tas ir gandrīz tikpat, cik Dievam. Vai tad ar to vēl nepietiek krievu tautai? Vai tiešām jums vajag 1,5 miljonus latviešu un niecīgu zemes stūrīti pie Baltijas jūras?" rakstīja trīs drosminieki no Liepājas.

Smārdē atklāts pieminēklis somu jēgeriem

Šogad aprīlī 100 gadu kopš somu militāro inženieru rota, kas ietilpa Prūsijas 27. Karaliskā jēgeru bataljona sastāvā, cīnījās Smārdes kaujā. Atceroties šā notikuma 100. gadadienu, Somijas Aizsardzības spēki 25. jūlijā atklāja

Brāļu kapu komitejas valdes locekļu dalība Smārdes kaujas piemiņas sarīkojumā. No kreisās: Arnis Ābolītiņš, Olīta Nigule, Teodors Nigulis, apbalvots ar Somijas Lauvas Ordeņa bruņinieka ordeni.

pieminēkli Smārdes ciemā – vietā, kur notika kauja.

Smārdes kaujai ir nozīmīga loma somu militāro inženieru vēsturē. Jēgeri, kuŗi cīnījās kaujā, veidoja neatkarīgās Somijas Aizsardzības spēku militāro inženieru ieroču šķiras kodolu.

Siberijas bērnu ekspedīcijā šogad dosies 35 cilvēki

"Mūžīga piemiņa Latvijas bērniem" – šāds vēstījums iemūžināts Kolpaševas novadpētniecības muzejā, Tomskas apgabalā, Sibīrijā. Tas ir tikai viens no daudziem pieturas punktiem kārtējā Sibīrijas bērnu ekspedīcijā.

No Rīgas uz Sibīriju režisore Dzintra Geka dodas ik gadu jau kopš 2006. gada, bet, ja togad – viņi, Sibīrijas bērni, svešumā augušie, bija seši, šogad ceļā dosies 35 cilvēku liela grupa. "Ši ir plāksne, ko mēs vedam uz Kolpaševas pilsētu Sibīrijā. Tur vairāk nekā 16 gadus pavadīja mana vecāamma, mamma," atzina ekspedīcijas dalībnieks Toms Siliņš. Daudzi tālajā ceļā dodas jau atkārtoti. Vispirms bērniņas vietās atgriezušies paši, tagad turp ved bērnus un mazbērnus.

Latvijas skolēnu panākumi starptautiskās bioloģijas un fizikas olimpiādās

Latvijas skolēni ir guvuši panākumus starptautiskajā bioloģijas olimpiādā, kā arī starptautiskajā fizikas olimpiādā. Jūlijā Šveicē norisinājās 47. Starptautiskā fizikas olimpiāda, kur Latviju pārstāvēja Rīgas Valsts 1. ģimnazijas skolēni – Reinis Irmejs, Helvijs Sebris, Krišjānis Pudulis, Mārupes vidusskolas skolēns Gints Bauda un Daugavpils Krievu vidusskolas-liceja audzēknis Dmitrijs Redins. Skolēnu komandu pavadīja mentorī – Latvijas Universitātes asociētais profesors Vjačeslavs Kaščejevs un pētnieks Jānis Cīmurs. 400 skolēnu no gandrīz 90 pasaules valstīm sacentās divās kārtās, risinot eksperimentālos un teorētiskos uzdevumus. Kopvērtējumā Irmejs ir izcīnījis **sudrabu**, bet Sebris – **bronzas** medaļu. Pudulis un Bauda saņēma atzinības rakstus.

Vietnamā noritēja 27. Starptautiskā bioloģijas olimpiāda, kuŗā piedalījās Rīgas 10. vidusskolas 11. klases skolniece Sofija Matisone, Rīgas Valsts 1. ģimnazijas 12. klases skolniece Aleksandra Boikova, Siguldas Valsts ģimnazijas 12. klases skolnieks Valts Krūmiņš un Rīgas Valsts 1. ģimnazijas 12. klases skolnieks Ņikita Trojanskis. Par medaļām cīnījās 252 skolēni no 68 valstīm. Kopvērtējumā Trojanskis ieguva **sudrabu**, Krūmiņš – **bronzas** medaļu, savukārt Boikova – atzinību. Kopumā šovasar septiņās starptautiskajās mācību priekšmetu olimpiādās piedali-

sies 26 Latvijas skolēni. Starptautiskajās olimpiādās piedalīsies skolēni no Daugavpils, Jēkabpils, Mārupes, Rīgas un Siguldas.

Latvijas eksprezidenti kritizē Trampu

ASV prezidenta amata kandidāts Donalds Tramps ar savu paziņojumu, ka Amerikas Savienotās Valstis varētu nepildīt NATO saistības un neaizstāvēt Baltijas valstis Krievijas iebrukuma gadījumā, izpelnījies arī Latvijas eksprezidentu kritiku.

Ja Tramps nāktu pie varas, pamats satraukties būtu ne tikai Latvijai, bet visai pasaulei, TV raidījumam atzinusi bijusi Valsts prezidente Vaira Viķe-Freiberga. Viņa Trampu sauca par nekompetentu populistu, kuŗš apelē pie savu vēlētāju savtīguma un tuvedzīguma. "Vispirms jau amerikāņu tautai būs pamats satraukumam un tad visai pasaulei, ne jau mums vien. Viņš savā ziņā tēmē uz to pašu publiku, kas viņu ir padarījusi populāru un novedusi līdz oficiālam republikāņu prezidentūras kandidatam. Un tas ir apēlēt pie viņu savtīguma un išredzīguma. Viņa izteiciens "ja viņi pierādīs, ka ir mūsu draugi, tad mēs redzēsim" – tas ir pierādījums tam, ka viņš absolūti neko neapjēdz par šo situāciju," norādīja Viķe-Freiberga.

Bijušais Valsts prezidents Valdis Zatlers uztraukts par to, kādu signālu Tramps sūta Kremlim. "Trampa kungs nenovērtē vienu lietu. Šaubas par to, ka NATO un ASV aizstāvēs Baltijas valstis un Poliju, ir signāls Krievijas prezidentam Vladimiram Putinam. Tieši tā Putins domā, ka principā to varētu arī darīt. Situācijā, kad Krievija ir opozīcijā visai pasaulei, šādi izteicieni ir vienkārši ļoti, ļoti neveiksmīgi. Izteicieni katrā ziņā būs grūti labojami, jo tomēr visiem kaut kur paliks atmiņā, sevišķi Krievijas varas un militārajās struktūrās, ka, redziet, amerikāņi tik "cieti" nav," vērtēja Zatlers.

Kaŗavīru pavadišanas ceremonija uz starptautiskajām operācijām

26. jūlijā Aizsardzības ministrijā aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis un Nacionālo bruņoto spēku vadības pārstāvis brigādes ģenerālis Ivo Mogilnijs tikās ar kaŗavīriem, kuŗi dosies veikt dienesta pienākumus pretterorisma operācijā *Inherent Resolve* Irakā, Eiropas Savienības

pretpirātisma operācijā *Atalanta*, kā arī ANO vadītajā stabilizācijas operācijā Mali *Minusma*.

Pretterorisma operācijā Irakā Latvija piedalās ar sešu kaŗavīru lielu apmācības grupu, kas integŗeta Dānijas kontingenta sastāvā. Irakā starptautiskās koalīcijas spēku kaŗavīri veic Irakas drošības spēku apmācīšanu cīņai pret teroristisko grupējumu. Šobrīd ASV vadīto koalīciju veido jau vairāk nekā 65 valstis, tostarp arī Latvija.

Putins ēd jogurtu ar Latvijas dzērvenēm

Krievijas prezidents Vladimirs Putins kādas vietējās saimniecības apmeklējuma laikā paudis satraukumu, ka Krievijā trūkst pašmāju dzērveņu un ka tās nākas importēt no Latvijas, ziņo portāls *Rus.lsm.lv*. Krievijas prezidents devies izbraukumā uz Krievijas agrofirmu *Dmitrova Gora* Tveras apgabalā, kur baudijs vietējos lauku labumus, tostarp dzērveņu jogurtu un mosu. "Garšīgi. Īstas dzērvenes," sacījis Putins, kuŗš vēlāk arī painteresējies, kur tiek audzētas šīs ogas.

Izrādījies, ka ogas netiek audzētas Krievijā, bet gan mazajā kaimiņvalstī – Latvijā. Pēc šī atklājuma pašmāju dzērveņu trūkuma problēmatika kļuvusi par Krievijas lauksaimniecības ministra Aleksandra Tkačeva dienaskārtības jautājumu. "Degvīnu no vietējām dzērvenēm, kā es skatos, ražo, bet jogurtu no vietējām dzērvenēm nezin kāpēc nevar saražot," vēl piebildis Putins.

Pie Latvijas robežas Krievijas kaŗakuģi un lidmašīnas

Pēc Aizsardzības ministrijas sakopotās informācijas, laikā no 1. līdz 26. jūlijam identificēti 18 Krievijas bruņoto spēku kuģi un deviņas lidmašīnas, kas pietuvojušās Latvijas robežai un NATO gaisa telpai virs Latvijas. Nesen Latvijas tuvumā tika manīti vairāki Krievijas bruņoto spēku kuģi. Krievijas lidmašīnas virs Baltijas jūras neitrālajiem ūdeņiem pie Latvijas teritoriālo ūdeņu ārējās robežas galvenokārt pārvietojas bez ieslēgta automātiskā atbildētāja, bez lidojuma plāna un neatbild uz civilās gaisa telpas kontroles radiosakariem, tādējādi radot apdraudējumu civilās aviācijas gaisa kuģu satiksmēi.

Latviju šķērso Polijas armijas transporta kolonnas

Cauri Latvijai no Igaunijas uz Lietuvu pārvietojas Polijas bruņoto spēku transporta kolonnas.

Polijas bruņoto spēku transporta kolonnas šķērsoja Latviju, atgriežoties mājās pēc piedalīšanās mācībās Igaunijā.

(*Turpinājums 10. lpp.*)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Kolonnās bija dažādas tehnikas vienības, tai skaitā bruņutransportieri *Rosomak*, kas jūnijā piedalījās mācībās *Saber Strike* Latvijā.

Latvija – trešā demokrātiskākā postkomūnisma valsts

Latvija atzīta par trešo brīvāko valsti starp kopumā 29 bijušajām Padomju Savienības un Varšavas līguma valstīm, liecina ASV bazētās cilvēktiesību organizācijas *Freedom House* jaunākais pētījums.

“Demokratijas indeksa” septiņu punktu skalā (viens punkts – visbrīvākām valstīm, septiņi – mazāk brīvām) Latvija ieguvusi 2,07 bales. Igaunija un Slovēnija, kas indeksā ieņem pirmo un otro vietu, ieguvušas attiecīgi 1,93 un 2 bales. Latvija “Demokratijas indeksā” aiz sevis atstājusi bijušās Padomju Savienības un Varšavas līguma valstis – Čehiju, Lietuvu, Poliju un citas. Vidējais rādītājs visām 29 valstīm “Demokratijas indeksā” skalā bija 4,39 punkti. Salīdzinājumam: Krievijas rādītājs bija 6,5, Uzbekistānas – 6,93 punkti. Par postkomūnistiskām valstīm tiek uzskatītas postpadomju valstis – tās, kas savulaik ietilpa Padomju Savienībā, kur bija arī visas trīs Baltijas valstis, kā arī Varšavas līguma valstis. Tās formāli bija neatkarīgas, taču patiesībā bija PSRS satelītvalstis.

Godina Latvijas nacionālos partizānus

30. jūlijā Amatas novada Drabešu pagastā norisinājās Latvijas mežbrāļu (nacionālo partizānu) sanāksma *Nodibinājuma Brunis* uzceltajā Mežbrāļu bunkurā, kur mūsdienās iespējams gūt ieskatu mežbrāļu dzīves apstākļos un dzīvesstāstos. Paldies tika teikts vēl dzīvi palikušajiem 27 mežbrāļiem un mežameitām. Sarīkojuma vadītājs un bunkura veidotājs Agris Šults uzsvēra, ka ļoti daudzi pretošanās laikā ir cietuši un daudzi gājuši bojā, bet tie nebija velti upuri – Latvija ir brīva. Tās ir stāsts par varonību ceļā uz brīvu Latviju. Latvijas Republikas Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece Nacionālajiem partizāniem bija nosūtījusi savu sveicienu un pateicību.

Latvijas bezdarba līmenis ES

Latvijā šā gada jūnijā bezdarba līmenis veidojis 9,9%, kas bijis sestais augstākais rādītājs starp Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm, par kurām pieejami dati, liecina publiskotie ES statistikas pārvaldes *Eurostat* dati.

Pēc *Eurostat* datiem, augstāks nekā Latvijā ES dalībvalstu vidū bezdarba līmenis jūnijā bijis Spā-

nijā – 19,9%, Chorvatijā – 13,2%, Kiprā – 11,7%, Itālijā – 11,6% un Portugālē – 11,2%. Francijā bezdarbs pagājušajā mēnesī veidojis 9,9%. Zemākais bezdarba līmenis jūnijā reģistrēts Malta – 4%, Čehijā – 4,1%, Vācijā – 4,2% un Dānijā – 6%.

Japānā tūrisma semināri Baltic Road Show

No 19. līdz 21. jūlijam trīs lielākajās Japānas pilsētās – Tokijā, Osakā un Fukuoā – norisinājās tūrisma semināri *Baltic Road Show*, kuŗos bija aicināti piedalīties japāņu tūrisma operatori un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji. Interesentiem tika prezentētas tūrisma iespējas Baltijas valstīs un sniegta plaša informācija par dažādu ceļojumu maršrutu organizēšanas iespējām katrā Baltijas valstī. Seminārus rīko sadarbībā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru (LIAA), aģentūras Tūrisma attīstības departamenta pārstāvi Japānā Šigejoši Noto, *Enterprise Estonia*, Lietuvas valsts tūrisma aģentūru un līdsabiedrību *Finnair*.

Gūst pieredzi Valmieras pilsētas pašvaldībā

No 25. jūnija līdz 16. jūlijam Valmieras pilsētas pašvaldībā pieredzi administratīvajā darbā un pilsētas pārvaldībā guva praktiskā *Steffanie Rollie* un *Mariņa Gueth* no Ģiterslo apgabala Vācijā (*attēlā*).

Ģiterslo rajona pārvaldē abas meitenes apguva profesionālo izglītību administratīvajā darbā. Tādēļ arī Latvijā prakses mērķis bija iepazīt kopīgo un atšķirīgo pārvaldības principos un pašvaldību ikdienā.

Cēsni eksportē pasaulē ar koka dēļiem gaļas griešanai

Virtuves koka dēļi gaļas griešanai – it kā parasta lieta, ko ražo simtiem amatnieku un uzņēmumu visā pasaulē. Šķiet, ko tur jaunu vēl var izdomāt. Izrādās, ka var. Cēsīs jaunais uzņēmējs Jānis Pilābers ražo koka dēļus, kuŗu cena ir pat vairāki simti eiro, un tiem ir pircēji daudzās pasaules valstīs.

Jānis Pilābers ar koka dēļiem gaļas griešanai

It kā pēc skata visai necila ēka pašā Cēsu pilsētā pievārtē, bet

tieši šeit tiek ražoti ekskluzīvi gaļas dēļi, kuŗus iegādājas cilvēki visā pasaulē. Koka dēļi cena ir visai augsta, tādēļ galvenie pircēji ir ārzemnieki. Uz jaūtājumu, kāpēc tik dārgi, Jānis stāsta – tas ir roku darbs, dēļi veidošanā tiek izmantoti ļoti dārgais un cietais venge koks, kas Latvijā nemaz neaug. Īpaši piestrādāts pie dizaina.

Latvijā uz 3x3 saietu ieradušies pārstāvji no 15 valstīm

24. jūlijā, lieli un mazi no tuvienu tālienes – ASV, Austrālijas, Krievijas u. c. –, pavisam no 15 valstīm, ieradās Kuldīgas novada Pelčos, kur sākās 3x3 saietā nedēļa. Kopā ar vietējiem ļaudīm saietā kopskaitā ir 450 dalībnieku.

Bitinieku ģimene jau piekto gadu ir uzņēmusies vadīt 3x3 saietu. Ģimene priecājas uzņemt saietā dalībniekus tik skaitā un sakoptā vietā – Pelčos. 27. jūlijā tika atvērta Daigas Bitinieces un Rasmus Zvejnieces grāmata “3x3 Latvijā. 1990 – 2015”. Grāmatas autore Daiga atzīst, ka kustība “3x3” ir iedvesmojoša. Ne velti saietā “3x3” ir brīvprātīgi piedalījušies un dalījušies ar savām zināšanām Latvijā radošas personas, kā, piemēram, Imants Ziedonis, Māra Zālīte, Vaira Viķe-Freiberga u.c. “Un ikviens, kas baudījis „3x3” saietu azartu, piekritīs Alberta Rokpeļņa vērtējumam, ka latviskums, ko gūst „3x3” saietā, ir ne tikai tradicionālās kultūras plašāka iepazīšana, bet arī mīlestība pret savu valsti un tautu un apziņa, ka latvieša pienākums ir strādāt Latvijas izaugsmei,” stāsta „3x3” krustmāte Līga Ruperte.

Latvijas modes veikals Po Berlin iekaro Vāciju

Vācijas galvaspilsētā Berlinē visu jūliju bija atvērts Latvijas modes un dizaina konceptveikals *Po Berlin*. Veikala darbība apliecināja Latvijas dizaina gatavību iekārot Eiropas tirgu.

Veikala atvēršanas mērķis bija izprast modes patērētāju paradumus un konkurenci ārpus Latvijas robežām.

Sasniedz Kazbeka smaili Kaukaza kalnos Gruzijā

Aģentūra *Jēkaba ceļojumi* bija organizējusi kalnā kāpēju grupu uz Kazbeka virsotni Kaukaza kalnos Gruzijā. No 44 grupas dalībniekiem Kazbeka smailē (5047 m virs jūras līmeņa) sasniedza 10

kāpēji, savukārt vēl 24 uzkāpa līdz kalna zonai 4850-4950 m. v. j. l. No ceļa turpināšanas kāpējus atturēja spēcīgs vējš un sniegpurtenis.

Viens no kāpējiem, kas sasniedza Kazbeku, bija arī *Jēkaba ceļojumu* direktors Uldis Alksnis. Kāpiens kalnā tika organizēts par godu viņa tikko apritējušajai 70 gadu jubilejai un īstenots kā kalnu tūriāde – vairāku grupu kopīgs pārgājiens kalnos. Kalnu tūriādes bija populāras agrāk un šobrīd ir nepelnīti piemirstas. Esmu iecerējis šo tradīciju atjaunot. Tie nav vienkārši pārgājieni, tie drīzāk ir tādi kā salidojumi, kuŗos tiek cilvēki ar līdzīgām interesēm, cits citu atbalsta un uzmundrina, lai sasniegtu kopīgu mērķi. Allāž esmu bijis aktīva dzīvesveida piekritējs, joprojām aktīvi piedalos rogaininga sacensībās, tādēļ apaļās jubilejas svinēšana Kazbeka smailē nebija nejaušība,” sacīja Uldis Alksnis.

Latviešu soprāna Kristīnes Opolais uzstāšanās pasaulē

Ārvalstu plašsaziņas līdzekļi izceļ Ņujorkas Mētropolitēna operas zvazgnes Kristīnes Opolais vokālo talantu, jutekliskumu, emocionāli dziļo lomu izpildījumu un izturību, nereti dēvējot viņu par operas supersievieti.

Tuvojoties pirmajai Opolais solo koncertturnejai Latvijā, tās organizators – Andreja Žagara kultūras atbalsta un attīstības fonds, ir sakopojis spilgtākās uzstāšanās, kas Opolais atnesušas pasaules slavai.

Bavārijas valsts operā austriešu režisora Martina Kušeja uzvesto Dvoržāka “Nāru” pēc tās pirmizrādes dēvēja par šokējošu, pretināgu, taču vienlaikus par neaizmirstamu un izcilu. Nenoliedzami tādu to padarīja ne vien režisora interpretācija, bet arī spēcīgais un emocionālais Kristīnes Opolais dziedājums, kuŗa šīs lomas dēļ atteicās no debijas Mētropolitēna operā. Kā izrādījās vēlāk, risks atmaksājās – jo šī loma tika uzskatīta par vienu no lielākajiem izrāvieniem solistes karjērā. “Lielisks, drosmīgs un, iespējams, līdz šim izcilākais sniegums Kristīnes Opolais karjērā,” tā tolaik rakstīja ietekmīgais britu laikraksts *The Guardian*.

Magdas loma Pučīni operā “Rondīna” bija Opolais debija uz Ņujorkas Mētropolitēna operas skatuves. Vēlāk *The New York Times* kritiķi rakstīja, ka soliste esot gan skaista sieviete, gan dabiska aktrise ar elegantu, bagātīgi vibrējošu balsi teju katrā frazē.

Opolais emocionālais ieguldījums Čo-Čo-sanas lomā Entonija Mingelas režisētājā *Madama Butterfly* uzvedumā bija teju sa-

taustāms,” rakstīja *The New York Times* uzreiz pēc pirmizrādes, turklāt norādot, ka Opolais debija esot bijusi patiesi iespaidīga.

Debija Mimi lomā vienā no pasaulē iecienītākajām Pučīni operām nāca Opolais kā negaidīts pārsteigums, taču vienlaikus atnesa pasaules slavai un apbrīnu par viņas izturību un plašo amplitūdu. Galu galā operas izrāde tieši tajā brīdī bija skatāma ne vien uz Mētropolitēna operas skatuves, bet arī HD tiešraidē visā pasaulē! Iepriekšējā vakarā Opolais nule bija debitējusi *Madama Butterfly* galvenajā lomā, kad aptuveni 7.30 no rīta viņa savaiņai Mētropolitēna operas direktors Pīters Gelbs, lūdzot uzstāties galvenajā lomā *Bohēma*, jo sākotnēji paredzētā soliste negaidīti saslima. Opolais ilgu laiku šo lomu nebija dziedājusi, taču galu galā izaicinājumu pieņēma, jo, kā soliste atzina *Daily Mail*, iekšējā balss esot teikusi “Kāpēc ne? Tā ir tava iespēja...” Un tieši tajā brīdī viņa kļuva par pirmo solisti visā Mētropolitēna operas vairāk nekā 130 gadu vēsturē, kas 18 stundās debitējusi divās dažādās vadošajās lomās.

Eiropas tautu festivāls Rēzeknē

Eiropas tautu festivāla pirmsākumi meklējami pirms 24 gadiem, kad nolemts turpmāk ik gadu kādā no Eiropas valstīm sekmēt savstarpējo sapratni un draudzību. Šogad festivāls atkal atgriezies Latvijā un jau otro reizi notiek Rēzeknes pilsētā.

Eiropas tautu festivāla atklāšana Rēzeknē notika skanīgi un krāšņi – 500 dalībnieku no 15 Eiropas valstīm, tostarp Dānijas, Spānijas, Lielbritānijas un citām, devās kopīgā svētku gājienā. Festivāls notiek jau 24 gadus, un šajā laikā valstu draudzība un vēlme būt vienotiem tikai augusi. Festivāla dalībniece no Īrijas Karmela saka: “Mēs esam maza īru ģimene, kas ir arī daļa no Eiropas ģimenes. Un šī ģimene kļūst lielāka un lielāka. Tas ir izcilī!” Dalībnieks no Spānijas Alberto stāsta, ka daži festivālā piedalās jau vairāk nekā divdesmit gadu, tā ir tradīcija. “Bet te ir arī ļoti daudz jaunu cilvēku. Šis ir veids, kā citam citu labāk iepazīt,” saka Alberto. Daudzi ārvalstu viesi Rēzeknes pilsētā iepazīs jau 2008. gadā, kad festivāls Latvijā notika pirmo reizi. Tolaik dalībniekus pārsteidza Latgales cilvēku sirsnība un viesmīlība. Un šogad šīs vērtības izvēlētas arī par svētku galveno tēmu. Tagad dalībnieki atzinīgi vērtē arī pārmaiņas pilsētas infrastruktūrā.

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

“Ienaida negaisi pāri mums brāžas” – šie vārdi no vecās strādnieku dziesmas nāk prātā mūsdienās, kad visapkārt plosās naidis: akls vai veikli uzkurināts, pirmatnēju instinktu radīts vai izmantots velnišķīgām utopijām.

Sāksim ar nepatiku, kas pāraug naidā. Kā mēs tūlīt redzēsime, republikāņu partijas kandidātam ASV prezidenta vēlēšanās Donaldam Trampam un Krievijas Federācijas valsts galvam Vladimiram Putinam ir daudz kas kopīgs, tostarp klaji pausta nepatika pret gejiem u.c. seksuālajām minoritātēm, kas nemanāmi pāraug visai primitīvā naidā.

Abus šos vīrus vieno ārkārtīga nepatika pret ASV demokratisks partijas kandidāti prezidenta amatam Hilariju Klintoni, un šī nepatika, kas jau pāraugusi naidā, “saskarē ar esošām dotībām” izpaudusies abu Krievijas izlūkdienestu – civilā FSB un militārā GRU – veiklo aģentu veiktajā Klintones e-pasta uzlaušanā, “atkāpjot atklātībai” demokratisks partijas iekšējās ne visai pievilcīgās intrigas. “Putina ļaudis” līdz ar to snieguši lielisku pakalpojumu Trampam, kurš lūko, nomelnojot Klintoni,

mazināt viņas izredzes Amerikai (un pasaulei, var teikt) liktenīgajās 8. novembra vēlēšanās.

Publicēts ļoti pamācošs amerikāņu (un reizē globālās) ziņu aģentūras AP Maskavas korespondentes Natālijas Vasiļevas apskats: “No NATO līdz *Brexit*, Tramps nostājas Putina pusē.” Viņus vieno, rainiski runājot, naidis un mīla.

Atbildot uz jautājumu, vai viņš, kļūstot par ASV prezidentu, atzīšot (2014. gadā anektēto) Krimu par Krievijai piederošu teritoriju, Tramps teicis: “Mēs paskatīsimies šai ziņā. Jā, paskatīsimies.” Bet tas taču ir klajā pretrunā ar pašreizējo konsekvēto ASV politiku šai jautājumā! Solis pretim Putinam!

Krievu žurnālists Mihails Zigars liek saprast, ka viņš nespējot iedomāties Putinu tērzējot ar Hilariju Klintoni kādā traktierī (*pub*), dzeļot alu, vodu vai viskiju – bet šāda ainiņa divatā ar Trampu ir pat ļoti iespējama. Zemteksts te ir skaidrāks par skaidru: abi brutālie “macho” sapratīsies.

Jau daudz rakstīts un spriests par to, ka Tramps it nemaz negrasās galvot, ka ASV, būdama NATO militārais mugurkauls, tūdaļ, pildot NATO statūtu 5. panta saisti-

bas, dosies palīgā Baltijas valstīm, atvairot varbūtēju Krievijas agresiju. Intervijā “New York Times” korespondentam Tramps teica, ka viņš tādā gadījumā vispirms paskatīsies, vai Baltijas valstis “pildījušas savas saistības, kas dotas mums”.

Brexit: Putins priecīgs par britu aiziešanu no ES, jo viņam tik viss, kas vājina Eiropas Savienību. Arī Trampam *Brexit* ir pa prātam: “Briti paņēmuši atpakaļ savu zemi. Tā ir laba lieta.”

“Putinam ir daudz lielākas līdera spējas nekā prezidentam Obamam”, atzinīgi teicis Tramps. Citiem vārdiem – cepuri nost! Vai ne?

Ka jau teikts, Putinam, tāpat kā Trampam, nepatīk geji. Bet naida diapazons Trampam ir daudz plašāks: viņš ne acu galā neieredz meksikāņus, viņš, ne mirkli nešaubāmie, “a priori” nīst katru islāmīti, kuŗu kopskaits pasaulē, ka zināms, pārsniedz miljardu.

Un Tramps, cenšoties iegūt t.s. “vienstāva Amerikas” balto “bodnieku, automehāniķu, fermeru un mājsaimnieču” (vienkāršojo, protams) balsis, izdabā šo diemžēl visai daudzo ļautiņu primitīvajam, pat dzīvnieciskajam nai-

dam pret afroamerikāņiem, nebūt negrasoties kategoriski nosodīt neskaitāmos gadījumus, kad baltais policists nošauj melnādaino “pie pirmās aizdomīgās kustības”. Tad jau nav brīnums, ka no grupējuma “Black Lives Matter” rindām nāk tādi kā “Orlando atriebējs”, kurš nošāvis, ja nemaldos, piecus baltos kārtībniekus.

Maza atkāpe: mani allaž valdzinājusi Kondoliza Raissa, kas Bušjuniora pirmās prezidentūras laikā bija ASV valsts sekretāre jeb ārlietu ministre. Būdama tīrasiņu (piedodiet) afroamerikāniete, viņa lieliski orientējas pasaules politikā un, būdama izglītota “sovjetoloģe”, runā krieviski ne sliktāk par Angelu Merkeli, taču atšķirībā no viņas stingri nostājas pret imperisko putinismu. Ja es būtu ASV pavalstnieks un ja no republikāņu partijas izraudzītā Hilarijas Klintones sāncense būtu Kondoliza Raissa, es “ar abām rokām” balsotu par šo inteligēnto un kompetēnto dāmu šī vārda vislabākajā nozīmē. Taču, zīnot ASV republikāņu elektorāta aizspriedumaino noskaņojumu, tam nebūs būt nekād...

Pēc pērngada “bēgļu vasaras”, pēc Jaungada nakts Ķelnes kated-

rāles laukumā un pēdējo nedēļu islamistu terrora aktiem Vācijā strauji pieaudzis kaujiniecisko un kauslīgo balto ekstremistu skaits. Visai labējas partijas “Alternative fuer Deutschland” (AfD) panākumi vairākās pilsētās nepārsteidz. Naidis pret naidu!

Ka zināms, Minhenes lielveikalā “Olympia”, izraisot trauksmi visā pilsētā, kāds 18 g.v. jauniešs nošāva deviņus cilvēkus. Noskaidrojās, ka viņš tēmjējis uz tiem, kas pēc paskata bija, ka mēdz teikt Vācijā, “mit Migrationintergrund”, t.i., nevācu izcelsmes. Šāvēja tēvs bija ienācējs no Irānas, māte vāciete, un skolā viņu ķīcināja par austrumniecisko ārieni. Puišs allaž lūkoja pierādīt, ka viņš ir īsts vācietis un ka irāņi galu gala bijuši tie pirmie ārieši. Šāvējs, kas, ka zināms, pēc pastrādātā pats nošāvēs, esot lepojies ar to, ka dzimis 20. aprīlī – tai paša datumā kā Hitleris, un tai dienā, kad šis puišs īstenoja savu rūpīgi plānoto asinsdarbu, pagāja akurāt pieci gadi, kopš Norvēģijā sarīkoja asinspirti baltais sastis Breiviks, kuŗu Minhenes šāvējs esot ļoti cienījis.

Ienaida negaisi pāri mums brāžas, neko darīt. Neko?

SALLIJA
BENFELDE

Pasaule kļuvusi nemierīga – “Islāma valsts”, bēgļi, Lielbritānijas negaidītais balsojums referendumā par aiziešanu no Eiropas Savienības (ES), Turcija, kas baidās ātrumā pārtop par autoritāru valsti, un Krievija ar mūžsenajām pretenzijām uz vienīgo un pareizo dzīves stilu. Jā, un arī vēlēšanas ASV daudzus dara nemierīgus – tāda ir šīs vasaras nemiera īsā bilance.

Runājot par “Islāma valsti”, Latvija tiek dēvēta par miera ostu, un ne viens vien ārzemnieks, kurš dzīvo Latvijā, jau ir sacījis, ka ir priecīgs, ka dzīvo tik drošā vietā. Tā arī ir, jo pagaidām terora risks nav augsts, Latvija nav dzīhādīstu saraksta augšgalā. Lielbritānijas gaidāmā aiziešana ir mazliet sadrebīnājusi Eiropas stabilitāti, bet lielāko tiesu par to uztraucas paši briti un Apvienotajā Karalistē dzīvojošie citu ES valstu pilsoņi, arī latvieši. Turcijā notiekošais satrauc ES un NATO, bet šķiet, ka cilvēki citur pasaulē ikdienā par to īpaši neuztraucas, jo tas ir tālu un, viņuprāt, tā ir lielā politika, kas viņu ikdienas dzīvi it kā īpaši neietekmē. Ar Krieviju gan ir mazliet citādi, jo vismaz Austrumeiropai par šo valsti nav lielu ilūziju. Tiesa gan, runājot par Krieviju, brīžiem tiek sacīts, ka nevajag šo valsti padarīt par ļaunuma dēmonu un ka nav jau tik traki. Acīmredzot “Islāma valsts” un bēgļi aizēno visu citu, un daudziem, arī politiķiem, šķiet, ka Krievija ir kļuvusi mierīgāka un nav tik bīstama.

Kā zināms, ir pagājis gads, kopš Eiropas Savienībā tika izveidota īpaša vienība, kas nodarbojas ar Krievijas propagandas atspēkošanu un atmaskošanu. Līdz šim tā ir apkopojusi informāciju par vairāk nekā 1600 publikācijām dažādās ar Krieviju saistītos plašsaziņas līdzekļos, kas satur izdomājumus vai puspatiesības. Tas pierāda, ka kaimiņvalsts informatīvie uzbrukumi nav nedz izzuduši, nedz mazinājušies, vēsta Latvijas Radio korespondents no Briseles.

Tāpat vairāk nekā 1600 rakstu uz 174 lappusēm – tā skaitļos izskatās Eiropas Savienības Stratēģiskās komunikācijas vienības pirmā gada darbības rezultāts. Starp citu, apkopotie materiāli liecina, ka visaktīvāk dezinformācijas kampaņa notiek krievu valodā, uzrunājot krieviski runājošos iedzīvotājus dažādās valstīs. Otrajā vietā ir angļu valoda, kurā vēsta televīzijas kanāls RT (“*Russia Today*”), un trešajā – ir čehu valoda. Un nav noslēpums, ka Čehijas prezidents Milošs Zēmans ir viens no aktīvākajiem Krievijas politikas atbalstītājiem starp Eiropas Savienības līderiem. Tāpat Krievijas plašsaziņas līdzekļos bieži parādās arī Slovaķijas premjers Roberts Fico, Ungārijas premjers Viktors Orbans un Itālijas valdības vadītājs Mateo Renci, jo šie līderi arī tiek pārsniegti kā Krievijai draudzīgi. Par galveno oponentu tiek uzskatīta Vācijas kanclere Angela Merkele, bet Briseles politiķi Krievijas

presē neparādās gandrīz nemaz. Starp citu, 1. augusta vakarā, rakstot komentāru, ielūkojos RT angļu versijā – galvenā ziņa vēstīja: “*Absurd election rhetoric: Kremlin, Assange slam Clinton for blaming DNC leaks on Russia.*” Vai vēl kāda no tobrīd jaunākajām ziņām: “*NATO's Polar Roar: 5 US bombers 'intercepted' in large-scale exercise over Baltic Sea.*” Tā teikt, ziņas ar savdabīgu piegaršu.

Tomēr, dzirdot nomierinošas balsis, jājutā, vai tiešām Krievijas varas gaitēnos un valsts iedzīvotāju prātos kaut kas ir mainījies?

“Levadas Centrs”, pēdējā neatkarīgā socioloģisko pētījumu kompānija Krievijā, ir apkopojis datus par jūlija aptaujām pēdējos 16 gados. Šajās aptaujās vienmēr tiek uzdoti vieni un tie paši jautājumi: vai valsts dodas pareizā vai nepareizā virzienā (dati pat līdz 1993. gadam), vai atbalstāt prezidenta Vladimira Putina rīcību, vai atbalstāt valdības rīcību un vēl daži citi jautājumi. Jāteic, ka šobrīd 46 procenti aptaujāto uzskata, ka valsti viss notiek pareizi, bet pagājušā gada jūlijā tā domājuši 59 procenti. Lai gan šis skaitlis nedaudz mainās, kopumā var teikt, ka kopš Putina nākšanas pie varas apmierināto skaits ar valsti pamazām ir audzis. Tāpat ir ar atbildēm uz jautājumu par atbalstu Putinam. Šobrīd tas ir 82 procenti, pagājušā gada jūlijā – 87 procenti, bet kopumā arī šis atbalsts 16 gados lēnām ir

audzis. Arī atbildē uz jautājumu, kuriem politiķiem visvairāk uzticas un aptaujātie paši varēja izvēlēties, kurus nosaukt, pēdējos četros gados neapšaubāms līderis ir Putins. Šobrīd Krievijas prezidentam visvairāk uzticas 53 procenti, un tikai 16 procenti ir atbildējuši, ka Krievijā nav tādu politiķu, kuŗiem viņi uzticas. Tāpat Krievijas iedzīvotāji nemaina savas simpātijas, un prezidents Putins un valsts joprojām gūst viņu simpātijas. Ir arī skaidrs, ka Kremļa taustekļi stiepjas tālu un tā ietekmi ne vienmēr var viegli pamanīt. Vajadzīgā domāšana tiek veidota pamazām, soli pa solim, “iekārsojot” ziņas prokremliskā stilā, uzsverot vai noklusējot kādu niansi, kaut ko nepasakot līdz galam. Protams, pāris tādus ziņus noklausīšanās vai TV sīžetu noskatīšanās neko daudz cilvēku uzskatos nevar mainīt, bet, ja tās skatās un lasa regulāri, tad pamazām cilvēku prātos kaut kas mainās, līdzīgi kā ar pelējumu, kurš ieviešas pamazām.

Lasītāji droši vien ir pamanījuši, ka daļa Krievijas sportistu nevarēs piedalīties Olimpiādā Brazīlijā, Riodežaneiro, dopinga lietošanas dēļ, ko slēpa Krievija. Uzrunājot sportistus, Vladimirs Putins sacīja, ka Olimpiādai vairs nav tās nozīmes un vērtības, jo tajā nepiedalīsies daudzi talantīgi un spēcīgi sportisti. Viņa nostāja bija, ka nevajag pārdzīvot, jo tagad šīs spēles ir nevērtīgas un nevajadzīgas, un medaļām nav

jēgas. Aprīnrojama demagoģija! Un, protams, socioloģiskās aptaujas liecina, ka Krievijas iedzīvotāji netic, ka sportisti lietojuši dopingu un ka valsts to slēpusi. Viņuprāt, notikusi politiska izrēķināšanās. Jebkurā jautājumā Krievijai ir sava, īpaša patiesība, kas atšķiras no gandrīz visu citu patiesības izpratnes.

Raugoties uz notikumiem Lielbritānijā un Turcijā, Krievijā un Amerikā, uz bēgļiem un “Islāma valsts” asiņaino izrēķināšanos ar cilvēkiem, jādomā par to, cik ļoti tomēr esam saistīti savā starpā, pat, ja dzīvojam katrs savā zemeslodes pusē un mūs it kā neskar kaut kur citur notiekošais. Savā ziņā tas ir kā “tauriņa efekts” – tā ir teorija par to, ka, kaut kas tik niecīgs kā tauriņa spārnu vēdas vienā Zemes pusē, var izraisīt viesuļvētru otrā. “Tauriņa efekts” – tas ir liela notikuma provocējošs faktors. Viens terorista šāviens, viena karikatūra, policista brutalitāte, politiķa solījums, publisks apvainojums... un ķēdes reakcija ir sākusies.

Varbūt mums vajag vairāk ieklausīties citam citā? Neapvainoties un nemeklēt ienaidniekus tur, kur to nav, par spīti ikdienas raizēm, kas sarūgtina un sadusmo. Starp citu, ir latviešiem tāds sakāmvards – kā meža sauc, tā atskan. Mūsdienās tas atskan visā pasaulē – gan bēgļu izmisīgais lūgums palīdzēt, gan islāmistu naida runas un politiķu skandalozie solījumi.

Drošības riski jeb Tauriņa efekts

Skola kā jaunais latvietības stūrakmens

(Turpināts no 1. lpp.)

Ir panākts liels progress, tomēr vēl ļoti nepieciešama ir valodas tālmācības programma, programma saskaņotiem valodas zināšanu līmeņiem, jāizstrādā diasporai un Latvijai derīgs valsts valodas eksāmens. Jāteic, ka pirmais valsts valodas pārbaudes eksāmens, novērtējot valodas zināšanu līmeni, ārvalstīs notika šovasar ASV, vasaras vidusskolā "Garezers". Valsts valodas prasmes pārbaudi kārtēja 44 pretendenti – gan skolēni, gan skolas absolventi, gan arī mācībspēki, beigās saņemot savam valodas zināšanu līmenim atbilstošu "Valsts valodas prasmes apliecību". Valodas prasmes apliecība dod iespēju jauniešiem iestāties

Latvijas valsts augstskolās valsts apmaksātās studiju programmās, kā arī strādāt Latvijas valsts iestādēs un citos Latvijas uzņēmumos.

Kā atzina Māris Pūlis, latviešu sabiedrība ārpus Latvijas noveco un bieži vien latviešu biedrības un draudzes vairs nav latviešu sadzīves centri. Šo funkciju ar jaunu dinamisku cilvēku un ģimeņu piesaisti tagad pilda latviešu nedēļas nogaļas skolas. Līdz ar to latviskās izglītības nozīmi disporā nevar pārvērtēt – tā māca valodu, kultūru, uztur dzīvu mūsu "latvietību", tā saliedē tautu ārpus dzimtenes, iesaista latviešu sabiedrībā jaunus cilvēkus. Drīz atkal būs klāt septembris, un sāksies jaunais mācību gads. Lai tas veiksmīgs visām

latviešu skolām un skolēniem gan Latvijā, gan visur pasaulē!

Galvenais secinājums pēc šī gada konferencēs: "Ārvalstīs dzīvojošie latvieši ir Latvijas sabiedrībai **pie-derīgi, no-derīgi** un jāpanāk, lai tie būtu arī **ie-derīgi**."

Apmeklējot Vīna svētkus Sabilē, pārlicinājies, cik labi šis sauklis jau darbojas dzīvē. Svētku viesus priecēja mūziķi no Argentīnas, Lielbritānijas un Vācijas, muzicējot kopā ar vietējiem latviešiem un dziedot latviešu valodā. Kā mūzikanti, tā klausītāji jutās gan piederīgi, gan iederīgi un arī noderīgi!

Cik skaista un bagāta ir latviešu valoda!

Internacionāli mūziķi Sabilē Vīna svētkos. Ceturtais no kreisās: grupas "Ārzemnieki" solists Jorans Šteinhauers // Foto: Taira Zoldnere

Dzīves aktieris

Dokumentālu liecību krājums **Rīgas izredzētais – Eižens Finks**, sastādījuši **Boriss Rāvdiņš un Silvija Apine**, apgāds "Jumava" 2016. g., 336 lpp.

EDUARDS SILKALNS

Kad (ai, cik sen!) Melburnā gāju austrāliešu vidusskolas pēdējā klasē, man ar diviem skolasbiedriem sagribējās ieskatīties spiritistu, garu saucēju, gaišreģu pasaulē. Spiritistus atrast nenācās grūti, jo viņu seansi katru sestdienu tika izsludināti avīzes *The Age* sīko sludinājumu slejās kopā ar informāciju par nākamās dienas kristīgo konfesiju dievkalpojumiem un teozofu sanāksmēm. Garu saucēju pulcēšanās vietā, augstceltnes pagrabiņā pašā pilsētas centrā, redzējām apli izvietotos krēslos sēžam galvenokārt vecākas sievietes. Kad iekšā laidēja no mums, puikām, bija saņēmusi solījumu, ka pratisim labi uzvesties, trīs krēslī atradās arī mums. Miesās viskuplākā dāma, medijs, piedāvājās stāties sakaros ar garu pasauli, lai saņemtu atbildes uz jautājumiem, kas eventuāli apgrūtina citu kundžu dzīvi. Kāda kundze gribēja zināt, vai tas būtu prāta darbs, ja viņa pirktu vai pārdotu kādu nekustamu īpašumu. Medijs iegrīma dziļā transā, iestājās ilgāks klusums, un tad no garu pasaules caur medija muti nāca mudinājums – lai jautātāja padomu prasītu savai māsai, angļiski *sister*. Te nu jautātāja norādīja, ka viņai māsas nemaz nesot. Medijs tagad pūlējās nonākt vēl dziļākā transā, braucija savas miesas daļas, it kā gribē-

dama no tām atbrīvoties, lai vēl efektīvāk kontaktētos ar gariem, un viņas lūpas pusskaļi veidoja divvainus vārdus – *slister, sloster* –, līdz nonāca pie vārda *solicitor*, kas angļiski ir advokāts. Vai nu pirmajā piegājienā gari nebija izteikušies pietiekami skaidri vai arī medijs bija pārklusies, bet *mesidžs*, kas no garu pasaules jautātājam bija jānodod, bija – lai taču viņa pēc padoma par biznesa transakcijas vēlamību vai nevēlamību vērsas pie sava advokāta. Nu, lūk!

Lieki teikt, ka pēc šādas pirmās pieredzes ar gariem un gaišredzību mana interese par spiritismu turpmākajās mūža gaitās bija minimāla. Kad mūsu laikraksta redaktore iedeva recenzēšanai *Jumavas* apgādā izdotu grāmatu par Latvijas visu laiku ievērojamāko gaišreģi Eiženu Finku (1885-1958), pirmajā brīdī tāda izdevuma recenzēšanai jutos gaužām nekompetents, jo iedomājos, ka grāmata varētu būt pilna tās varoņa slavināšanā un cildināšanā, bet nelaimīgās pieredzes dēļ jaunībā Melburnā man par šarlatānismu vien gribējās domāt.

Taču viss izrādījās esam vislabākajā kārtībā. Grāmata Finku neizceļ nedz kā ģeniju, nedz kā blēdi. Tā sastāv no kādreiz presē un periodikā – gan arī dzeltenajā presē – publicētiem rakstiem un rakstu fragmentiem, kuŗos gaišreģis gan celts, gan gremdēts. Šādu rakstu visvairāk ir no Finka slavas laikiem, kas bija pērnā gadsimteņa divdesmito gadu otrā puse un trīsdesmito gadu pirmā puse. Tuvāk grāmatas beigām lasāmi protokolu fragmenti no Finka pratināšanas Krievijā pēc viņa apcietināšanas un izsūtīšanas pirmajā padomju okupācijas gadā. Turpat lasāmas arī jaunākā laikā uzrakstītas liecības par Finku, kas parādījušās trimdas presē, un 90. gados intervijās pierakstīti vecāku Latvijas ļaužu atmiņu stāsti par viņu. Nav manāma grāmatas sastādītāju tendence

īpašu priekšroku dot vai nu pozitīvajiem, vai negatīvajiem Finka izvērtējumiem: šķiet, ka viņi godīgi chronoloģiskā secībā sastīķējuši kopā visu, kas viņiem par Finku bija pieejams. Ja nu kas, tad grāmatas izskaņa ir, kā saka, uz pozitīvas notes: patologs, kas pēc Finka nāves veicis liķa autopsiju, apbrīno konstatētās "unikālās smadzenes, to īpatnējo anatomisko uzbūvi un morfoloģiju".

Eižens Finks bijis čigāns. Tēvs – ungārs, māte – austriete. Finks bijis dievbijīgs. Viņam 1922. gadā izsniegta pases nobildējums viņa ticību nosauc par Lutera, tomēr informācijas pārsvars drīzāk norāda uz pareizticību. Pēc pamata nodarbošanās viņš bijis fotogrāfs. Ir jau daudz arī pret-runīgu ziņu. Vairākkārt izcelta viņa pieticība un vienkāršais dzīves stils, bet tai pašā laikā viņš dažu gadu laikā iespējis mazo dzīves uz darba vietīņu Maskavas forstatē nomainīt uz dzīvokli un studiju Vecrīgas Kaļķu ielā un tad jau uz sešu istabu dzīvokli prestižajā Raiņa bulvārī. Lai tiktu fotografēti un lai viņiem tiktu pazīlēts, pie Finka rindās stāvējuši ievērojami sava laika politiķi, mākslinieki, ziņkārīgi žurnālisti, starp viņiem daudzas sievietes. Brīnumaini un neticami kontrastē stāsti par to, kā sievietes viņu aplidojušas, ar citiem stāstiem par to, cik rupji viņš ar sievietēm dažkārt vārdos apgājies. Skandalu ap Finku jo daudz: sievas pamešana, ilgā, bet nepiepildītā taisīšanās precēt bagātnieci, maiņa Latvijas likumos, kas turpmākajā laikā aizliedz nodarboties ar zilēšanu, Finka mēbeļu un kameru izsole, lai deldētu viņa parādus...

Ir grāmatā atsauces uz visādiem divainiem ar Finku saistītiem notikumiem, kas būtu ievietojami okultisma kategorijā: pie sienas pieslieta glezna it kā pati no sevis paceļas gar sienu uz augšu, tad nosēžas savā vietā. Pa gaisu lido papiross. Tomēr galvenais uzsvārs ir uz Finku kā

nākotnes notikumu paredzētāju, kas viņam dažviet liek tikt nosauktam par "pravieti" (211. lpp.), citviet – par "trako pravieti". (279.)

Cik tad nu trāpīgi bijuši tie Finka pareģojumi vai pravietojumi? Viens no pazīstamākajiem bijis 1924. gada paredzējums, ka Valsts prezidents tuvākajā laikā nomirs un ka viņam tiks sarīkotas grandiozas bēres. Taču, kā 1927. gadā rakstījušas *Aizkulisēs*, "visa Latvija" tad jau nojautusi, ka vecais un slimais Jānis Čakste vairs nebūs ilgs dzīvotājs. Lai pareģotu grandiozas prezidenta bēres, neesot bijis jābūt Finkam. Cits paredzējums bijis, ka ārlietu ministrs Zīgrīds Anna Meierovics galu dabūs "zem auto riteņiem". Bet pagātnes pareģojumi, tāpat kā pagātnes notikumi, apaug ar visādiem variantiem. Tā žurnālā *Veselība* 1992. gadā apgalvots, ka Finks Meierovicam teicis "tik vien, ka nāves brīdī viņa seja atspīdēs ūdenī". Bet rakstītāja arī šo variantu spēju pavērst Finkam par labu: re, Meierovica autokatastrofas brīdī viņa seja atspīdējusi netālajā ūdens pelņē! Viskonzentrētākais aplamu pareģojumu klāsts lasāms rakstā "Kas īsti sagaidāms 1934. gadā?" (211. – 212.). Gads būšot liktenīgs padomju režīmam Krievijā, pavisam tuvu izcelšoties karš, bet Ulmaņa 15. maija apvērsumu gaišreģis gan nav pratis ieraudzīt...

Nostāsti, ka Finks šo vai to paredzējis, nereti radušies tikai pēc šķietami paredzētā notikuma. Finkam pat pierakstīta tieksme acināt draugus un labvēļus izplatīt Rīgā valodas par viņa pārdabiskajām spējām redzēt jau iepriekš, kas kādam nupat noticis. Bet, kopš Finks miris, ap viņa pareģojumiem var vīt visdažādākās leģendas, zinot, ka neviens neko vairs nespēs ne pierādīt, ne atspēkot. Grāmatas sastādītājs, starp citu, par iespējamu tādās leģendas izplatītāju vaino arī mūsu laikrakstu *Laiks*, kuŗa redaktors 1990. gadā bija Ilgvars Spil-

ners. *Laika* tā gada 6. numurā parādījies šāds vēstījums:

Latvijā savā laikā pazīstamais gaišreģis Finks vācu okupācijas laikā pareģojis, ka Latvija kļūs brīva, kad gadu varēs lasīt no abiem galiem. Tāds ir 1991. gads. (305.)

Grāmatas sastādītāja komentārs parinde:

Šis pareģojums nevarēja būt izteikts vācu okupācijas laikā, jo Finks... tobrīd atradās ieslodzījumā Sibīrijā. Varbūt Finks to izteica kādam ieslodzījuma noņemšanas biedram, taču mums nav izdevies atrast nevienu reālu liecinieku tādām Finka izteikumam.

Lai sasummētu kopiespaidu, kāds pēc grāmatas izlasīšanas par Eiženu Finku rodas, gribas garā vēlreiz aizlidot uz Austrāliju, kur labs paziņa, turienes latviešu rakstnieks Richards Kraulis, ja vien būtu vēl starp dzīvotājiem, š. g. 25. jūnijā būtu svinējis savu 100 gadu jubileju. Kraulim 1981. gadā iznāca stāstu krājums **Dzīves aktieris**, un tieši tādu apzīmējumu – dzīves aktieris – gribētos attiecināt uz Finku.

Mistikas apdvestu aktieŗi, čigānu melniem matiem un hitlerisku ūsiņu, jūs jau uz grāmatas vāka ieraudzīsīt sēžam savas viesistabas vai studijas sofā. Kā labs aktieris viņš prata piesaistīt – vai nu uz labu vai uz ļaunu – daudzus cilvēku uzmanību. Viņš prata iejusties daudzās lomās: viņš bija fotogrāfs, gaišreģis, vijolnieks, ģimenes tēvs, šķirtenis, otras sievas meklētājs, nemiera gars, apbrīnotais, dievinātais, peltais, apsmietais... Savas lomas Finks, šķiet, izdzīvojis intensīvi un ar lielu iesaisti: skatuvē taču jādzīvo spraiģāk nekā normālā dzīvē. Viena no pēdējām Finka lomām – cietēja loma Sibīrijā – protams, bija tāda, kādu viņš sev labprātīgi izvēlējies nebūtu. Aiz dažādiem kostīmiem, maskām, grimmiem un parūkām aizslēpušos dzīves aktieŗa Finka patieso, dziļāko, būtisko "es" vairumam lasītāju, šķiet, pēc bagātīgās lasāmvielas patēriņa neizdosies uzminēt.

Nelabojama patriote

Sallijas Benfeldes saruna ar Laimu Brencs,

Lielbritānijas firmas *Laima Brencs/Advise & Translation Services* konsultanti un vadītāju

Laima Brencs ar ģimeni Lielbritānijā dzīvo jau septiņpadsmito gadu. Viņu pazīst un zina daudzi jaunās diasporas latvieši, arī citu Eiropas Savienības (ES) valstu pilsoņi no Austrumeiropas, kuriem vajadzīgs padoms un palīdzība dažādos darba un ikdienas dzīves jautājumos. Vēl pirms referendumā, kad sāka mainīties noteikumi un attieksme jautājumos, kas saistīti ar darbu un sociālo palīdzību, Laimas raksti par šiem jautājumiem un par rezidenta statusu un Apvienotās Karalistes pilsonības iegūšanu bija paši lasītākie jaunās diasporas latviešu portālā ABN.

Laima nezina, vai kādreiz atgriezīsies Latvijā, bet saka: "Kad iedomājos par Latvijas gaisu un siena smaržu, lūpas sāk raustīties. To nekur citur neizjutīsi. Tam vienkārši nav cenas. Lai gan mans "spilventiņš" ir šeit, uz salas, un bērniem ledusskapis šeit pilns (kas Latvijā nebija nekad), tomēr esmu nelabojama patriote."

Kā nolēmt pārcelties uz Lielbritāniju pirms sešpadsmit gadiem, kad Apvienotā Karaliste nemaz nebija tik atvērta tiem, kuri nav ES pilsoņi?

Man bija veselības problēmas, ilgus gadus bija nestrādājoša 2. grupas invalīde, liela ģimene, un mums vajadzēja domāt, kā izdzīvot. Biju strādājusi par bērnu dārza audzinātāju, tad strādāju Tukuma Izglītības nodaļā par revidenti, bet Rolandam bija mazs restorāniņš, un mēs iepazināmies, kā jau tas ar cilvēkiem notiek. Mēs abi jau bijām šķīrušies, man bija trīs meitas, Rolandam – dēls un meita. Studēju Latvijas Universitātē pedagogiju, mazliet sāku arī tieslietas, bet tad vispirms vīrs pārcēlās uz Lielbritāniju un pēc tam arī mēs visi. Mums ir kupla ģimene, seši bērni, jo mums piedzima dēls. Atbraucām, kad jaunākais dēls Patriks vēl bija pavisam maziņš. Spaldingā, divu stundu braucienā no Londonas, dzīvojam jau piecpadsmit gadu. Tagad tikai vecākā meita Agnese dzīvo Latvijā. Viņai nepatika tā sajūta, ka mūs, ārzemniekus, šeit ne visai mil, viņa gribēja lepoties ar savu valodu un izcelsmi un nolēma atgriezties Latvijā. Viņa mums tagad ir kā tilts, ja gribēsim atgriezties, mums būs uz kuriem un pie kā. Mums visa dzīve ir šeit, Latvijā nekā vairs nav. Reizēm domājam par to, ka varbūt varētu atgriezties, bet tad paši sev jautājam, ar kādām tiesībām to darīsim, ja esam atveduši bērnus uz šejieni un tagad atstāsim vienus? Viņi ir pieauguši, un mamma viņiem it kā vairs nav vajadzīga, tomēr ģimenes kopības sajūta ir svarīga – kopīgie Ziemassvētki, mazbērniņi, kuri noteikti būs...

Jūs atgrieztos, Latvijā būtu jāsameklē darbs.

Nedomāju, ka mēs meklētu darbu. Vai nu mēs strādātu paši savā uzņēmumā, vai arī sevi nodrošinātu ar savu saimniecību, paši stādot, paši vācot izaudzēto un paši vārot un cepot.

Kā nolēmt atvērt savu biroju?

Ir sociālo pabalstu sistēma, ir dažādi dzīves gadījumi, kad cilvē-

kiem vajadzīga palīdzība, un ir bezmaksas padomdevēju biroji pilsoņiem, un tādā birojā strādāju vairāk nekā piecus gadus. Strādāju trīs dienas nedēļā kā brīvprātīgā *general adviser*, bet vienu dienu nedēļā apmaksātu darbu kā *migrant workers helpline*. Lai šajā birojā varētu strādāt, ir jāmacās, un, protams, es to darīju, apguvu visu to, kas bija vajadzīgs un ko nezināju. Man birojā bieži sacīja, ka ar savām zināšanām varu atvērt savu biroju un pelnīt, bet sākumā domāju – cilvēkiem jau tā ir grūti, ja par padomiem vēl būs jāmaksā, viņi to nespēs izdarīt. Ejot laikam, sapratu, ka ar bezmaksas palīdzību nav tik vienkārši, jo cilvēkiem bieži vien nākas ņemt darbā brīvdienas – brīvdienās birojs nestrādā, kad cilvēks uz turieni aiziet, bieži vien viņu pieraksta uz pieņemšanu dienā, kad viņam jābūt darbā. Tas nozīmē, ka padoms patiesībā viņam maksā naudu, jo par dienu, ko viņš darbā paņēmis brīvu, viņam algas nav. Turklāt nereti gadās, ka darba devējs pēc paprasītās brīvdienas vairs darbu nepiedāvā. Tas nav godīgi un tā nevajadzētu būt, bet tā notiek. Abi ar vīru tādēļ tomēr nolēmām atvērt savu biroju un strādāt ar mazām cenām – stundas tarifs ir 20 mārciņas, ja ļoti vajag, esmu pieejama arī ārpus oficiālā darba laika vakaros un brīvdienās, tad gan prasītu 30 mārciņas. Parasti konsultāciju stundas cena ir 150 mārciņas, un cilvēks, nākot pie manis, samaksā mazāk, nekā viņš zaudētu, ņemot brīvdienas. Tiesa gan, vairs nevaru paspēt visu izdarīt, jo ir ļoti daudz cilvēku, kas nāk pie manis pēc palīdzības un padoma.

Žurnālisti jūs savos sīžetos un rakstos bieži sauc par juristi.

Tas ir nepareizi, es neesmu juriste, man nav jurista kvalifikācijas. Esmu padomdevēja, tulk, konsultante, esmu apguvusi savam darbam nepieciešamo kvalifikāciju, un birojā iznāk strādāt ar jautājumiem, kas skar juridiskas lietas, bet neesmu juriste vai advokāte. Manuprāt, ir nepareizi, ka šo pakalpojumu servisu Lielbritānijā nekontrolē, tas neatrodas jurisdikcijas kontrolē, tādēļ šajā jomā pat valsts līmenī tiek pieļautas kļūdas, rakstot, piemēram, mājaslapās par dažādiem jautājumiem. Atnāk, piemēram, mans klients un saka, ka viņa strādnieka reģistrācijas sertifikāts nav vairs derīgs, jo tā rakstīts oficiālās iestādes mājaslapā. Patiesībā sertifikāts joprojām ir derīgs, bet tas vairs netiek izsniegts, kas nenozīmē, ka saņemtie sertifikāti nav derīgi. Šis sertifikāts apliecina, ka esi oficiāli ieradies Lielbritānijā un strādājis pirms darba tirgus atvēršanas, un, ja tas tiks izmests, nebūs iespējams apliecināt, ka esi legāli strādājis. Līdzīgu kļūdu ir diezgan daudz, tādēļ gatavoju projektu kopā ar *job center*, lai pievērstu uzmanību tam, ka šajos jautājumos ir vajadzīga vienota kontrole.

Jūsu darbam ir vajadzīgas labas angļu valodas zināšanas. Vai pratāt valodu, kad ieradāties Anglijā?

Valodu mācījos vienā laikā ar savu dēlu. Tajā laikā biju mājsaimniece, strādāja tikai vīrs, tātad biju mājās visu laiku. Tas ir gandrīz smieklīgs stāsts, kā mācījos valodu. Mums bija videokasetes, puikam ļoti patika filmiņa par Īkstīti, es šo filmu tagad zinu no galvas (*smejas*). Klausījos, lasīju subtitrus un kad šo filmu zināju no galvas, pierunāju Patriku skatīties nākamā filmiņa. Tajā laikā, kad atbraucām, nebija angļu valodas bezmaksas kursu, tādēļ var teikt, ka valodu mācījos no bērnu pasaku filmiņām. Pēc tam, kad Latvija iestājās ES, kad darba tirgus tika atvērts, jau bija kursi, kuros arī mācījās.

Kādas ir latviešu problēmas, ar kurām viņi nāk uz jūsu biroju?

Reizēm viņus apskaužu, ka tagad ir iespējams pajautāt padomam, jo mums savulaik nācās apēst ne vienu vien pudu sāls, līdz sapratām, kas un kā šeit notiek. Tādēļ arī rakstu rakstīšus ar likumu un normu skaidrojumiem, jo esmu par to, lai cilvēkiem nepieciešamā informācija būtu brīvi pieejama. Cilvēkiem ir jāsaņem informācija, un arī sava biroja mājaslapā esmu norādījusi bezmaksas *citizen adviser* biroja adresi un mājaslapas linku. Cilvēki var izvēlēties, kur saņemt padomus un vajadzīgo palīdzību. Viņiem reizēm ir jāpalīdz iedzīvoties, jāpalīdz saprast Lielbritānijas likumus un noteikumus un, protams, ir konkrēti jautājumi par pabalstiem, bērniem, darbu. No tās dienas, kad britu premjers Deivids Kamerons pateica, ka vēlas daudz ko mainīt attiecībā uz cilvēkiem, kuri nav valsts pilsoņi, mainījās attieksme pret maniem klientiem un gaisotne, kaut jauni likumi vēl nebija pieņemti. "Brexit" ir iedevis zaļo gaismu visiem, kuriem mēs nepatīkam. Cilvēki, kuri agrāk baidījās būt rasisti un to paust, tagad jūtas tā, ka viņiem tas ir atļauts. Nepieķirīti, ka mūsējie brauca uz šejieni sēdēt uz pabalstiem, nav tā! Tādu, kas meklē tikai

pabalstus, ir ļoti maz, cilvēki brauca, lai strādātu un atrastu izeju no savām finanču problēmām. Britu statistika liecina, ka tā naudas daļa, kas tiek sūtīta uz mājām, nav liela. Man ir tikai trīs klienti, kas sūta bērnu pabalstu naudu saviem bērniem uz mājām. Visos gados, kad strādāju kā padomdevēja gan bezmaksas, gan savā birojā, man ir bijuši kādi divdesmit klienti, kuri saņem bērnu pabalsta naudu par bērniem, kuri ir Latvijā un kuriem viņi šo naudu sūta. Ir maz tādu cilvēku, kas izmanto savas nodokļu maksātāju tiesības, lai saņemtu naudu par bērniem Latvijā. Vai tiešām nebūtu lietderīgāk runāt par istajām problēmām? Patiesībā bēgļu problēma tiek jaukta ar jautājumu par ES pilsoņiem Lielbritānijā, un pret mums sāk izturēties kā pret bēgļiem. Kad Vācijas aicinājums bēgļiem doties uz turieni izrādījās neizpildāms, visiem pārējiem obligāti ir jāpalīdz ar to tikt galā. Tas ir kā cilvēku pārpilnā tunelī, kura galā deg gaismiņa, bet tad tiek paziņots, ka gaismiņas vairs nav un visiem jātiec iekšā tunelā sānu durvīs. Turklāt bēgļiem ir daudz un dažādu liegumu – viņi, piemēram, nedrīkst strādāt, līdz iegūst kādu statusu, un valsts viņiem visu dod. Tajā pašā laikā tiekam kritizēti mēs, kuri strādā un maksā nodokļus. Vai mēs esam tas lielais drauds, ja, nopelnot mazāk, nekā vēlamies, paprasām mājokļa pabalstu? Vai nav tā, ka bēgļu vidū visvairāk ir to, kuri grib uzlabot savus dzīves apstākļus, bet kuriem nav jāstrādā un jāmaksā nodokļi, bet vainīgie esam mēs? Es nešķiroju cilvēkus pēc tautības un valstspiederības, man nav rasu aizspriedumu, bet man liekas, ka politiķi mūs ir sašķirojuši un ka godīgi eiropieši, kuri nav briti, vairs nav cilvēku sarakstā. Kāpēc manam klientam, kurš arī ir ekonomiskais bēgļis, ir vieni noteikumi, bet ekonomiskajiem bēgļiem no valstīm, kas nav Eiropas

Savienībā, ir citi noteikumi? Tas ir netaisnīgi un ir sāpīgi.

Nekad nevar zināt, kas var notikt. Sākumā savulaik es strādāju par šefpavāru, biju viena vietā, kur vajadzēja būt astoņiem cilvēkiem. Menedžeris bija ļoti apmierināts ar manu darbu, slavēja mani, bet, kad sacīju, ka jāiet prom, vairs nevaru pavilk, viņa atbilde bija: "Tu taču man nedraudzi?" Tad notika nelaimes gadījums darbā, ilgi pēc tam slimoju un bija jāmaiņa viss manā dzīvē un sāku darboties padomdevēju birojā.

Vīram Latvijā bija krodziņš, un mazākā meita jau no bērniņas bija pārliecināta, ka viņa būs pavāre, viņa pat zināja, kāda viņai būs darba forma. Un tādu viņa beigu beigās arī nopirka. Kad ar savu meitu strādājām tajā restorānā, mums bija pārliecība, ka taisīsim savu krodziņu, mums katru dienu bija kāds īpašais ēdiens, ko gatavoja meita un kurš apmeklētājiem ļoti garšoja – laikam jau latvietes ir dabas dotas pavāres. Menedžeris bija sajūsmā – kā tā var būt, ka septiņpadsmit gadus veca meitene tā gatavo? Jau gatavojāmies sākt savu biznesu, kad notika nelaimes gadījums. Nācās pārkvalificēties. Meita arī aizgāja no tā restorāna un sāka viena pati vadīt septiņdesmit divu istabu hoteli. Viņai padevēs un viņa nostrādāja gadu, līdz pateica, ka slodze ir tāda, ka viņa viena vairs nevar to slodzi nest un aizgāja. Tagad viņa strādā manā birojā, mums tāds ģimenes bizness, jo vīrs birojā ir administrators. Abiem puikām ir koledžas diplomu, kuros ir tikai desmitnieki, neviena zemāka atzīme! Emīls tagad ir pabeidzis universitāti, bet Patriks mērķtiecīgi "stūrē" uz Kara floti. Viņš strādā, mācās un katru nedēļu iet uz treniņzāli. Kopš mazotnes viņš sapņo par armiju. Visiem bērniem ir labs darbs, viņi pelna vairāk par minimālo algu, un mums ir patiešs prieks par viņiem. Latvieši var un prot, es to zinu!

LĀSMA
GAITNIECE

Ilgi gaidītā tikšanās aizvadīta jeb Darbs un liksmība diasporas nedēļas nogales skolotājuursos

Vairākus gadus pēc kārtas jūlija nogalē diasporas nedēļas nogales skolu skolotāji tiek kādā no skaidrākajām Latvijas vietām, lai piedalītos tālākizglītībasursos, ko organizē Latviešu valodas aģentūra (LVA). Šis gads nebija izņēmums. No 26. līdz 28. jūlijam diasporas skolu pedagogi mācījās, dibināja kontaktus un baudīja dzīvi Rēzeknes novada "Ezermalā", Rēzeknes ezera krastā. Kā kursu nobeigumā atzina vairākas skolotājas – šogad tie bijuši patiesi izcili gan dzīvesgudro lektoru priekšlasījumu, gan meistarklašu dēļ, ne maz nerunājot par dziedāšanu, dančiem un vakarēšanu īsti latgaliskā garā.

Kopumāursos piedalījās 50 diasporas nedēļas nogales skolu skolotāji un ārvalstu augstskolu docētāji, pārstāvot Eiropu, Amerikas Savienotās Valstis, Kanadu, Austrāliju un Krieviju. Nemot vērā, ka ārvalstu augstskolu mācībspēki šajosursos piedalījās pirmoreiz, jo iepriekšējos gados tos rīkoja tikai nedēļas nogales skolu pārstāvjiem, kursu organizētāji docētājiem bija sagatavojuši atsevišķu, speciālu viņu vajadzībām pielāgotu programmu!

"Esiet laimīgi!" Ar tik vienkāršiem, bet sirsnīgiem vārdiem klātesošos uzrunāja LVA Izglītības daļas vadītāja, direktora vietniece Dace Dalbiņa. Laimīgs ir tāds cilvēks, kurš strādā sirdij tuvu darbu – sirds darbu. Diasporas skolu skolotāju darbs, kas lielā daļā gadījumos tiek veikts brīvprātīgi, tikai pēc gadiem saņemot pateicības vārdus no audzēkņiem un viņu vecākiem, tāds arī ir. Lai ar skolotāja pienākumiem tiktu galā, neovērtējama loma ir motivācijai. LVA direktors Jānis Valdmans atgādināja, ka Vaira Vīķe-Freiberga jau 1972. gadā uzrunāja Vispasaules latviešu jaunatnes kongresā pievērsusies motivācijas jautājumam, jo tā ir galvenais dzinulis gan skolotājam, gan audzēknim. "Kamēr jūs būsiet un strādāsiet tur, kur esat, tikmēr latviskā izglītība pastāvēs! Motivēt skolotāju neizstās ne viskaidākā latviešu valodas mācību grāmata, ne visperfektākais tehnoloģiskais rīks!"

J. Valdmaņa paustajam pievienojās Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks diasporas jautājumos Pēteris Kārlis Ēlferts, piebilstot: "Latvietības saglabāšanā būtisks ķēdes posms ir skola! Pat dzīvojot ārpus Latvijas jauktā ģimenē, bērni izaug par latviešiem, ja vien vecāki ievēro konsekvences." Vēstnieks pateicās skolotājiem par viņu ieguldījumu diasporas jaunatnes audzināšanā un latviskuma uzturēšanā, kā arī aicināja veidot jauniesu organizācijas. "Skola ir viens ķēdes posms, bet otrs posms ir nometnes. Tajās piedzīvoto bērni atceras līdz pat Ziemassvētkiem, bet no jaunā gada ar nepacietību sāk gaidīt nākamo nometni!" uzrunas nobeigumā pauda P. K. Ēlferts.

Lai uzzinātu pašu diasporas skolu pārstāvju viedokli par kursiem, raksta autore uzrunāja vairākas skolotājas. Nemot vērā, ka šogad visplašāk pārstāvēta valsts

Katra tikšanās LVAursos diasporas skolu skolotājiem ir kā lieli svētki. Šis gads nebija izņēmums! Pirmajā kursu dienā Rēzeknes novada "Ezermalā" // Foto: Lāsma Gaitniece

Inga Zvirgzdiņa

bija Īrija, iztaujāju Latviešu biedrības Īrijā (LBĪ) skolu pārstāves, bet ne tikai viņas.

LBĪ Mūzikas studijas-skolas "Mazais letiņš" vadītāja, LBĪ priekšsēde Inga Grietiņa: "Kursi dod fantastiski radošu iedvesmu visam mācību gadam! Tā ir gan zināšanu atkārtošana, gan inovatīvu metožu, materiālu apgušana. Mēs savā skolā izmantojam integrēto mācību metodi, kas ietver latviešu valodu, mūziku, latviskās tradīcijas, mūzikas instrumentu spēles pamatus, dejas, vēsturi un ģeogrāfiju. Arī kursu vakara kultūras programma ir liels dalībnieku ieguvums, jo tas dod iespēju turpmākai sadarbībai ar māksliniekiem. Tādējādi pie mums ir atceļojuši jau vairāki projekti, veicinot diasporas sadarbību ar māksliniekiem Latvijā un priecējot mūsu jauno paaudzi, skolotājus, vecākus un vietējo sabiedrību. Viena no svarīgākajām kursu daļām ir sarunas, kad skolotāji no visas pasaules var dalīties pieredzē un pārliecināties, ka mēs katrs savā valstī neesam vienīgie šī darba brīvprātīgie veicēji. Mūsu ir ļoti daudz, un mēs darām svētīgu darbu – audzinām jauno paaudzi latviskā garā. Latviešu biedrības Īrijā desmit skolās kopā mācās 292 bērni, un brīvprātīgo darbu veic 53 skolotāji un viņu palīgi!"

Es patiursos piedalos no 2011. gada, izņemot 2014. gadu, kā arī esmu stāstījusi savu pieredzi, vadot darba grupas. Arī citi LBĪ

Inguna Grietiņa

skolu skolotāji regulāri apmeklē gan LVA, gan citus diasporas skolotāju seminārus un kursus."

LBĪ Navanas latviešu bērnu un jauniešu apvienības "Impulss" pārzine, skolotāja Inga Zvirgzdiņa stāsta: "LVA skolotāju vasarasursos piedalos pirmo reizi. LBĪ Navanas latviešu bērnu un jauniešu apvienības "Impulss" skolotājas iepriekš ir apmeklējušas dažādus kursus diasporas pedagogiem gan Bredfordā, gan Īrijā, tomēr Latvijā šie ir pirmie apmeklētie kursi. Viens no iemesliem, kāpēc izlēmu piedalīties, ir pozitīvas atsauksmes no maniem Īrijas latviešu skolu kollegām. Viņi LVAursos ir guvuši daudz jaunu zināšanu, saņēmuši informāciju par jaunākajām tendencēm darbā ar bērniem diasporas skolās, iepazīnušies ar kollegām no citām Eiropas latviešu diasporas skolām un, protams, guvuši pieredzi, ko izmantot skolas darbā.

Attiecībā uz apvienību "Impulss" varu pastāstīt, ka mūsu skolā latviešu valodu pasniedz skolotāja Marita Levica, kurā izmanto dažādas valodas apguves metodes. Darbs norit gan grupās, gan pa pāriem. Bērni uzdod jautājumus un meklē atbildes, risina krustvārdu mīklas, izdomā stāstiem turpinājumus, veido diskusijas un raksta diktātus, spēlē burtu spēles, atveido vārdus "Mēmajā šovā" un iet rotaļās. Organizējam arī mācību braucienus. Pagājušajā gadā skolu apmeklēja 25 bērni."

LBĪ Latviešu nedēļas nogales skolas "Saulgriezīte" vadītāja Ilze Barkus: "Atšķirībā no kollegas

Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks diasporas jautājumos Pēteris Kārlis Ēlferts no visas sirds pateicas diasporas skolu skolotājiem par ļoti svarīgu un atbildīgu darbu, ko viņi veic – visbiežāk brīvprātīgi // Foto: Lāsma Gaitniece

LVA rīkotajos skolotājuursos nepiedalos pirmo reizi! Kopš 2014. gada regulāri esmu apmeklējusi kursus gan Bredfordā, gan vairākās vietās Latvijā – Jumurdā, Talsu novadā un šogad Latgalē! Turklāt gandrīz vienmēr no manis pārstāvētās skolasursos piedalās arī citas skolotājas. Šogad LVAursos apmeklējam kopā ar kollegu Zaigu Corcoran.

Stimulu piedalīties rada iespēja apgūt jaunas zināšanas, lai vēl kvalitatīvāk un interesantāk vadītu nodarbības un arī skolu, taču vissvarīgākais ir "uzlādēt baterijas", kas nenoliedzami "izdeg" mums visiem... Man šie kursi dod ļoti daudz. Tās ir pozitīvas emocijas, jaunas idejas, citu pieredze, "pleca izjūta", ka neesi viens, arī jaunas iepazīšanās.

Skolā izmantojam visdažādākās metodes. Patiesībā jau katrs skolotājs ienes savu stilu un metodes. Mācot latviešu valodu, pamatā ir LVA mācību materiāli: gan grāmatu un darba burtniņu veidā, gan tīmeklī pieejamie. Esam arī noorganizējuši "Pasaku klasīti" jeb mazo bērnu "Mūzikālo studiju". Nākamajā mācību gadā plānojam mācīt deju soļus, ritmus un danču pamatelementus, kas būs papildinājums dziedāšanai. Rīkojam ekskursijas un citus sarīkojumus gan skolas zālē, gan brīvā dabā. Pagājušajā mācību gadā "Saulgriezīti" apmeklēja 50 audzēkņu vecumā no diviem līdz 14 gadiem."

Interesants, neparasts viedoklis par diasporas nedēļas nogales skolu skolotājukursiem ir Milānas Latviešu skolas vadītājai Vitai Začesta, kura tajos piedalās otro gadu. Aizvadītais darba cēliens viņai bijis īpašs – tas Milānas Latviešu skolai bija pirmais mācību gads! Ši iemesla dēļ par iespēju kopā ar vēl pāris skolotājiem apmeklēt kursus, pirms nodibināta mācību iestāde, V. Začesta ir ļoti pateicīga. "Atceroties pagājušās vasaras mācības, jāatzīst, ka viss šķita pilnīgi jauns. Mani vadīja vēlme apgūt citu skolu pieredzi, turklāt par kursiem biju dzirdējusi labas atsauksmes no vairā-

Ilze Barkus

Vita Začesta

kām skolotājam," viņa stāsta. "Šogad vēlējos piedalīties un mudināju to darīt arī kollegas, jo augstu vērtēju gan jaunās zināšanas, gan iespējas pārrunāt dažādus sasāpējus jautājumus un salīdzināt risinājumus, gan iedvesmu turpmākajam darbam, ko guvu, piedalotiesursos, pagājušajā vasarā. LVA kursi ir kā bagātīga ieroču noliktava – tie dod simtiem jaunu ideju, paņēmieni, "triku", turklāt ne tikai darbā ar skolēniem, bet arī ar vecākiem; stiprina morāli un fiziski, dod pārliecību, ka tas, ko darām, ir vērtīgi un ka grūtības, ar kurām sastopamies, nav jaunas un nepārvaramas.

Milānas Latviešu skolas vadītāja arī pastāstīja, ka ikdienas darbā pedagogi izmanto integrēto pieeju valodas apguvei. Atsevišķo mācību priekšmetu temati tiek iekļauti visās nodarbībās ar mērķi labāk apgūt un nostiprināt latviešu valodu. "Katra nodarbība ir piesaistīta kādam Saules gada kalendāra notikumam, iepazīstinot bērnus ar folkloru un tradīcijām. Lielā loma atvēlēta valodas apguvei ar mūzikas palīdzību: katrā nodarbībā bērni dzied un iet rotaļās. Mazākajiem daudz darbiņu ir ar rokām – saistībā ar izvēlēto stundas tēmu viņi zīmē, līmē, veido utt. Izmantojam gan skolotāju gatavotus audio un video materiālus, gan LVA darblapas, lasāmgrāmatas un video."

Pirmajā mācību gadā Milānas Latviešu skolu sāka apmeklēt 20 audzēkņus, taču, tā kā daži mainīja dzīvesvietu, tostarp divi bērni pārcēlās uz Latviju, skolas gadu pabeidza 15 bērni vecumā no trim līdz 18 gadiem. "Mums vēl ir arī pavisam maziņi, bet tie darbojas kopā ar mammām," uzsvēra V. Začesta.

(Turpinājums sekos)

JURIS ŠLESERS

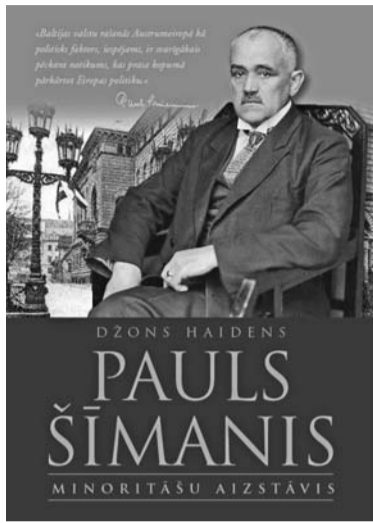
Minoritāšu aizstāvis – kad jāstāvē vairākums?

Šķietamais paradokss neiziet no prāta, kad uz pēdām lasīšanai un rakstīšanai par latviskā vairākuma aizstāvjiem berklaviešiem nācies iedziļināties Eiropas minoritāšu tiesību celmlauža Paula Šimaņa dzīves un darba daudzajās nājumās, kas nule latviešu tulkojumā svinīgi atklāts Saeimā un Rīgas domē. Caur tulkotāja laipnību elektroniska maketa veidā varēju ar to iepazīties dažas nedēļas pirms grāmatas publicēšanas. Britu vēsturnieks Džons Haidens (*John Hiden*, 1940–2012), speciālists Vācijas un Baltijas reģiona mijiedarbībā starp pasaulē karjiem, 44 gadu tecējumā pakāpeniski apzinājis šī vācbaltiešu Latvijas politika un patriota intelektuālo mantojumu, līdz 2004. gadā sarakstīja grāmatu *Minoritāšu aizstāvis (Defender of Minorities / Paul Schiemann, 1876–1944)*. Šogad ar Latvijas Okupācijas muzeja, Žaņa Lipkes memoriāla un privātu labvēļu atbalstu šī biogrāfiskā monogrāfija iznākusi latviešu un krievu valodā. Latviešu tulkotājs Pēteris Bolšaitis projekta populārizēšanas e-pastā raksta: “Šimanis – viens no Satversmes autoriem, visu pirmšķarā gadu Saeimas sasaukuma deputāts, ilggadējs Rīgas domnieks un ļoti aktīvs minoritāšu tiesību veidotājs un aizstāvis, ir atpazīstamākais Eiropas mēroga Latvijas politiķis. Latvijā viņš cīnījās (beigās nesekmīgi), lai nodrošinātu visu mūsu minoritāšu lojalitāti Latvijas valstij. Tas izskaidro, kādēļ esam nolēmuši grāmatu izdot arī krievu valodā.”

Divpadsmit nodaļās un apmēram 250 lappusēs Haidens hronoloģiskā kārtībā – reizēm pat pārmeņu pedantiski detalizēti – apraksta šī žurnālista, jaunībā teātra entuziasta un jautras uzdzīves cienītāja, vēlāk politiķa un domātāja – un joprojām žurnālista – dzīves gājumu. Dzimis Jelgavā jurista ģimenē, studējis juridici Vācijā, iegūstot doktora gradu, bet viņa sirdsdarbs ir rakstīt teātra kritikas. Bohēmiskā dzīve ieilgus mūža ceturtajam desmitgadē, kad viņu sagūta “jaunā, daudzsolā” Minchenes aktrise Lote Šilere, bet Pirmais pasaules karš, revolūcijas un Baltijas brīvvalstu nodibināšanās piešķir viņam intelektuālo politiku – it īpaši jautājumam, kas būtu darāms, lai vairākas tautas varētu laimīgi dzīvot vienā valstī, katrā turpinot attīstīt savu etnisko kultūras dzīvi. Aizrautīgais teātra pasaules žurnālists ir “veicis sekmiņu pāreju no viena dzīves stila uz citu” (38). Pirmās nodaļās nobeidumā – “abu tautību tuvināšanās jau bija kļuvusi par Šimaņa dzīves mērķi. Gandrīz katrā otrajā 1914. gada rakstā iezīmējas brīdinājumi pret nacionālismu, vienalga, vai krievu, vāciešu, latviešu vai citu” (40). Hmm... Kas tad nu?! – Pret *nacionālismu?*

Atlikušās vienpadsmit nodaļās veltītas trauksmainajam otram pusmūžam. (Kompulsīvais smēķētājs nomirst 68 gadu vecumā 1944. gada jūnijā Rīgā.)

Savas dzimtenes patriots – Pretstatā vācbaltiešu konservatīvajam vairākumam, 1918. gadā

publicists Šimanis iestājas par Igaunijas un Latvijas neatkarību, un kā Vācbaltu demokrātiskās partijas biedrs tiek ievēlēts Latvijas Satversmes sapulcē un visās Saeimās. Viņu īpaši nodarbina problēma, kā nodrošināt savas dzimtenes Latvijas demokrātiju un labklājību, reizē nosargājot vācbaltu minoritātes vācisko kultūras mantojumu. Vienīgais taisnīgais veids, viņam šķiet, ir ar līgumu panākt vienlīdzīgu visu Eiropas valstu nacionālo minoritāšu kultūras dzīves juridisku nodrošinājumu. Šimaņa izpratnē tas nozīmē šķirt konceptus *valsts un nācija* – līdzīgi, kā jau agrāk Eiropā ieviesta valsts un reliģijas atdalīšana. Valsts lai gādā par praktisko dzīvi, bet ar etnisko kultūru saistītās aktivitātes un vajadzīgos nodokļus kārtos attiecīgā nacionālā kopiena (*nācija*). Viena šādas autonomijas komponente ir skolas, un Latvijas Satversmes sapulcē (1920–1922) Šimanis kā Minoritāšu komitejas priekšsēdis panāk “svarīgu autonomijas jēdzienu iekļaušanu Latvijas minoritāšu skolu likumā, ... [kurā] paredzēts, ka valsts rūpēsies par pamatskolas izglītību jebkuras minoritātes trīsdesmit skolēnu lielai grupai, kuŗai mācības notiks attiecīgajā mātes valodā” (70).

Pret “Latviju latviešiem!”, **pret “Vāciju vāciešiem!”** – 1921. gadā Latviju uzņem Tautu Savienībā, Šimanis darbojas tās Minoritāšu komitejā un sākot ar 1922. gadu pārstāv Latvijas vācu minoritāti Eiropas Tautību kongresā. Līdztekus līdz 1933. gadam viņš ir Saeimas deputāts, kā arī vācbaltiešu avīzes *Rigasche Rundschau* redaktors. Trīsdesmitajos gados Eiropu pārņem vispārējs ekstrēma nacionālisma vilnis, visizteiktāk Hitlera vadītais vācu nacionālsociālisms, kas aizrauj arī lielu daļu Latvijas vācbaltiešu. Vienlaikus latviešu sabiedrībā spēkā pieņemas ideja – “Latviju latviešiem”. 1933. gadā izglītības ministra Ata Ķeniņa pieteiktais mērķis radīt “vienotu latviešu kultūru” (angliskā oriģinālā “*a single Latvian culture*”) nostāda Šimani opozīcijā, jo apdraudēta minoritāšu skolu autonomija. Latvijas Saeimas vācbaltiešu frakcijas spiediens panāk ministra Ķeniņa atkāpšanos no amata (202). Pārliecināts demokrāts, Šimanis vienlaikus nonāk opozīcijā ar Latvijas vācu nacionālsociālistu kustību (*Bewegung*) un tās vadoni Erhardu Krēgeru: “Pēc būtības

UZZINĀI.

Grāmata iznākusi latviešu un krievu valodā. Izdevuma idejas autors ir **Aivars Sinka**, latviešu valodā to tulkojis un komentējis **Pēteris Bolšaitis**, **Roalda Dobrovenska** tulkojums krievu valodā. Grāmatu var iegādāties arī, sazinoties ar redakciju. Cena – EUR 10, plus sūtīšanas izdevumi EUR 12, kopā EUR 22.

Pirmpublicējums žurnālā “Jaunā Gaita” nr. 285.

Šimanis Krēgeru un viņa veida cilvēkus pielīdzināja tam pašam Ķeniņam” (203). Ar šādu nostāju viņam drīz nākas atstāt *Rigasche Rundschau*, kas tad jau nonākusi hitleriskās Vācijas pavada. Avīze tomēr Šimanim maksā pensiju, un – it kā ārstnieciskos nolūkos – viņi abi ar Loti pārceļas uz Austriju. Gadu vēlāk, pēc 1934. g. 15. maija apvērsuma, Ulmaņa autoritārā valdība tomēr likvidē minoritāšu skolu pārvaldi un pieņem jaunu valodas likumu, kas “principā izslēdza vācu valodu no sabiedriskajām iestādēm”. Rezultātā *Bewegung* popularitāte vācbaltiešu sabiedrībā pieaug (209). 1938. gadā, Hitleram grasoties Austriju pievienot Vācijai, Šimaņi atgriežas Rīgā.

Austrijā Šimanis sācis rakstīt pretnacistiski noskaņotai Polijas vācu avīzei *Der Deutsche in Polen* un to turpina pēc atgriešanās Latvijā. Vienā no saviem pēdējiem rakstiem 1939. g. aprīlī zem virsraksta “Nacionālo minoritāšu kustības gals?” viņš rezignēti, tomēr reizē optimistiski apcer savu centienu rezultātus. Haidens atstāta – “Šajā rakstā viņš pieļāva, ka kustības vadoni sevi maldinātu, ja viņi noliegtu, ka objektīvi pamati savu mērķu sasniegšanai ir zuduši. Viņam sāpēja atzīt, ka mērķis panākt likumus, kas palīdzētu vairākām tautām sadzīvot vienas valsts teritorijā un darboties kopējam labumam, dažām minoritātēm, īpaši Sudētijas vāciešiem, bija līdzējis kā aizsegs, lai gūtu dominanci. Tomēr raksta galvenais mērķis bija vēlreiz kategoriski uzsvērt ideālus un mērķus, uz kuru pamata Tautību kongress tika dibināts. Šimaņa arguments? – “Nacionālo minoritāšu kustība, jau reiz izcīnījusi pozīciju blakus pirmšķarā nacionālismam, atjaunosies līdzīgai cīņai arī nākotnē” (226).

Viņi grib asimilēt mūsu bērnus! – Kā savienot Šimaņa “anacionālismu” un pārvalstisko nacionālo kultūru aizstāvību ar mūsu dziļi izjusto nacionālismu un “Latviju latviešiem” sentimentu, kā līdzsvarot viņa intelektuālo un morālo mantojumu ar nepieciešamību nosargāt latviešu vairākuma pozīcijas savā zemē – vēl arvien, kopš Otrā pasaules kara? Kā ar Eiropas pašreizējo iedzīvotāju un viņu pēcnācēju vairākuma tiesībām savās zemēs, kad nabadzībā un cilvēku pārbaģātībā virmojošā “trešā pasaule” stihiski *plūst iekšā?* (Kā –

vispār *PASAULĒ* – savienot cilvēku instinktivo nacionālismu ar Šimaņa vīziju – *vairākām tautām sadzīvot vienas valsts teritorijā un darboties kopējam labumam?*)

Jaunās (II 2016.) Latvijas valdības deklarācija ietver punktu par ieceri veidot plānu pārejai uz vienotu standartu mācībām latviešu valodā valsts izglītības iestādēs, un krievu skolu aizstāvi neizslēdzot iespēju rīkot jaunas protestu akcijas. Nesens Latvijas universitātes pētījuma ziņojums liecina, ka agrāki mēģinājumi palielināt latviešu valodas īpatsvaru atjaunotās Latvijas brīvvalsts mazākumtautību skolās izraisījuši ļaunu pūļus ar krieviski skandētiem saucieniem – “Rokas nost no mūsu skolām!” – pārmetot, ka valdība gribot “asimilēt viņu bērņus.”

Preambula – Pauls Šimanis bija domātājs, tomēr ierobežots laikā un telpā. Viņš domāja par Eiropu, ne pasauli, par pagājušā gadsimta pirmajām četrām dekādēm, par Vāciju un Latviju, neko daudz par Krieviju. Viņš cīnījās par minoritāšu interesēm, ne par apdraudētām pamatnācijām – neparedzēja lielo rusifikācijas vilni, kas sagaidīja Latviju Otrā pasaules kara nobeidumā. Domājot par mūsdienām, līdzīga kalibra Latvijas tiesību domātājs ir Egils Levits, kurš ierosināja un Saeima 2014. gada 19. jūnijā pieņēma papildināt Latvijas Satversmi ar *Preambulu* – valsts idejisko pamatu formulējumu. Jaunā Preambula deklarē, ka “...Latvijas valsts ir izveidota (...), lai garantētu latviešu nācijas, tās valodas un kultūras pastāvēšanu (...), un nodrošinātu *Latvijas tautas* un ikviena brīvību un sekmētu labklājību.” Tālāk: “Latvija kā demokrātiska, tiesiska, sociāli atbildīga un nacionāla valsts (...) atzīst un aizsargā cilvēka pamattiesības un *ciena mazākumtautības*.” (Izcēlumi mani – J.Š.) Preambula nepārprotami pasaka, ka Latvija ir nacionāla valsts un latviešu valodai un kultūrai ir konstitucionāla priekšroka pāri citām valodām un kultūram valstī.

Termini “nācija”, “tauta”, “valsts”, “nacionāls”, “latviešu” un “Latvijas” tā sauktajā “tautas mutē” – un it sevišķi dažādās valodās, zemēs, laikmetos un tulkojumos – tiek *briesmīgi* jaukti un muļļāti. Satversmē jau kopš 1920. gada ir “Latvijas tauta”, tagad jaunajā preambulā nāk klāt termins “latviešu nācija”, un katram no šiem diviem terminiem ir sava atšķirīga juridiska jēga. (Jāuzmanās ar tulkošanu citā valodā – piemēram, angļu valodā abi termini var viegli iznākt “Latvian nation” – un muļļāšanās turpināsies!)

Tomēr nacionālu valsti – Tulcotājs Bolšaitis minētajā vēstulē skaidro, kāpēc pēc viņa un atbalstītāju atzinuma Šimaņa personība un darbs pelna īpašu uzmanību šodien: “Viņš cīnījās... lai nodrošinātu visu mūsu minoritāšu lojalitāti Latvijas valstij. Tas izskaidro, kādēļ esam nolēmuši grāmatu izdot arī krievu valodā.” Šādu paralēlu vilkšana šim lasītājam rosinājusi – un turpina rosināt – garas pārdomas,

turp un atpakaļ – atšķirības turpina nomākt līdzības. Šimanis cīnījās pret “nacionālismu”, aizstāvēja “nacionālītātes”. Iepludināto krievu pēcteči 2016. gadā un vācbaltieši 1919. gadā – *līdzīgi?* Atšķirību daudz, 97 gadu aiza plata un dziļa. Šimanis gribēja “anacionālu” valsti, kurai jāveicina visu nacionālo minoritāšu kultūras vienlīdzīgi ar pamatnācijas kultūru. Mūsu Satversmes Preambula saka, ka Latvija ir nacionāla valsts, kas “ciena mazākumtautības”.

Šimaņa un Levita ideālās valsts modeļi ir atšķirīgi. Ja tomēr veikam paralēles, vai operatīvais vārds varētu būt – “ciena”? Šimanis bija humanists – cienīja cilvēkus, meklēja taisnīgus ceļus, kā cilvēkiem sadzīvot. Šie principi mudināja viņu vācu okupācijas laikā slēpt un sargāt jauno ebrēji Valentīnu Freimani, vēlāk ievērojamo Latvijas inteliģenti, populārā memoriāla *Ardievu, Atlantīda!* autori.

Sargājamā pamatnācija – Vārdi “ciena” un “taisnīgums” ir Preambulā un bija būtiski Šimanim. Ja viņš vēl būtu starp mums, kāda būtu viņa vīzija savas dzimtenes nākotnei – redzot, ka Latvijas pamatnācijas kultūra un eksistence ir apdraudētas no nesamērīgi lielās nelikumīgi radītas krievvalodīgu iedzīvotāju minoritātes tās teritorijā? Vai taisnīguma izpratne nebūtu viņu pārliecinājusi, ka šādā gadījumā apdraudētā pamatnācija ir *sargājamā* kopiena, un nepieciešama ārkārtas nostādne – ko angļu valodā sauc *affirmative action*?

Dabīgi – Latvijas krievvalodīgie iedzīvotāji nav vainīgi vai vainojami par to, ka viņi tur ir. Vaina ir pagājušo paaudžu kļūdas un maldos. Latvija ir izšķirusies pieturēties pie savas kultūras mātes Eiropas, un Eiropa ir izšķirusies atmetot fašismu, nacionālsociālismu, komunismu, cilvēku dehumanizāciju un vardarbīgu “etnisko tīrīšanu” kā dzīves problēmu risināšanas līdzekļus. Šie principi un Latvijas Satversme nosaka, ko var un ko nevar. Operatīvais vārds vēl arvien, rādās, “ciena” – viena kopība ciena otru un tās kultūru. Turklāt – tā kā cilvēku neviens nevar piespiest kaut ko vai kādu cienīt – šis vārds Satversmē pieļauj zināmu *wriggle room* jeb “gorišānās telpu” – kuŗas robežās oponenti var rast un izmēģināt sadzīves variantus cerībā eventuāli ļaut nostiprināties *abpusējai* cieņai.

Cieņa prasa izpratni, izpratne – skaidrošanu, tā savukārt laiku, pacietību un vēsu prātu – un eventuāli gatavību cienīt bijušo pretinieku. Rādās, ka trešā lieta, ko varam mācīties no Paula Šimaņa, ir neatlaidība. Tā piemita arī Džonam Haidenam un tulkotājam Pēterim Bolšaitim. Grāmata ir interesanta un nozīmīga, kaut pagrūti lasāma – *neatlaidību lasītājam!*

P. S. JG redakcijas loceklis ārsts Juris Šlesers dzīvo Bostonā, raksta apceres un recenzijas par medicīniskiem tematiem kopš 2006. gada.

NOVADU ZIŅAS

MĀRIS
BRANCIS

Visu vasaras nogali – no 16. jūlija līdz 4. septembrim Ģederta Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā skatāma Džemmas Skulmes gleznu izstāde “Dialogi”. Šī ir otrā mākslinieces darbu skate pilsētā pie Lielupes, pirmā notika 2013. gadā Svētās Trīsvienības baznīcas tornī. Izstādes kuratore ir bijusī jelgavniece Inga Šteimane. Viņa *Academia Petrina*, kā mums vienmēr ir šķitis, lielo un balto zāli ir pārvērtusi līdz nepazīšanai. Ieejot muzeja mainīgo izstāžu telpā, liekas, ka esi apmaldījies – nekā vairs no tās bijušā plašuma, gaišuma, viss ir teju vai kabatas drāniņas lielumā. Kāpēc?

Protams, vairums Džemmas Skulmes darbu ir liela formāta, dažos gados gan ir gleznots uz pavisam maziem, bet biežiem dēļiem, taču to skaits ir visai neliels. Kuratore nav baidījies sāktot gleznu pie gleznas, tā sakot, plecu pie pleca, neatstājot nevienu brīvu laukumu acu un domas atpūtai, lai sagatavotos jaunam iesaistam citā darbā. Izmanots vai katrs sienas un vairoga kvadrāts centimetriem. Turklāt vēl gleznas sakārtas viena virs otras divos, dažviet pat trīs stāvos. Vai-

Pirms gadsimta. No triptiha *Dziesmu svētki. 1979*

rogi telpā izvietoti tā, ka šur tur nav atkāpes, lai apskatītos lielāku gleznojumu no prāvāka attāluma.

Pārpilnības vai pārbaģātības iespaidu pastiprina Džemmas Skulmes darbu izteiktā krāsainība. Tajos nav krāsu mierīgas līdzāspastāvēšanas, harmonijas. Gleznas ir ārkārtīgi aktīvas, urdošas, kontrastainas un neļauj atdusēties, mierīgi apercerēt. Gluži otrādi – tās pieprasa no skatītāja iekšēju rošību, liek garīgi līdzdarboties. Arī gleznu monumentālais raksturs, kārtotot lielos, košos laukumos, pieprasa sev plašāku garīgo telpu.

Izstādē ļauts ieskatīties Džemmas Skulmes daiļradē no agrīnas

Dubultportrets. 1956

jaunības līdz pat šīgada svaigākajiem gleznojumiem.

Daudziem būs pārsteigums acimredzot pēc Mākslas akadēmijas beigšanas gleznotā “Klusā daba ar kallām”, kas atgādina gan par Otto Skulmes, gan Ģederta Eliasa iespaidu, cenšoties sekot tradicionālās tonālās glezniecības tradīcijām. Tikpat liels atklājums skatītājiem būs 1956. gadā tapušais “Dubultportrets”, patiesībā pašportrets ar Ojāru Ābolu. Tas nekad nav rādīts atklātībā, tikai kuratore, gatavojot Dāvgavpils izstādi, to atrada nepama-

Klātbūtnes apliecinājums

nītu. Glezna pārsteidz ar pelēcīgi maigajām krāsām, ar visai nepārasto kompozīciju, ar portreta atklāsmes dziļumu. Pelēkā toņa dēļ šis darbs sasauca ar 60. gadu beigās radīto “Pie galda”, kurā autore toņu izvēlē bijusi ļoti skopa, taču pierāda savu meistarību.

Izstādes veidotāja nav bijusies izstādīt gan tādas figurālas darbus kā “Vasara” (1959), kurā sapulcināts krietns skaits siena grābēju, veidojot no grābekļiem visai sarežģītu ritmu, un kā tik padomisko “No armijas uz rūpnīcu” (1960. – 1964). Tas varbūt ir nepieciešams, lai atklātu, cik garš ceļš bija gleznotājai jānoiet, lai nonāktu pie daiļrades centrālās tēmas, ar ko viņa ieguva tautas simpātijas un uzticību – tautas sakņu – pagātnes lielās nozīmes akcentējumā mūsdienu cilvēka nacionālās savdabības saglabāšanā. Īpaši būtiski tas bija

stagnatīvajos Brežņeva laikos, kad centās izdzēst katras tautas savdabību ar nodomu iznīcināt to un sapludināt ar “lielo brāļu tautu” – krieviem. Šis nacionālais gars un atļāšanās bija tik svētīga tai daļai cilvēku, kuri bija gatavi padoties padomju griezīgajam spiedienam. Pirmā bezdelīga šajā virzienā bija, piemēram, nelielais gleznojums “Abrene” (1965), kas paredzēja tēmas risinājuma iespējas un nākotni.

Neraugoties uz cienjamo gadu skaitu, Džemma Skulme joprojām strādā – glezno. Gleznošana ir viņas klātbūtnes apliecinājums, dialogs ar šo visai sarežģīto laiku. Līdz ar to Jelgavā skatāmi divi paši jaunākie, tikai šogad tapušie darbi, kam nav doti nosaukumi. Varbūt tāpēc, ka tie ir ārkārtīgi personīgi, vārdos neformulējami, bet patiesi. Lai tas ir katra skatītāja dialogs ar gleznotāju!

ZIŅAS ĪSUMĀ

Likteņdārzā Koknesē 6. augustā plkst. 21.15 notiks jau astotā Latvijas Televīzijas (LTV) un “Kokneses fonda” organizētā ziedoju-
mu akcija “Top Latvijas Likteņdārzis!”. Ābeļu aleja, kas ved uz amfiteātri, skaitā rakstu joslā jau izkārtoti 14 128 no Latvijas laukakmeņiem zāģētie bruģakmeņi, bet vajag vēl. Ziedot par savu bruģakmeni iespējams Likteņdārzā, “Kokneses fonda” birojā Rīgā, Lāčplēša ielā 75 – III, mājaslapā: www.draugiem.lv/liktenadarzs (ar SMS, bankas karti un internetbankā) vai pārskaitot uz “Kokneses fonda” norēķinu kontu (reģistrācijas numurs: 40008092535, konta numurs LV10UNLA0050006878844 AS “SEB Banka”).

Latvijas Samariešu apvienība īsteno **labdarības projektu „Vecums ≠ vientulība”**, kuŗu finansiāli atbalsta AS “Latvijas valsts meži”. Tā laikā vientuļajiem senioriem ir dota iespēja apceļot Latviju. Jūnijā un jūlijā jau notikušas sešas ekskursijas, kuŗās Skrundas un Rojas, Jelgavas un Vecumnieku, Balvu, Gulbenes un Madonas novada seniori apmeklējuši Latvijas kultūras un dabas objektus.

Liepājas Latviešu biedrības namā jūlijā trīs dienas priecēja IV Liliju izstāde, kas noritēja sadarbībā ar liliju audzētāju biedrību “*Lilium Balticum*”, kuŗas kolekcionāri un selekcionāri bija atveduši dažādu šķirņu ziedus. Ikviena interesents varēja saņemt padomus to audzēšanā un savas kolekcijas veidošanā.

Alsungā ar lielu vērienu aizritēja Novada svētki – suitu bagātīgo tradīciju garā. Gastronomijas meistarklasē bija iespēja apgūt nacionālā – suitrausa (sklandrausa) pagatavošanu, līdzdarboties arī skābeņu zupas vārīšanā un degustēšanā. Lai uzturētu možu garu, muzicēja bērnu folkloras kopa “Suitiņi”, “Suitu sievas” un “Suitu vīri”, kapela “Suitu mūzikanti”, ansamblis “Suitu dūdenieki” un deju kopa “Suiti”.

Siguldā pieaudzis jaundzimušo bērnu skaits par 23%! Pērn 1. pusgadā piedzima 121 mazulis, bet šogad – 150. Nesen sarīkotajā “**Esmu dzimis Siguldā novadā**” tika godinātas jaundzimušo ģimenes. No domes saņēma īpaši veidotu monētu, kuŗā iegravēts novada ģerbonis, mazuļa dzimšanas gads un Siguldā Jaunās pils kontūra. Šogad vienā ģimenē piedzimuši trīniši, četras ģimenes – diviņi. Savukārt piecās ģimenēs piedzimis piektais, četras – ceturtais un 22 ģimenēs – trešais bērniņš.

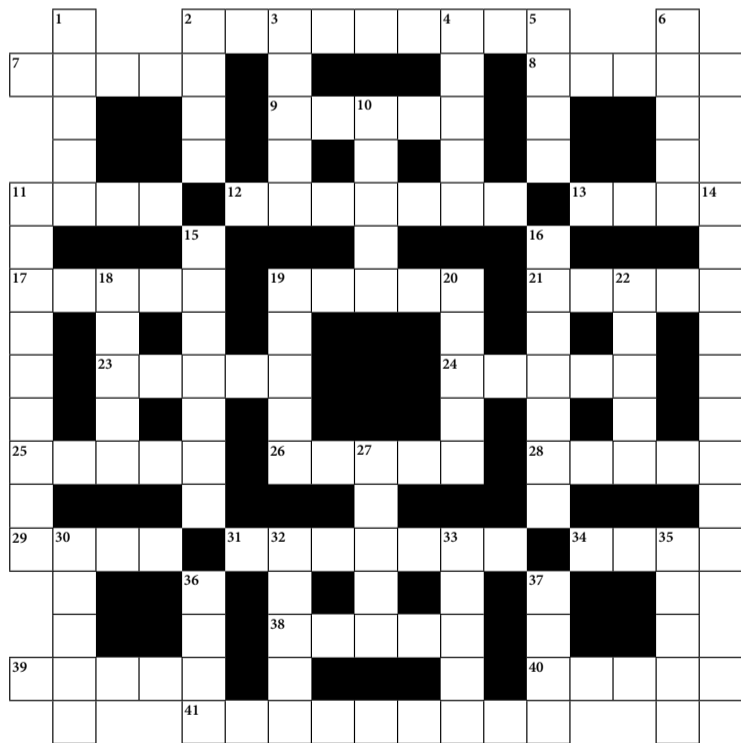
Alūksnes Kultūras centrā 5. augustā Dr. A. Misiņa medicīnas vēstures muzejs (vadītāja Ilze Baltā) aicina uz forumu “Šurp, medīķi – gan jaunī, gan pieredzes bagātī!” lai veicinātu medicīnas (veselības) aprūpes problēmu risināšanu Alūksnes un Apes novados. Foruma nobeigumā Dr. A. Misiņa Medicīnas vēstures muzejā Alūksnē varēs iepazīties ar muzeja ekspozīciju “Kā redzēt neredzamo jeb Medicīnas ‘acis’”.

Valmiermuižas pils parkā 6. augustā notiks Māras dienas svinības un tirdziņš “Ar gardu muti Valmiermuižā”. Gadskārtu svinības atbalsta “Valmiermuižas alus”, garškopju kustība “Gardu muti”, Burtnieku novada pašvaldība un SIA ZAAO. Svētku apmeklētāji varēs iegādāties dažādus mājražotāju gardumus un amatnieku labumus, izzināt Māras dienas (tirgus dienas) tradīcijas, baudīt Valmiermuižas saimes sarūpētos labumus un doties izjādēs zirga mugurā. Ieeja bez maksas.

Īsziņas sagatavojusi **Valija Berkina**

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 2. Ārsts, dabaspētnieks, viens no jatroķīmijas pamatlīcējiem (1493 – 1541). 7. Latviešu aktrise (1909 – 2003). 8. Augstas amatpersonas Spārijā. 9. Slavens somu vieglatlēts (1897 – 1941). 11. Latviešu gramatizdevējs (1885 – 1941). 12. Precīzi oriģināla noraksti. 13. Uzņēmuma vadītājs. 17. Apdzīvota vieta Kocēnu novadā. 19. Dņepras pieteka. 21. Tēls P. Čaikovska baletā “Gulbju ezers”. 23. Dzelzceļa stacija Rīgā. 24. Kalnu masīvs Viduseiropā. 25. Gods un atzinība. 26. Āizemes agrākais nosaukums. 28. Slogs. 29. No cie-

tes gatavoti putraini. 31. Nozīmīga kultūras sastāvdaļa. 34. Saturna pavadonis. 38. Novada centrs Latvijā. 39. Tēls R. Blauņa lugā “Skroderdienas Silmačos”. 40. Sens strinkšķināmais mūzikas instruments. 41. Lietu-
viešu komponists, ērgelnieks (1867 – 1916).

Stateniski. 1. Dz. Ritenbergas kinoloma. 2. Īru krogs (*sarunv.*). 3. Lopkopības ferma ASV. 4. Suņu šķirne. 5. Tuksneša un svešzemju dievs seno ēģiptiešu mitoloģijā. 6. Efektīgs paņēmieni. 10. Kuģu stāvvieta jūrā, krasta tuvumā. 11. G. F. Hendeļa opera.

14. Viens no Dānijas jūras šaurumiem. 15. Muguras un krūšu bruņas. 16. Likteņa dieviete seno romiešu mitoloģijā. 18. Indīga čūska. 19. Portugāļu jūrasbraucējs (ap 1450 – 1500). 20. Latviešu rakstniece (1890 – 1985). 22. Tēbu valdnieks sengrieķu mitoloģijā. 27. M. Zīverta luga. 30. Latviešu aktrise (1907 – 1984). 32. Navigācijas speciālists. 33. Telpas naudas operācijām. 35. Itāliešu komponists (1842 – 1918). 36. Novecojis bikšu nosaukums. 37. Norvēģu gleznotājs, grafiķis (1788 – 1857).

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 28) atrisinājums

Līmeniski. 2. Īpašs. 7. Placis. 9. Dabisks. 11. Arnis. 13. Rullis. 15. Skabarga. 16. Stokholma. 17. Iztek. 20. Forma. 21. Kurpe. 24. Etāns. 26. Spāņi. 27. Mītrs. 28. Pāris. 29. Knislis. 30. Okers. 32. Tiesa. 35. Psihe. 38. Nazis. 40. Ciklops. 41. Bimba. 42. Jānis. 43. Boito. 45. Svari. 46. Sloka. 49. Sviežs. 52. Skara. 54. Atraktīvs. 56. Snoudens. 57. Atņemt. 58. Jūsma. 59. Estrāde. 60. Stāsts. 61. Jaust.

Stateniski. 1. Tinis. 3. Poruks. 4. Šķirot. 5. Valka. 6. Riebt. 7. Parīze. 8. Apliek. 10. Karsonis. 12. Kašmira. 14. Stops. 15. Smetana. 18. Kučinskis. 19. Aniss. 22. Epika. 23. Šnore. 25. Lācis. 27. Miesnieks. 31. Ahābs. 33. Barot. 34. Tiltis. 36. Slava. 37. Aparāts. 39. Pārvest. 40. Cicerons. 44. Olīva. 48. Gratis. 50. Garūta. 51. Štamps. 53. Odere. 54. Anods. 55. Stute.

5. AUGUSTĀ RIODEŽANEIRO ATKLĀTAS 31. OLIMPISKĀS SPĒLES

Latvijas valdību Rio pārstāvēs aizsardzības ministrs

Riodežaneiro Olimpiskajās spēlēs Latvijas valdību pārstāvēs aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis (ZZS), aģentūru LETA informēja Ministru kabineta preses sekretāre Lita Juberte. Aizsardzības ministrs olimpisko spēļu norises vietā būs no 4. līdz 11. augustam, piedaloties atklāšanas ceremonijā, kā arī citos sarīkojumos.

“Esmu pagodināts par iespēju būt kopā ar mūsu sportistiem šajās olimpiskajās spēlēs. No savas pieredzes zinu, cik nozīmīgs ir atbalsts un uzmundrinājums, jo īpaši tad, kad startē zem savas

Raimonds Bergmanis
// FOTO:LETA

valsts karoga un atrodies ļoti tālu no Latvijas. Ceru, ka Riodežaneiro varēšu mūsējos viest vairāk optimisma un ticības tam, ka varam atgriezties ar medaļām. Latvija to ir apliecinājusi ne vienu reizi vien,” sacīja ministrs. Bergmanis kā svarcēlājs piedalījās 1992., 1996. un 2000. gada olimpiskajās spēlēs.

MŪSU OLIMPIEŠI

Ruslans Nakoņečņijs
Dopings skandali un Krievijas atleto diskvalificēšana pavērusi

ceļu uz Rio daudziem rezervistiem. Pēc Latvijas Modernās piecīņas federācijas informācijas, uz olimpiskajām spēlēm dosies Ruslans Nakoņečņijs. Līdz ar to Latvijas delegācijā kopumā būs 34 sportisti.

Starptautiskā modernās piecīņas federācija ir izlēmusi atļaut Rio startēt trim Krievijas atleto, bet viens ir diskvalificēts. Viņa vietā pēc noteikumiem vieta olimpiskajās spēlēs radusies pirmajam rezervistam, un tas ir Latviju pārstāvošais ukraiņis Ruslans Nakoņečņijs.

Ukrainā dzimušajam Nakoņečņijam Latvijas pilsonība par īpašiem nopelniem tika piešķirta pērn. Sportista augstākais sasniegums, startējot zem Latvijas karoga, ir 2015. gada martā gūtā uzvara vienā no Pasaules kausa posmiem.

Latvijas Modernās piecīņas federācijas prezidents Jānis Liepiņš atzina, ka zaļā gaisma

Nakoņečņija dalībai olimpiādā ir negaidīta. “Tā ir patīkama ziņa, mēs esam gandarīti par tādu iespēju. Domāju, ka šādu iespēju izmantosim pilnībā,” norādīja Liepiņš.

Rolands Štrobinders

Latvijas šķēpmetējs Rolands Štrobinders Riodežaneiro olimpiskajām spēlēm par mērķi izvirzījis fināla sasniegšanu, kas ļautu ierindoties pirmajā divpadsmitniekā.

Štrobinders olimpisko spēļu normatīvu izpildīja pērn Rīgas kausu sacensībās, kad šķēpu

Rolands Štrobinders Rīgas kausu izcīnās sacensībās, kur viņš izpildīja olimpisko normatīvu

raidīja 83,37 m tūlumā un sasniedza jaunu personisko rekordu. „Toreiz otro reizi izdevās pārspēt tēva Mārča personisko rekordu. Jutos fantastiski, jo viss tika nokārtots jau gaļu iepriekš, no pleciem nokrita smags slogs. Šīs sezonas sākumā biju labā formā, taču guvu cirkšņa traumu, bija ieplēsts muskulis, kā dēļ mēnesi nevarēju neko darīt,” stāstīja Štrobinders.

(Turpinājums 20. lpp.)

SARĪKOJUMI

SARĪKOJUMI BOSTONA (MA)

21.augustā Bostonas latviešu pensionāru biedrības izbraukums uz Tanglewood, kur **Andris Nelsons vadīs Bostonas simfonisko orķestri**. Koncerts sākas 14:30. Autobuss atiet no Bostonas (Park St) 9:00, no Riverside stacijas (Newton) 9:30. Atgriezīsies vakarā ap 19:00. Dalības maksa Pens. biedrības locekļiem \$50, pārējiem \$75. Čeks rakstāms uz *Latvian Pensioners Association*, sūtāms Lindai Duhms, 33 Laxfield Rd, Weston MA 02493.

Automašīnas var novietot Riverside stacijā par maksu. Vēlams ņemt līdzīgroziņus, lai ieturētu pusdienas pie *piknika* galdiņiem. Info: Linda, tālr: 781-697-7716.

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081. **Piekt-dienās** 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koŗa mēģinājums.

FILADELFIJA (PA)

13.augustā 12:00 sanāksme

Necijas Van Bessalar mājā (1120 Brennan Dr, Warminster PA). Par groziņu, lūdzu, sazināties ar mājasmāti, tālr: 215-672-2784, vai ar saimnieci Aidu. Ceļa karti var dabūt no Necijas vai Andreja Baidiņa.

GAREZERS

7.augustā 15:00 sāksies 3x3 reģistrācija uz Saulgriežu lieveņa. 19:00 iepazīšanās vakars Kronvalda pagalmā.

8.augustā 20:00 folkloras vakars Kronvalda pagalmā vai zālē. Vadīs **Inese Krūmiņa** ar palīgiem.

9.augustā 20:00 politikas

vakars Kronvalda zālē ar **Vairu Paegli, Jāni Ati Krūmiņu** un citiem.

10.augustā 19:00 Kronvalda zālē ziedoto mantu vairāksoļīšana un raibais vakars.

11.augustā 19:00 zēnu kabiņu pagalmā ugunskurs ar uzvedumiem.

12.augustā 20:00 Kronvalda zālē “Latvijas kaimiņu valstis” **Guntis Šmidchens, Andris Rūtiņš** “Senkapu mantraču apkaŗošana Latvijā”.

13.augustā 16:30 – 17:15 pie Sēnītēm amatnieku ievirzū izstāde. 17:30 – 18:30 vakariņas ēdamzālē. 19:00 Vēja kalnā karoga nolaišana. 19:15 Kronvalda zālē noslēguma programma ar saviesīgu vakaru.

KANADA

Kanadas latviešu centrs Toronto.

10.augustā – **BBQ**. Kokteiļu stunda no 17:30. Vakariņas 18:00 – 19:00.

(Turpinājums 18. lpp.)

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

MATĪSS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Vaļņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

PĒRK

Ja domā pārdot mežu, ieskaties: www.kokvalde.lv
Tālr.: 29376490

Latviešu uzņēmums pērk meža un zemes īpašumus par augstām cenām, izskatīs visus piedāvājumus, pērk cirsmas, apmaksā tūlītēja.
Tālr.: 25637120

Latvijas un ASV kopuzņēmums

BALTINAMI

piedāvā

apsaimniekot vai pīrk Jūsu daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Latvijā
A. Padegs 845-462-3317 (NY)
apadegs@optonline.net

Latviešiem piederošs uzņēmums

PĒRK MEŽUS UN ZEMI VISĀ LATVIJĀ.

Tālrunis +371 29420502
e-pasts: gunita@amg-eksports.lv

IZDEVĪGI
APDROŠINĀJUMI
JUMS
UN
JŪSU
ĢIMENEI

www.LRFA.org 215.635.4137 info@LRFA.org

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 17. lpp.)

24.augustā sezonas pēdējais BBQ. Kokteiļu stunda 17:30. Vakariņās 18:00 – 19:00 uz iesma cepts sivēns.

11.septembrī 11:30 Kapu svētku azāids. Pieteikties pa tālr.: 416-759-4900.

PRIEDAINE (NJ)

12.augustā 14:00 Kino diena Priedainē! Filma "Dāvāna vientuļajai sievietei" un pēc tam Jura Zēberga jaunais video no Priedaines Jāņiem. Ieeja pret ziedojumiem. Lūgums ņemt līdzīgi groziņus.

27.augustā "Priēdaines pikniks" un zaļumballe. Mūs iepriecinās Liepājas māksliniece Agnese Kaupēna. Info: www.priedaine.com.

SIETLA (WA)

Sietlas latv. sab. centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle WA 98125), www.seattletlatviancenter.com

10. – 30.jūlijā Kursas vasaras vidusskola Rietumkrasta Latviešu izgl. centrā Šeltonā. Info: www.kursa.org

9.augustā 12:00 pensionāru kopas pikniks.

3.- 5.septembrī Mežu dienas Rietumkrasta Latviešu izglītības centrā.

ST. PĒTERSBURGA (FL)

St. Pētersburgas Latviešu biedrības nams (1705 9th Ave N, St. Petersburg FL 33713).

Bibliotēka pārtrauc savu darbu un grāmatu ziedojumus vairs nepieņem. Par vēlmi izņemt grāmatas lasīšanai, lūdzu, zvanīt Mārai Prāvs, tālr.: 727-851-9414.

1. septembrī 10:00 Biedrības valdes sēde.

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdien 19:00 Centrā. Info: 514-992-9700.

VILLAMSTOVNA (MA)

Williamstown Theatre (1000 Main Str, Williamstown MA 01267), Info: www.wtfestival.org, tālr.: 413-597-3400.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otrdienu 20:00 koņa mēģinājums

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.**: (58 Irving St, Brookline, MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com. Māc. Juris Cālitis. Māc. pers. tālr.: 617-584-4535. Dievk. notiek 10:00. 7.augustā dievk. ar dievg. 14.augustā māc. Jura Čališa Atvadu dievk. ar dievg. 17.augustā 12:00 Bībeles stunda.

• **Čikāgas latv. ev. lut. Cīānas dr.**: (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; E-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Cikagas-Cianas-draudze-255043897965234. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. biroja: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com

• **Denveras latv. ev. lut. dr.**:

(10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Dievk. notiek svētdienās 9:30. Pēc dievk. sadraudzība. Trešdienās 17:00 Bībeles stundas. Trešdienās 15:00 – 17:00 un Ceturtdienās 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Godiņa tālr.: 720-484-9857.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.**: (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Dievk. notiek svētdienās 10:00. Māc. Biruta Puiķe Wilson. 14.augustā 12:00 Kapu svētku dievk. Woodlawn kapsētā. 28.augustā dievk. ar dievg.

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.**: *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. Dievk. notiek 14:00. Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galdā!

• **Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.**: baznīca (1927 Riverside Ave, Los Angeles CA 90039). 28.augustā 11:00 dievk. Māc. Aivars Ozoliņš.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.**: *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). Svētdienās 11:00 dievk. ar dievg. Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, dr. sekretāre Zīgrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.**: (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Dievk. notiek 10:00. Māc. Ieva Dzelzgalvis. 7.augustā angļu val. dievk. ar Sv. vak. 14.augustā dievk. 21.augustā 11:00 Kapu svētki Montrose kapsētā un 12:00 Glenwood kapsētā. 28.augustā dievk. ar Sv.vak. Seko pusgada informācijas sapulce.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.**: (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). Dievk. notiek 10:00. Māc. A.Graham. Pēc dievk. kafijas galds. 7.augustā dievk. ar dievg. 14.augustā dievk. 21.augustā Kapu svētku dievk. Riverside kapsētā. 28.augustā dievk. ar dievg.

• **Klīvlandes Apvienotā latv. ev. lut. dr.**: (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). Baptistu dr. dievk. notiek svētdienās 14:30. Bībeles stundas notiek 10:00 katra mēneša otrajā un ceturtdajā trešdienā.

• **Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. Dr. Ruta S. Ziedone (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. Dr. Arvīds Ziedonis (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.**: (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galiņa, tālr.: 402-475-8106. Dr.pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036. Dievk. notiek 1 un 4.svētdienā 10:00. 2.svētdienā dievk. angļu val. Pensionāru saiets katra otrajā ceturtdienā.

14.augustā hamburgeru pusdienas.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.**: (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr.pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062. 20.augustā 11:00 Kapu svētku dievk. Mančesteras Austrumu kapsētā. Māc. Biruta Puiķe-Wilson. Sekos maltīte un ciemošanās ar māc. Birutu baznīcas lejas zālē. Lietus gadījumā dievk. notiks dr.baznīcā.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.**: (1853 N 75th Str, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Archibiskape Lauma Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com, Dr. pr. Sandra Kalve, tālr.: 414-258-8070. Dievk. notiek svētdienās 10:00.

• **Mineapoles – St. Paulas latv.ev.lut.dr.**: (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Dievk. notiek 10:00. 7.augustā dievk. Sadraudzība. 14.augustā dievk. Sadraudzība. 21.augustā dievk. ar Sv. vak. Māc. Gija Galiņa. Sadraudzība. 28.augustā Kapu svētku dievk. Crystal Lake kapsētā (3816 Penn Ave N, Minneapolis MN 55412). 4. septembrī dievk. Sadraudzība.

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.**: *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus, tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org. Dievk. notiek 14:00. Mācītāja vieta vakanta!

• **Ņubrānsvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.**: Draudzes dienams (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ). Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com 14.augustā 10:00 Kapu svētki Van Liew kapsētā, North Brunswick (stipra lietus gadījumā baznīcā 13:30). 28.augustā 13:30 dievk. ar dievg.

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.**: Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY). St. Andrew Lutheran Church (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ).

Salas bazn. (4Rīga Ln, Melville NY).

Priedaine (1017 state rte 33, Freehold NJ). St. Stephen Lutheran Church (873 Dewitt Str, Syracuse NY).

Katskiļu nometne (231 Greenhill Rd, Elka Park NY).

7.augustā 11:00 Katskiļu nom. dievk. ar dievg. un iesvētības.

Māc. Siliņš.

14.augustā 13:30 St. Andrew bazn. dievk. Māc. Saivars.

21.augustā 10:00 Jonkeru bazn. dievk. Māc. Saivars.

10:30 Salas bazn. dievk. Māc. Saliņš.

• **Ročesteras ev.lut. Krusta dr.**: *Atonement Lutheran Church* (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14450). 7.augustā 14:00 dievk. Diak. Linda Sniedze Taggart.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.**: (128 N Elm Str, Saginava, MI). Māc. Roberts Franklins. Dr. sekretāre Vija Arins, e-pasts: vijaarins@yahoo.com 21.augustā 13:00 dievk. Māc. Franklins. Pēc dievk. Pilnsapulce un kafija.

• **San Diego latv. ev. lut. dr.**: *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Māc. Martiņš Rubenis. Dievk. notiek 12:00.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.**: *Christ Lutheran bazn* (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). Dievk. notiek katra mēneša 3. svētdienā 14:00. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.**: (11710 3rd Ave N E Seattle, WA 98125). Dievk. notiek 10:30. Prāv. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seattletlatvianchurch.org 7.augustā laju vadīts dievk. 14.augustā dievk. nenotiek. 21.augustā Kapu svētku dievk. Washelli kapsētā. Pēc dievk. Dāmu komiteja aicina uz pusdienām Latviešu nama zālē (\$10). Lūgums pieteikties līdz 14.augustam pie Maijas Atvaras, tālr.: 425-228-0750, vai Intas Wiest, tālr.: 425-678-8774. 27.augustā 17:00 Kapu svētki Takomā, New Tacoma kapsētā.

• **Skenktedijas latv. ev. lut. dr.**: *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady NY 12308). 21.augustā 14:00 dievk., dz.grām. Diakone L.Sniedze-Taggart.

• **St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.**: Dievk. notiek 14:00 Mūsu Pestītāja (*Our Savior*) bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707). Bībeles stundas notiek Biedrības namā 11:00. Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001. Kat-

ras 1. svētdienas dievk. notiek Biedrības namā plkst. 14:00.

7.augustā Bībeles stunda. **14.augustā** dievk. Biedrības namā.

21.augustā Bībeles stunda. **28.augustā** Bībeles stunda.

4. septembrī Bībeles stunda. **11. septembrī** Bībeles stunda.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.**: (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, e-pasts: baznica@bellnet.ca. Māc. Dr. Anita Gaide, tālr.: 905-477-7042, e-pasts: aigaide@yahoo.com. Diakone Aina Avotiņa, tālr.: 416-920-8491, e-pasts: avotin-sa@aol.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr.vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom.pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309, e-pasts: sukse@sympatico.ca

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.**: Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@verizon.net. Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob. tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Jānis Vītols, tālr.: 703-264-0089. Svētdienās: 9:15 Latviešu skola. 10:00 Zakāši. Dievk. notiek 10:00. Kafijas galds. Grāmatu galds. 7.augustā Sv. vak. dievk. 14.augustā dievk. 21.augustā Kapu svētku dievk. Rock Creek kapsētā. Dievk. Rokvillē nenotiek. 28.augustā Sv. vak. dievk. 31.augustā 19:30 Padomes sēde. 4.septembrī dievk.

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.**: *Ebenezer Lut. Church* (96 Oak St, Willimantic, CT). dr. pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268. 14.augustā 10:00 Kapu svētku dievk. Vilimantikas Jau-nos kapos. Māc. Daina Salnīte. Sekos kopējs azāids dr.locekļa Visvalda Indāra mājās. Visi ielūgti!

• **Ziemeļkalifornijas latv.ev. lut.dr.**: (425 Hoffman Ave, San Francisco).

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rasma@laiks.us, vēlākais – SVĒTDIENĀS! Kārtējam avīzes numuram ziņas uz redakciju tiek nosūtītas PIRMDIENĀS.

Dieva mierā aizgājusi mūsu miļā DAGMĀRA KALNIŅŠ, dzim. BEDRĪTIS

Dzimusi 1924. gada 20. jūnijā Rīgā, Latvijā,
mirusi 2016. gada 20. jūnijā Delaware, OH, ASV

Tek saulīte tecēdama...

Mīlestībā piemin
VĪRS ILMARS
DĒLI ANDREJS, RŪDOLFS UN PAULS
MAZBĒRNI MATTHEW, HANNAH UN MARK

Mūžībā aizgājis Varidots Dainis Jēkabs Mekšs

Mūsu brālis Varidots piedzima 1938. gada 16. novembrī Latvijā, Slokas luterāņu draudzes mācītāja Jēkaba Mekša un brīvmākslinieces Elzas ģimenē kā trešais bērns.

Bērības saulainos gadus, kuņģus ar māsām pavadīja Slokā un uz laukiem vectēva Krišjāņa un vecmammašas Mades Kalniņu lauku mājās Bērzes pagastā, Bērzes upes krastā, pārtrauca Otrās pasaules karš. Kad komunisti iebruka Latvijā, ģimene devās trimdā ar kuģi „Monte Rosa” uz Vāciju. Pirmo trimdas gadu pavadīja, dzīvojot pie vācu mācītāja Memmingerbergā. Dievs pasargāja, kad no gaisa krita bumbas, māju nenode-

dzināja, kaut arī vienu reizi degbumba izkrita cauri mājas jumta pārkaurei.

Skolas gaitas Varidots iesāka bēgļu nometnē Eslingenā. Kad 1951. gadā nometni slēdza, viņš uz īsu laiku apmeklēja vācu zēnu ģimnaziju. Tā gada jūnijā, archibīskapa Teodora Grīnberga mudināts, mācītājs Mekšs ar ģimeni devās uz Brazīliju, kur viņus sagaidīja latviešu luterticīga draudze, vairākumā bēgļi no Vācijas. Iesākās skolas gaitas svešā zemē, svešā valodā. Mācītājs Ernesto Heine, kuņģis bija vāciešu pēctecis, mums mācīja portugāļu valodu. Kā viņš to darīja? Vārdu uzrakstīja portugāļiski un tulkoja vāciski,

mēs tulkojām no vācu uz latviešu valodu. No galvas mācījāmies baznīcas dziesmas, ne vārda nesaprazdami.

Neilgi pēc tam vecāki mūs pieteica Santo Amaro rajonā „12 de Outubro” ģimnazijā. Gada laikā valodu bijām apguvuši, mūs uzņēma valsts ģimnazijā *Colegio Estadual Professor Alberto Conte*, kuņģu mūsu laikā apmeklēja 10 latvieši un vēlāk vēl citi.

Varidots pabeidza ģimnaziju un *Sorocabas* Katoļu universitātes medicīnas fakultāti. Medicīna bija viņa mūža profesija, par velti ārstēja tos, kas nevarēja samaksāt, bet viņa sirds piedēvēja mākslai. Dievs viņu bija

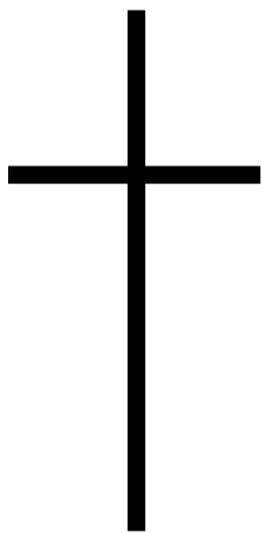

Dieva mierā aizgājis mūsu mīlais vīrs, tēvs un svainis

GUNTARS JĀNIS ĀBOLS

Dzimis 1921. gada 24. jūnijā Rīgā,
miris 2016. gada 24. jūnijā Parīzē, Francijā

Par viņu sēro un mīlā piemiņā paturēs
SIEVA AINA, DĒLS JĀNIS AR ĢIMENI
MEITA INGRĪDA AR ĢIMENI UN
SVAINIS VISVALDIS NAGOBADS AR ĢIMENI

Vb. Vilis Kārklīņš

Dzimis 1940. gada 7. februārī Rīgā, Latvijā,
miris 2015. gada 29. augustā Rīgā, Latvijā

Vb. Ojārs UPATNIEKS

Dzimis 1931. gada 7. decembrī Rīgā, Latvijā,
miris 2016. gada 17. februārī Baldonē, Latvijā

Vb. Agris Visvaldis Zīlītis

Dzimis 1936. gada 24. augustā Jelgavā, Latvijā,
miris 2016. gada 18. februārī Rīgā, Latvijā

Vb. Georgs Bagātais

Dzimis 1921. gada 7. janvārī Rīgā, Latvijā,
miris 2016. gada 21. februārī Rīgā, Latvijā

Vb. Uldis KAKTIŅŠ

Dzimis 1942. gada 10. jūnijā Rīgā, Latvijā,
miris 2016. gada 2. jūlijā Johnstown, PA, ASV

Kur palika balti sniegi,
Kur dižais augumiņš?
Saulē zuda balti sniegi,
Zemē dižais augumiņš.

Viņus patiesā cieņā piemin
AKADĒMISKĀ VIENĪBA „AUSTRUMS”

apveltījis ar staltu augumu un skaistu balsi, viņš runāja piecās valodās. Varidots jaunībā nodarbojās ar vieglatlētiķu, jau ģimnazijas laikā sāka kalt latviskas sudraba rotas, vēlāk arī zelta. Gleznoja, apstrādāja koku, veidoja skulptūras. Viņa darbi ir skaisti! Dziļi ticīgs būdams, viņš tēvu aizvietoja viņa atvaļinājuma laikos. Daudzus gadus bijis draudzes priekšnieks.

Varidots salaulājās ar Dagmāru *Kasbar*, viņiem piedzima dēls Varidots Thorvalds, meitas Elza Tekla un Baiba Marlēne. Viņi dzīvoja *Itaim Bibi*, *Sao Paulo*, bet, cik vien bieži varēja un kamēr veselība atļāva, devās uz Vārpu, kur Kasbaru īpašumā stādīja kokus. Botānika arī bija viņa aizraušanās. Kad abi stāigājām pa *Bruklin Paulista* apkārtni, kur atrodas latviešu dievnams, viņš zināja stāstīt stādu nosaukumus un to medicīniskās īpašības.

1999. gadā uz Latviju atveda mūsu tēva pelnu urnu, kas tika

apglabāta Smiltenes Mekšu ģimenes kapos. Pirms pieciem gadiem Varidots ar Dagmāru ieradās Latvijā uz māsas Zaijas 75. dzimšanas dienu un gadu vēlāk Latvijā pavadīja ilgāku laiku, jūsmoja par dzimtenes skaistumu. Varidots apceļoja arī Vāciju. Atgriezies Brazīlijā, viņš nejutās labi. Ārsts atrada, ka Varidota sirds muskulis vairs nespēj normāli darboties. Neilgi pēc tam ļauna slimība pārņēma viņa ķermeni. Kad beidzot tika izdarīta operācija, visas cerības bija jāzaudē. Dagmāras un Tēklas mīlu roku kopts, Varidots aizgāja mūžībā šī gada 14. maijā.

Par viņu sēro sieva Dagmāra, meitas, dēls, vedekla, znots, divas mazmeitiņas, māsas un viņu ģimenes, draugi un radi Brazīlijā, Latvijā, Vācijā, Portugālē un Kanadā.

Vieglas smiltis mūsu brālim svešā zemē!

ZINTA MEKŠS KŪLĪTE,
ASV

2015. gadā mirušie biedri

MARGERS PINNIS

Dzimis 1957. gada 22. maijā,
miris 2015. gada 9. janvārī

BORIS MANGOLDS

Dzimis 1919. gada 29. jūnijā,
miris 2015. gada 22. martā

OLGA AKERBERGS

Dzimusi 1921. gada 12. jūlijā,
mirusi 2015. gada 6. augustā

Mūsu aizgājušos biedrus mīlā piemiņā paturēs
NUDŽERSIJAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

Mūsu ilggadīgais draugs

GUNTIS REKS

Dzimis 1933. gada 23. maijā Alūksnē,
miris 2016. gada 23. jūnijā Lakeville, MA

Dievs ar Tevi,
Ceļš kam galā,
Dievs ar Tevi, dārgais draugs!

Mīlestībā piemin
KREDO BĒRZIŅŠ Sen. ĢIMENE
VELTA, DZINTRA,
KRUSTMEITA DAINA,
KREDO Jr. LĪGA

5. AUGUSTĀ RIODEŽANEIRO ATKLĀTAS 31. OLIMPISKĀS SPĒLES

(Turpināts no 17. lpp.)

Aleksandrs Samoilovs

Nedēļu pirms starta Riodežaneiro olimpiskajās spēlēs

Kāds tu esi, topošais students?

Latvijas Olimpiskās komandas Rio 2016 dalībnieks plūdmales volejbolā Aleksandrs Samoilovs kļuvis par studentu Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā (LSPA), kur turpmākos četrus gadus apgūs LSPA bakalaura programmu „Sporta zinātne”, lai iegūtu kvalifikāciju kā sporta veida vecākais treneris volejbolā un vadītājs sporta jomā.

„Esmu nolēmis iegūt jaunās zināšanas sportā. Šobrīd man jau ir Banku augstskolā iegūts bakalaura un maģistra grāds fināncēs, kā arī Biznesa vadības kolledžā apgūta pirmā līmeņa augstākās izglītības programma

jurisprudencē. Tomēr uzskatu, ka izglītības un zināšanu nekad nevar būt par daudz,” savu iestāšanos LSPA komentēja Aleksandrs Samoilovs.

Mareks Ārents

Lai tiktu Riodežaneiro olimpisko spēļu finālā kārtslēkšanā, Marekam Ārentam vajadzēs lēkt 5,70 m augstumā, kas ir viņa personiskais rekords.

Jūnija sākumā Ārents sacensībās Čehijas pilsētā Jablonecā ar kārti pieveica 5,70 m augstumu, izpildot Riodežaneiro Olimpisko spēļu normatīvu un

// FOTO: LETA

sasniedzot savu personisko rekordu. Ārentam šis būs otrās olimpiskās spēles. Pirms četriem gadiem Londonā viņš lēca 5,35 m augstumā, ar šādu rezultātu finālā nequalificējoties un ieņemot 22. pozīciju. „Kārtslēkšanā nekad neko nevar zināt,

var gadīties, ka nepārvar sākuma augstumu, bet var arī uzlēkt līdz jaunam personiskajam rekordam. Kārtslēkšana ir ļoti neprognozējams sporta veids,” saka Mareks. Nedēļu pēc olimpisko spēļu normatīva izpildīšanas Ārents Stokholmā izcīnīja trešo vietu Dimanta līgas posmā, bet jūlija sākumā Amsterdamā bija sestais Eiropas meistarsacīkstēs. „Pēdējā laikā sasniegtie rezultāti dod nelielu pārliecību pirms starta Riodežaneiro, tomēr olimpiskās spēles ir daudz citādākas nekā pārējās sacensības, tur ir citi mērķi,” secināja kārtslēcējs.

Amandai Reilijai Zariņai sudraba medaļa Tour de Pologne bērnu velosacensībās

Velosacensībās *Tour de Pologne*, kas ir viens no Starptautiskās Riteņbraukšanas savienības (*Union Cycliste Internationale, UCI*) *World Tour 2016* seriāliem, šogad startējuši ne tikai mūsu izcilie profesionāļi Aleksejs Saramotins, Gatis Smukulis un Toms Skujiņš, bet arī bērni. Sudraba medaļu šajās sacensībās ieguvusi deviņus gadus vecā Amanda Reilija Zariņa.

// FOTO: Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Poland

Nutella Mini Tour de Pologne sacensību posmi Varšavā un Novi Sončā kļuva par pirmo lielo starptautisko velosacensību pieredzi divām Techniskās jaunrades nama velo pulciņa audzēknēm un Rigas Angļu ģimnazijas skolniecēm – deviņus gadus vecajai Amandai Reilijai Zariņai un septiņus gadus vecajai Amēlijai Tinai Zariņai. Māsa Zariņas jau vairākus gadus ir aktīvas Rigas atklāto velosacensību “Riteņvasara” dalībnieces. Amanda un Amēlija velobraucienos Polijā konkurēja ar citiem bērniem vecuma grupā no 8 līdz 10 gadiem. Vecākā māsa Amanda gan Varšavas, gan Novi Sončas posmā ieguva otro vietu meiteņu konkurencē, ar Latvijas karodziņu rokās kāpjot uz goda pjedestāla. Kopvērtējumā ar zēniem Amanda Varšavā ierindojās 12. vietā 141 dalībnieku konkurencē, savukārt Novi Sončā – septītā vietā 134 dalībnieku konkurencē. Jaunākā māsa Amēlija Varšavā meiteņu konkurencē finišēja 11. vietā (66. vieta kopvērtējumā), bet Novi Sončā – 10. vietā (39. vieta kopvērtējumā). Māsa Zariņas bija vienīgās *Nutella Mini Tour*

de Pologne bērnu velosacensību dalībnieces no Latvijas.

ULDIS BRŪNS

Par kultūru basketbola zālē

Riodežaneiro Olimpisko spēļu basketbola kvalifikācijas turnīrs Serbijā, Belgradā, beidzās jau

Belgradas zālē basketbola olimpiskais Miķelis Dancis satīcis ar Uldi Brūnu

pirms dažām nedēļām. Tajā piedalījās arī Latvijas basketbolisti, taču iegūt ceļazīmi uz Rio neizdevās.

Es biju aizceļojis atbalstīt Latvijas komandu no tribīnēm, bet nerakstīšu par rezultātiem un spēlēm, bet par iespaidiem Belgradā un basketbola zālē. Pirmais, ko ievēroju, braucot no lidostas, bija taksišu šoferi, kuri pusdienoja pie galdīņiem zem kokiem, pie turpat pamestām pudelēm un papīriem. Bija redzams, kad daudzām mājām krīt nost apmetums. Kopumā nepievilcīga aina.

Par basketbolu. Sākumā, iejot 20 000 vietu plašajā Belgradas galvenajā sporta zālē jeb *Kombank Arēnā*, pārsteigumu sagādāja metalla detektori pie durvīm kā lidostās un arī lielais drošības skaitis. Pie zāles durvīm skatītājiem tika atņemtas visas monētas. Arī lielais atlidojušais vai atbraukušais latviešu fanu pulks, ja savus eiro nebija atstājis viesnīcās, bija spiests tos “ziedot” metalla detektoriem blakus novietotajās stikla kastēs, necerot, ka saņems kaut ko atpakaļ. Kāds skatītājs, ar kuŗu iznāca parunāt, stāstīja, ka viņam nācies šķirties no 12

eiro. Dzirdēju, arī, ka kāds cits neapmierinātais, bet „radošāks”, ieracis naudu zālienā, lai to vēlāk izraktu. Serbu dinārs ir mazvērtīgs – eirocenta daļas. Tāpēc skatītāji, izrādot neapmierinātību, ar siknaudu apmēģināja spēlētājus. Latvijā un citās Eiropas valstīs kaut kas tāds nebūtu iedomājams. Zāles apsardze bija arī “nopietni” ap-

nesāks tos kādā momentā atkārtot. Tie, kuŗi šo mūziku atskaņo, vai atļauj to spēlēšanu, vai nu neizprot, vai neiedziļinās dziesmu saturā. Es domāju, ka latviešu skatītājiem nepatīktu klausīties dziesmas, kur visādi latviešu vai krievu lamu vārdi tiek lietoti bērnu klātbūtnē. Vai tas ir normāli, ka kaut kas tāds sacensību laikā jāpiedzīvo ār-

Žandarmi basketbola zālē // FOTO: Rūdis Dancis

ģērbta. Varbūt ziedojumi aiziet basketbola huliganu pārmācības programmām vai arī Serbijas žandarmērijas apģērbam? Pirmo reizi dzīvē redzēju, ka policistiem basketbola zālē pie saniem ir šaujāmie, lielas runģas, plastmasas elkoņu un ceļu sargi, sejas aizsargi un pat vairogā, it kā viņi gatavoties lieliem nemieriem.

Tomēr spēles norisinājās mierīgā gaisotnē. Zālē arī starpbrīžos, foajē bija atļauts smēķēt, un pēc dūmiem un smakas bija redzams, ka tas ir ļoti iecienīts brīvā laika izklaidēšanās veids Serbijā. Spēles laikā arī zālē šur tur dūmi kūpēja gaisā, bet zāles apsargi nelikās ne zinis – lai tik kūp! Paldies Dievam, ka ventilācijas sistēma tika ar to galā un es, pārnākot mājās, nesmirdēju pēc pelnutrauka.

Ja veltam kritiku citiem, tad jau arī jāpavērtē pašmāju basketbola kultūra Latvijā. Pēc ilgāka laika apmeklēju VEF komandas spēles. Zālē atskatotājā mūzikā atkal bija saklausāmi vissulīgākie angļu lamu vārdi. Atceros, ka līdzīga mūzika tika atskaņota arī agrāk, kad uz spēlēm vēl ņēmu līdzi manu dēlu, un naīvi cerēju, ka viņš

zemju tūristiem, viesiem un dažreiz pat diplomātiem? Vai tā mēs parādām mūsu kultūras līmeni? Vai tā mēs neatbaidām vecākus ar maziem bērniem no spēļu apmeklēšanas un nekavējam jaunas līdzjutēju paaudzes veidošanos?

Tāpat nav saprotams, ka, uzņemot viesus savās mājās, oficiālais informātors ļoti aktīvi ik pa brīdim sauc, lai pretiniekiem neveicas, un skatītājus aicina blaut un trokšņot, kad viesu spēlētājs met soda metienus, un skaļi priecāties, ja neieņem. Protams, spēles gaitā trokšņot un izsaukt atbalsta saukļus var katrs līdzjutējs vai visi kopā – uzmundrinot savējos, bet ne jau mikrofonā. Agrāk tā nebija, sliktas izdarības sākās šajā sezonā. Vai tas ir atkarīgs no iesācēja komentētāja, kuŗam, izskatās, izpratne par godīgu un sportisku spēli un sportisko kultūru, un pieklājīgu viesu uzņemšanu nav līdz galam izprotama?

Varbūt laiki mainās, un es nemainos līdzī, bet kaut kā tas liekas nekulturāli un nepareizi. Nobeigumā jāsaka, ka serbi ir ļoti draudzīgi un izpalīdzīgi, ēdiens restorānos daudz lētāks nekā Rīgā. Tomēr es ieteiktu

pēc ēšanas uzmanīgi pārskatīt rēķinu, jo vairākas reizes tas ir sagādājis pārsteigumus.

DAŽOS VĀRDOS

- Latvijas plūdmales volejbola duets **Aleksandrs Samoilovs/Jānis Šmēdiņš** Austrijas pilsētā Klagenfurtē *Major* turnīra finālā rezultātu 21:18 un 21:18 apspēlēja Brazīlijas duetu Guto un Saimonu. Abiem Latvijas sportistiem šī ir pirmā zelta medaļa *Major* turnīros.* Pasaules meistarsacīkstēs U-19 jauniešiem Latvijas duets **Michails Samoilovs/Kristaps Šmits** izcīnīja bronzas medaļas.

- Eiropas meistarsacīkstēs basketbolā U-18 jaunietēm Ungārijā Latvijas vienība cīņā par trešo vietu ar 58:65 zaudēja Krievijas komandai.

- Starptautiskā Olimpiskā komiteja (SOK) atbalstījusi priekšlikumu 2020. gada Tokijas Olimpisko spēļu programmā iekļaut piecus jaunus sporta veidus – **skeitbordu, sērfinģu, karatē, klinšu kāpšanu un beisbolu/softbolu**. SOK norādījusi, ka šie pieci sporta veidi ir “dinamiski un aizraujoši”, vērsti uz jaunatni, kā arī tiem ir starptautisks un vietēja mēroga atbalsts.

- Kristaps Porziņģis**, kuŗš pārstāv Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) klubu Ņujorkas *Knicks*, irēs *penthouse* jeb jumta stāva apartamentus Manhetenas rietumos, Ņujorkā, vēstī laikraksts *New York Post*. 71 stāvu augstajā debesskrāpī dzīvokļa īre maksā 7200 eiro mēnesī.

- Bulgārijā Spēkavīru čempionu līgas septītajā posmā **Dainis Zāģeris** smagā cīņā caur sāpēm izcīnīja godpilno trešo vietu.

- Latvijas jaunais motokroša braucējs **Edvards Bidzāns** Čehijā kļuvis par Eiropas čempionu EMX65 klasē. Pirmajā braucienā Bidzāns finišēja trešais, bet otrajā guva uzvaru, kas summā ar 45 punktiem deva pārliecinošu panākumu.

- Latvijas hokeja izlasi 2018. gada Olimpisko spēļu kvalifikācijas turnīrā, kas septembrā sākumā risināsies Rīgā, turpinās vadīt galvenais treneris Leonīds Beresņevs, aģentūrai LETA apstiprinājis Latvijas Hokeja federācijas prezidents Kirovs Lipmans.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS